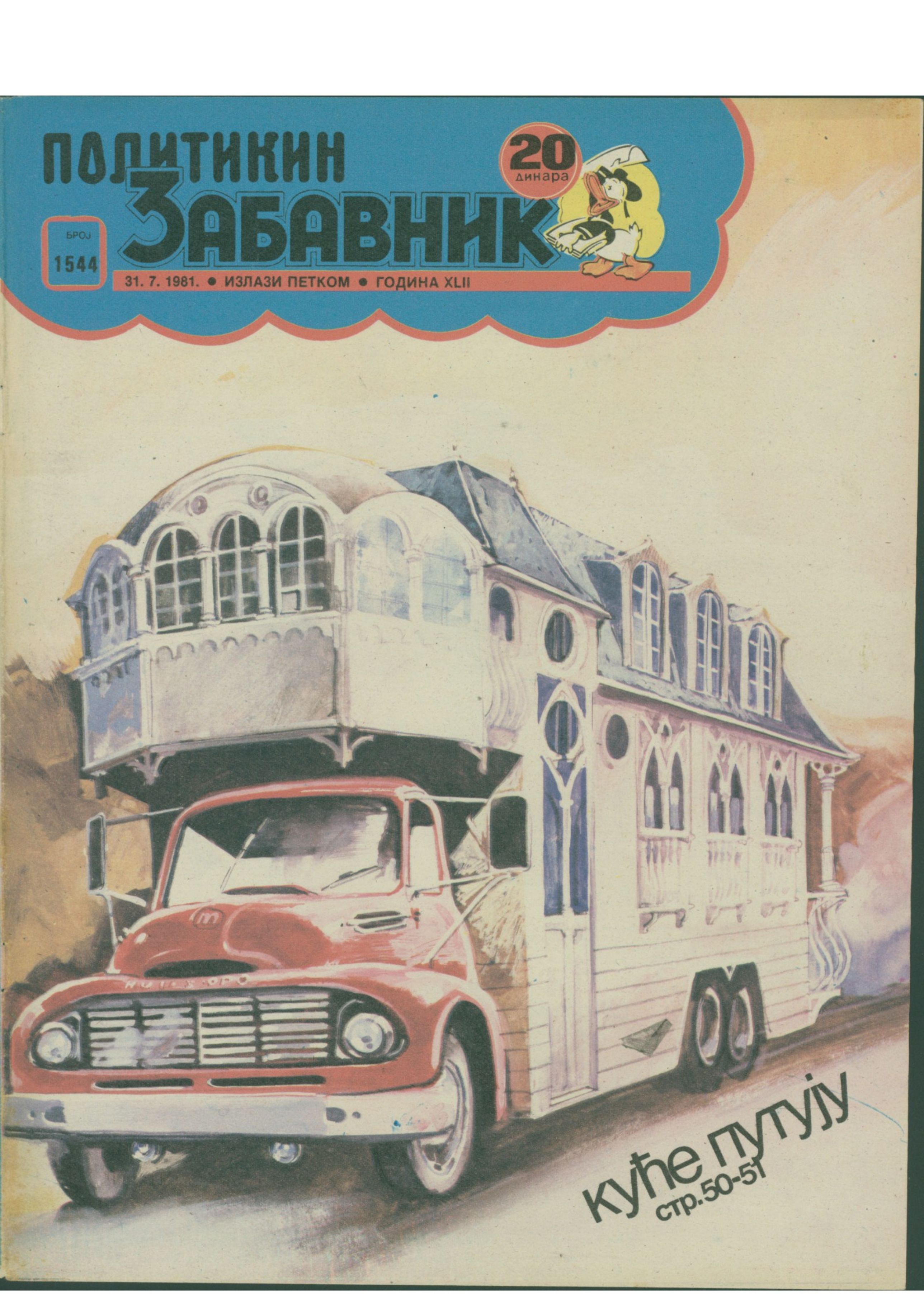
ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

20 динара

БРОЈ 1544

31. 7. 1981. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLII

куће гутују
стр. 50-51

Кирлеч

Веровали или не!

ДЕЧАК УБИО ЛАВИЦУ

Десетогодишњи **МЕНГО** из афричког племена Торо нашао је по трагу лавицу која је усмртила и одвукла његовог оца и зарио јој копље у груди. Рањена лавица стала је да се од болова ваља по земљи и **ПОД ЊЕНОМ ТЕЖИНОМ КОПЉЕ ЈОЈ ЈЕ ПРОДРЛО ДО САМОГ СРЦА.** (1894)

ЦРКВА

У Гминду (Немачка) је заједно с две капеле, прозорима, преди-каоницом и вратима, **ИСКЛЕСАНА ИЗ ЈЕДНОГ КОМАДА СТЕНЕ** – само јој је звоник нормално сазидан.

ЖЕНА ЧИЈА ЈЕ КОСА ДОСПЕЛА НА НЕБО

Краљица Береника III, жена фараона Птоломеја III, да би умилостивила Венеру и измолила од ње мужевљев повратак из рата, **ОДСЕКЛА ЈЕ КОСУ И ОДНЕЛА ЈЕ У ХРАМ.** Кад је коса нестала, математичар Конон тешио је краљицу тврдећи да је њена коса доспела међу звезде. **ЈЕДНО САЗВЕЖЂЕ И ДАНАС НОСИ ИМЕ БЕРЕНИСИНА КОСА.**

Лист

Биљке Alocasia macrorrhiza толико је велик да га малајске жене употребљавају као **ПАРАВАН КАД СЕ КУПАЈУ.**

ГНЕЗДО

Аустралијске птице-медарице саграђено је у облику **ВИСЕЋЕ ЛУЛАШКЕ.**

Аустралијски

МРАВ-БУЛДОГ

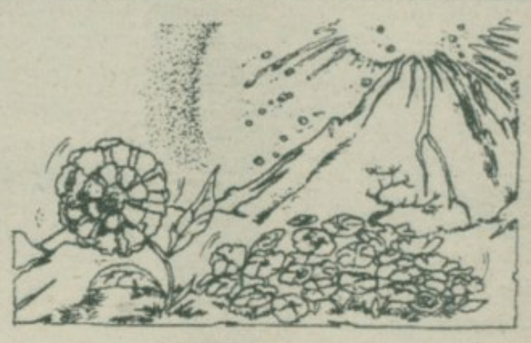
одличан је пливач и свакодневно се купа.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

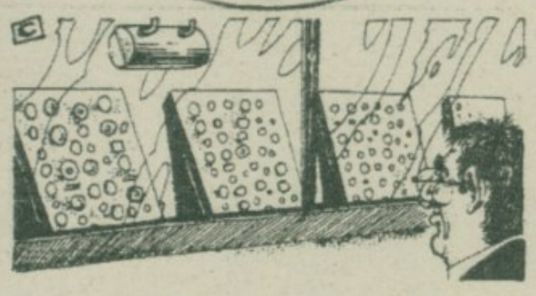

● према неким подацима прва особа која се бавила сакупљањем аутограма била је Римљанка Атоса. И сам Цицерон имао је богату збирку аутограма и био је веома поносан на њу. У старом Риму владала је права грозница сакупљања аутограма. Плиније наводи како је у кући Помпеја видео аутограме Цицерона, Виргилија, Августа и других познатих људи, а помиње и сопствену колекцију. Доласком варвара престало је сакупљање потписа и јавило се поново тек у 16. веку.

● краљевска примула, биљка која успева на острву Јава, расцвета се само пре ерупције вулкана у чијем подножју и расте. Тај феномен научници објашњавају растресањем земљишта до којег долази услед вибрација које претходе ерупцији вулкана. До биљке тако доспева више хранљивих материја које подстичу раст и цветање примуле.

● археолошки музеј у Загребу има најбогатију нумизматичку збирку у Југославији која броји више од сто хиљада примерака старог новца.

● рачуна се да је Ван Гог у току десет година уметничког стварања насликао око 800 слика и преко 1000 цртежа. За живота је успео да прода један пејзаж, један портрет и око 20 цртежа по веома скромној цени.

● прво друштво за сузбијање алкохолизма код нас основао је доктор Риста Јеремић у Фочи 1893. године.

● Малдивска Република је скупина од око три хиљаде острва у Индијском океану од којих је насељено само око три стотине. Главни град Мале многи сматрају за најчистију престоницу на свету јер његови житељи дан започињу чишћењем дворишта, плочника и колповоза испред својих кућа.

● највећи национални парк на свету налази се на Гренланду. Обухвата око 650 хиљада квадратних километара, што је два и по пута више од површине наше земље.

● јастребови и копци су се у старом веку користили за лов, понекад са више успеха од сокола. Постоје подаци да је само један обучени јастреб могао у једном дану да убије и по 70 јаребица.

Дошљаци из свемира како смо их видели у филму „Блиски сусрет треће врсте".

ЗАШТО ИХ НЕ ПОКАЖЕТЕ?!

ДВА АМЕРИЧКА ПИСЦА ТВРДЕ ДА СЕ У СПЕЦИЈАЛНИМ ЗАМРЗИВАЧИМА НАЛАЗЕ ТЕЛА НЕКИХ ПОСЕТИЛАЦА ИЗ СВЕМИРА КОЈИ СУ, ИГРОМ СЛУЧАЈА, СКОНЧАЛИ НА НАШОЈ ПЛАНЕТИ.

Прича почиње још 2. јула 1947. године. Тога дана, како се тврди, у близини Розвела у Сједињеним Државама, око две стотине километара далеко од границе која раздваја Америку и Мексико, једна свемирска летелица доживела је незгоду: праћена погледом неколицине изненађених и углавном преплашених људи који су се ту затекли, неочекивано је као камен треснула о земљу, неколико пута се превртула и најзад зауставила у положају као да је слетела. Напето ишчекивање очевидаца прекинуо је долазак полиције. Приликом несвакидашњег увиђаја на летелици у облику тањира готово да нису примећена нека оштећења. Само су врата кабине била широм отворена, а око њих расута тела несрећних дошљака из свемира, слична нашим али нешто мања и, наравно, савим необична.

НИСУ ЈЕДИНИ!

Околина је одмах блокирана и још у току дана „олупина" је заједно са својом необичном и несрећном посадом пренета у аеронаутичку базу Рајт-Патресон у Охају. Тврди се да се тела ове наше сабраће из неке друге галаксије, као и њихова летелица, и данас тамо налазе.

Подаци су узети из недавно објављене књиге „Розвелска несрећа" чији су аутори Чарлс Берлиц и Виљем Мур. У овој по свему занимљивој публикацији, која се ових дана појавила у Америци и Великој Британији, такође стоји да се уз тела поменутих свемираца, конзервисана формалдехидом, чувају и остаци погинулих у другим НЛО несрећама које су се догодиле од те године до данас.

О летелицама из васионе и бићима с других планета толико се много и различито прича и пише да је тешко разазнати истину од лажи па се људи сад питају да ли је и прича о несрећи код Розвела нека нова измишљотина или се заиста ради о стварном догађају.

Аутори књиге „Розвелска несрећа", која обилује и другим интересантним подацима, тврде да овог пута неверици нема места јер су готово све појединости, укључујући изјаве очевидаца, њихове родбине и пријатеља, пажљиво проверене. И како би били што уверљивији, своје наводе поткрепљују „чињеницом": одавно више није реткост да се позивају специјални детективи америчких аеронаутичких снага на увиђаје у вези са незгодама НЛО над територијом ове земље.

РУПЕ НА ГЛАВИ

Као један од очевидаца и главних сведока у књизи се помиње агроном Барни Барнет. Према писању Берлица и Мура он је, крију̂ћи се од осталих, први пришао месту несреће где је затекао метални објект у облику диска пречника осам до десет метара и неколико необичних места и касније у бази направио безброј фотографија летелице и њене пострадале посаде. Радио је то по службеном налогу тако да се ове фотографије и данас налазе под кључем и питање је да ли ће икад изаћи на видело. Из његовог описа издвајамо да су свемирци имали готово белу кожу, удове мекше него у деце и били су одевени у танке, сјајне и тамне комбинезоне.

Како су Попену на крају сваког дана узимали снимке успео је, наводно, да „прошверцује" само један негатив летелице који је годинама љубоморно чувао и о чему се сазнало тек после његове смрти, у Холивуду пре шест година. Али, упркос томе што га помиње у свом тестаменту, овај негатив свемирског брода нико никада није видео.

Занимљиве су и изјаве лекара за које се каже да су прихватили остатке хуманоида (како се стручно називају ова бића) настрадалих код Розвела. Њих је 1950. године интервјуисао у Америци познати НЛО истраживач Лен Спрингфилд. Записао је да су му рекли да „марсовци", осим поменутог, уместо ушију имају само рупе с обе стране главе и прорез уместо носа и зуба. Руке им досежу до колена и између прстију имају кожицу попут амфибија.

У књизи се наводи и разговор са „очевицем" који се појављује под иницијалима „J. K.". Каже се да је ова особа видела девет мртвих свемираца у специјалним добро осветљеним стакленим сандуцима смештеним у дубоки замрзивач. Истовремено, као један од ретких посетилаца „добро чуваних одаја" сазнао је, наводно, да се на једном другом месту налази чак тридесет конзервисаних тела неидентификованих посетилаца из свемира којима је, ето, било суђено да скончају на планети Земљи.

Д. В.

НЛО за који се тврди да је снимљен у Зенесвилу, Охајо, 1966. године.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ПРОГРАМИРАНА

Фотографија из идиличних дана породице Берберов када се на „васпитавању“ налазио Кинг I

Језива рика од које се леди крв у жилама, тресак оборено намештаја, крици, запомагање, пренули су и уплашиле станаре зграде у једној улици Бакуа, главног града Азарбејџанске ССР. У стану Берберових који су држали лава догађало се нешто страшно.

Убрзо после телефонског позива стигла је милиција, лекари са колима хитне помоћи и, за сваки случај, екипа ватрогасаца. Врата на стану Берберових — иза којих су допирали потмула рика, тресак намештаја и јецаји — била су изнутра закључана. Могла су лако и брзо да се провале, али шта ако разбеснела звер покуша да излети напоље? Одлучено је да се у стан уђе кроз прозор до кога ће се извући пожарне лестве. Разбиће стакло и водом из шмрка смирити цара животиња.

Кад су милиционери и ватрогасци стигли до прозора, угледали су стравичну слику: хаос у стану, под и зидови испрскани крвљу, из собе у собу шетао се, рушећи све пред собом, огромни лав. Из купатила се зачуо женски глас: „Убијте га! Убијте га!“. Тресак разбијеног стакла и хладан ваздух који је похрлио у стан још више су разјарили звер. Пала је команда: „Пуцај!“

Поклекнувши уз језив урлик звер је успела да се сакрије у мрачан ходник настављајући да руши намештај и снажним шапама бесно удара по вратима купатила у које су се, очигледно, затворили људи. Ватрогасци су вешто пребацили лествe до изнад врата купатила. По њима је пузећи кренуо милиционер Ибрахимов. Истовремено, кроз разбијене прозоре у стан су ускочили водник милиције Зинадин Оруџев и позорник Алмазов. Из ходника се појавио лав разјапљених чељусти. Поново су одјекнули пуцњи. Животиња тешка двеста осамдесет килограма срушила се без гласа.

У купатилу су милиционери у локви крви нашли Нину Берберову и њеног четрнаестогодишњег сина Романа. Лекар који је притрчао да помогне унесрећеним изненада је плашљиво устукнуо. Са ормана је скочила још једна, дотле непримећена звер — пума. Кроз отворена врата истрчала је на улицу, али су је милиционери после кратке јурњаве стигли и устрелили.

Сина и мајку одмах су отпремили у болницу, али је Роман, не долазећи свести, умро. И поред тешких повреда — лав је буквално скалпирао — Нина је преживела.

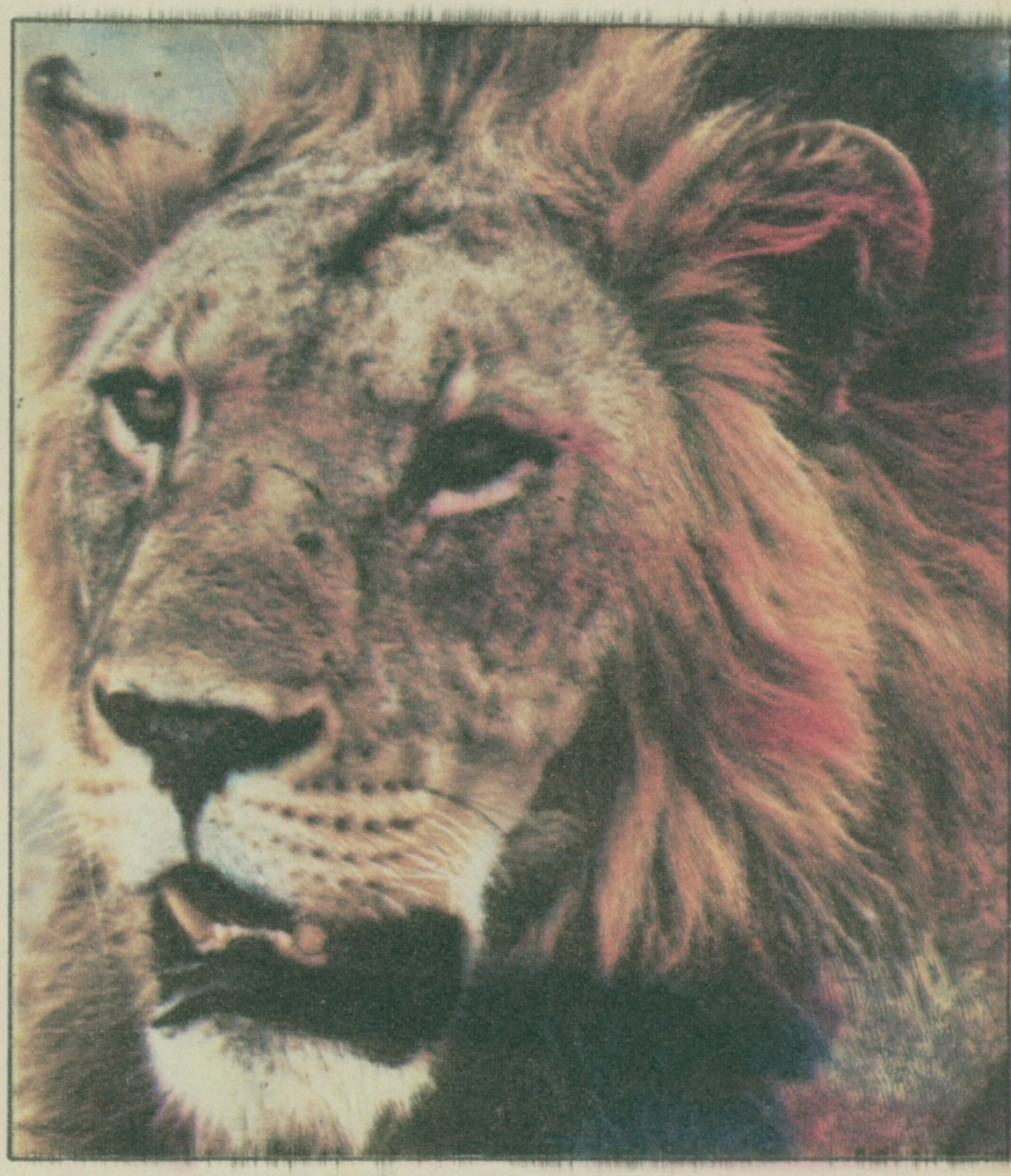
КИНГ I

Архитекта Лав Берберов и његова супруга Нина узели су из зоолошког врта малог лава кога су назвали Кинг (О томе је Забавник писао у броју 1505, од 31. октобра прошле године). Лав је израстао, чинило се, у послушну животињу. Деца Берберових — Роман и Ева — играли су се са Кингом као са неком живом играчком: хватали су га и вукли за реп, пели му се на леђа, чак и руке завлачили у огромну чељуст. Кинг је све то мирно прихватао.

Ускоро су се у новинама појавиле необичне фотографије: лав шета градом, лав са децом обедује за столом, чак и лав на клозетској шољи... О Берберовим и њиховом љубимцу говорило се на радију, стигли су и пред телевизијске камере...

Истина, нису се сви сами дивили, чули су се и гласови упозорења. Били су то научници, биолози, дресери, радници зоо-вртова. Раније или касније, тврдили су, цар животиња, чак и најмирољубивији, показаће своју праву природу. „Ми дресери“, писала је Ирина Бугримова која је укротила осамдесетак лавова, „одлично познајемо своје артисте и на сваки начин покушавамо да пригушимо њихове животињске инстинкте, али то никад нисмо успели до краја. Уосталом, за време представе публика је заштићена решеткама, наши асистенти су у близини спремни да нам у сваком тренутку притекну у помоћ. Међутим, не једном се десило да смо и сами страдали од њихових канџи или зуба...“

На ово и слична упозорења Берберови изгледа уопште нису обраћали пажњу...

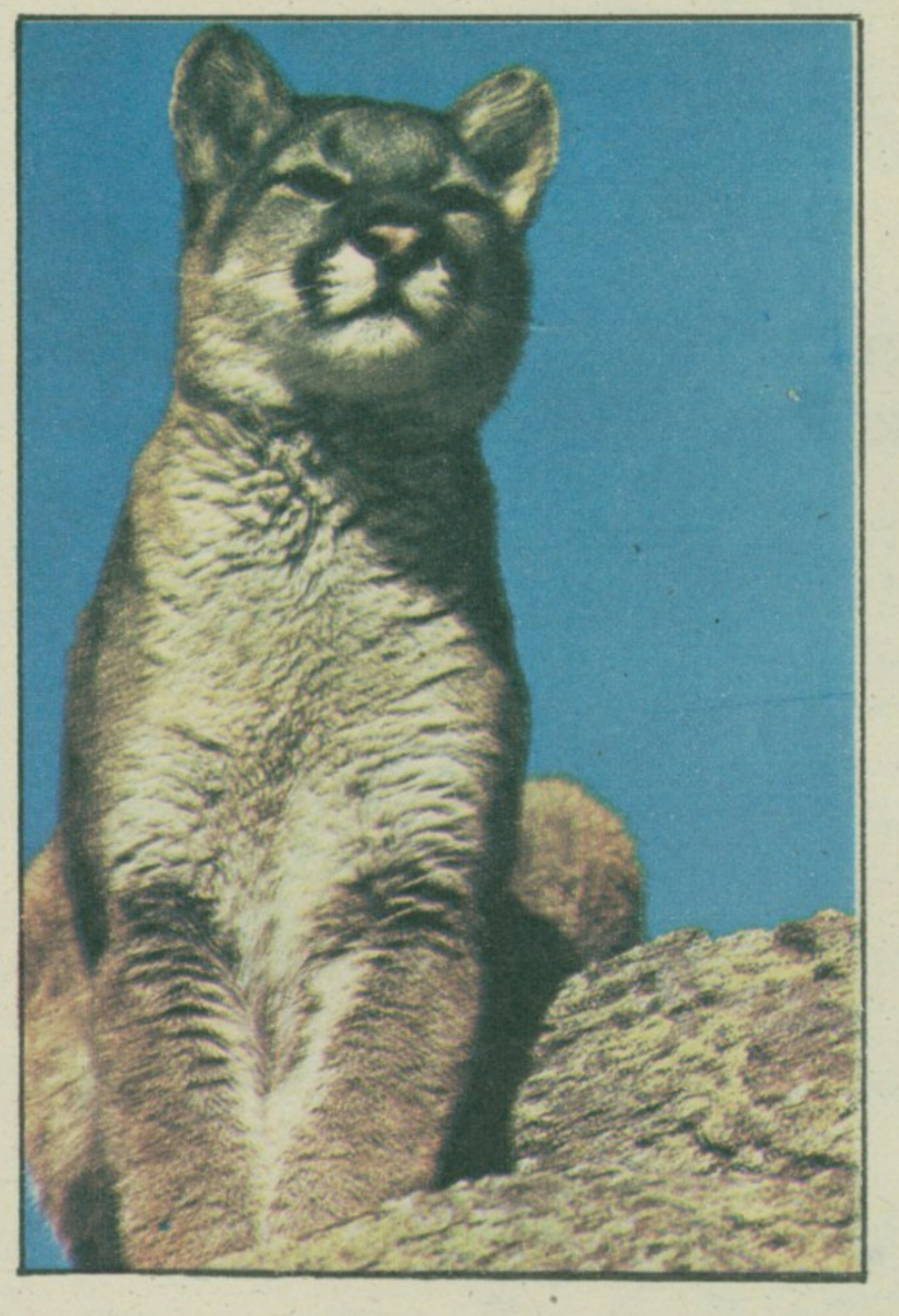
Шта га је разјарило? Сустанарка пума, тескобан стан, туга за господаром... Извесно је једно: звер је пустила на вољу својим инстинктима!

У московском фил-

ТРАГЕДИЈА

БЕРБЕРОВИ СУ СЕ ПОНОСИЛИ СВОЈИМ „ПИТОМИМ“ ЛАВОВИМА. ЊИХОВЕ ФОТОГРАФИЈЕ ПРЕПЛАВИЛЕ СУ ЛИСТОВЕ ШИРОМ СВЕТА, МНОГИ СУ ИМ ЗАВИДЕЛИ. КРАЈЕМ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ЦАР ЖИВОТИЊА ЈЕ ПОБЕСНЕО...

мском студију сниман је филм у коме је главна улога била поверена лаву Кингу. Цара животиња су у засебној кући окруженој парком за тренутак оставили без надзора. И одједном, разбивши прозорско стакло, Кинг се бацио на човека који је у том часу туда пролазио. На срећу, у близини се нашао милиционер који је не оклевајући устрелио звер.

Дивље животиње, рекао је познати природњак Џој Адамсон упорној Нини Берберовој, морају да живе у својој природној средини! Није га послушала!

КИНГ II

Ни ово није послужило као упозорење Берберовима. На све начине оправдавали су свог љубимца тврдећи да лав није имао никакве зле намере, хтео је само да се поигра у парку. Берберови су се убрзо обратили надлежним службама с молбом да им се поново дозволи да на „васпитање“ узму новог лава. Сада је то било мало теже, али се они нису предавали.

Чувши да у Москви борави познати природњак Џој Адамсон који је дуго у Кенији изучавао живот лавова, Нина Берберова је одлучила да од њега затражи подршку. Отпутовала је у главни град СССР-а и данима стражарила у холу хотела у у коме је одсе Адамсон. Међутим, познати природњак категорички је одбио тако нешто. Дивље животиње, рекао је кратко, морају да живе у својој природној средини.

Велики противник да се Берберовима повери нови лав био је и директор Московског зоолошког врта Игор Сосновски. То је голем ризик, писао је, јер у природи не постоји породица припитомљених лавова. У време парења звер може да измакне контроли и најбољег дресера.

Међутим, било је и оних који су сматрали, вероватно заведени причом Берберових о „неспоразуму“ са Кингом, да им поново треба дозволити да „гаје“ лава. На несрећу, њихов глас је превагнуо, па се у породицу архитекте из Бакуа уселио Кинг II, а убрзо и пума.

Кинг II је растао као и његов претходник. Поново нове фотографије, разговори на радију, телевизијске камере наставили су да узбуђују машту публике. Опрезност је заборављена па су тако и створени услови за трагедију која се збила крајем прошле године.

Шта је изазвало лава? О томе може само да се нагађа. Можда је томе крива и пума којој је дошло време парења? Можда је звер била раздражена због тескобног стана, можда и од туге за главом породице (Лав Берберов је умро од инфаркта неколико месеци пре трагедије), можда нервоза којој су повода дали Нина и њен син Роман. У несрећи је ипак било среће — у то време у стану се није налазила мала Ева.

ОПАСНА МОДА

У многим земљама родила се нека врста нове моде: држање егзотичних животиња у стану. Крокодилчићи, тигрићи, медведићи, змије... само су мали део списка нових „станара“. Власници ових „питомих“ звери нису изгледа ни свесни колико је то опасно. Њихови љубимци знају само опасно да урликну, у стварности су права мала невинашца. Зар није Лав Берберов тврдио да је стопостотно сигуран да Кинг II никад неће напасти човека.

Дивље животиње се у кућу углавном доносе сасвим младе и човек се са њима игра као са живим играчкама, опрезност постепено нестаје. Међутим, звер расте и некадашње забаве постају све ризичније, а да господар то није ни приметио.

Друга не мање важна страна питања — колико је таква врста васпитавања дивљих животиња хумана у односу на њих саме? Шта оно даје звери? Превремену смрт кад испољи свој урођени инстинкт, као што се догодило са Кингом I и Кингом II? И не само то! Дивље животиње у стану су затвореници који немају додир са сродницима и природом. Ограниченост кретања, утврдили су научници, код звери изазива меланхолију, закржљавање виталних органа, кривљење скелета, а све заједно — честе болести!

А догађа се и следеће: људи у кућу доносе дивље животиње и забављају се са њима, а кад им досаде или постану терет — пуштају их у природу. Многи тада чак сматрају да су врло хумани. А то је за припитомљену животињу истинска трагедија. Навикнута да без икаквог труда добија храну, животиња више није способна да је сама прибави. Ту су и друге непријатности: сродници их, по правилу, не примају у своју средину, а понекад и убијају.

Другим речима, дивље животиње у кући — то је програмирана трагедија, подједнако тешка за господара и за саму звер!

П. М.

ВИЗИТ-КАРТА УРАГАНА

Ураган који протутњи океаном оставља за собом на површини воде својеврсну визит-карту. Његов траг живи дуже од месец дана и на основу њега може да се одреди смер кретања урагана, његова ширина и снага. То су утврдили совјетски и амерички научници који су заједно са истраживачког брода „Адмирал Курчатов“ посматрали ураган са романтичним именом „Ела“.

Два дана пре него што је „Ела“ брзином од 100 до 180 километара на час прошла Сарагоским морем океанолози су на одређеној територији измерили просечну температуру воде. Следећу проверу температуре начинили су неколико дана након проласка „Еле“. Упоређење је било више него занимљиво. Температура воде сада је у просеку била нижа за два подеока. Објашњење које је уследило је врло логично. Наиме, ураган је узбуркао море и помешао воде — топлију са врха и хладнију са дна. Двадесет један дан после тога океанолози су утврдили да се ништа није променило, бар што се тиче температуре воде, и даље је била два степена нижа од оне која је измерена пре наиласка „Еле“. Разлика је била у томе што се водена маса коју је покренуо ураган сада сместила око двеста миља јужније.

Совјети и Американци су крстарили територијом кроз коју је прошла „Ела“ и на основу разних испитивања утврдили и његову ширину и смер кретања. Урагани и тајфуни, закључили су истраживачи, увек за собом остављају трагове у океану и на основу њих могу се сазнати многе везе између океана и атмосфере. Јер, тврде они, ови океански трагови утичу на климу и помажу појаву циклона и антициклона. Њиховим изучавањем коначно би се ушло у тајне „временске кухиње“.

ТРАГОМ СЕРИЈЕ »СТВАРАЊЕ ТИТОВЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ«

НЕ ВОЛИМО ЋОРАВУ КУТИЈУ!

„МОЖЕ СЕ КАЗАТИ ДА СУ ОВО БИЛИ НАЈИСПРАВНИЈИ ИЗБОРИ У ИСТОРИЈИ ЈУГОСЛАВИЈЕ“ — ПИСАО ЈЕ „ЊУЈОРК ТАЈМС“ ПОВОДОМ ПРВИХ ИЗБОРА У НАШОЈ ЗЕМЉИ, ОДРЖАНИХ 11. НОВЕМБРА 1945.

Уочи избора народ је и овако испољавао шта жели

Серија је на крају: последња епизода носи наслов „Проглашење републике“. Текст је написао историчар Бранко Петрановић, аутор и недавно објављене књиге „Историја Југославије 1918 — 1978.“

Како су изгледали ти дани пред одлучујући 11. новембар? Шта се дешавало у земљи и како је реаговао свет? Бранко Петрановић пише:

„Оптужбе против Југославије уочи и у току Потсдамске конференције (одржана од 16. јула до 1. августа 1945. између вођа три савезничке силе Стаљина, Трумана и Черчила — прим. М.К.) подржавали су југословенски политички емигранти снабдевајући америчке и британске политичаре, дипломате и новинаре материјалима о недостатку слобода, комунистичкој диктатури и прогонима демократа ... Посебан објекат напада била је „политичка полиција“ — ОЗНА. Влатко Мачек је уочи састанка у Потсдаму оптужио југословенско руководство за „спуштање гвозденог застора над Југославијом“. Иван Франгеш, отправник послова у Југословенској амбасади у Вашингтону, тражио је да америчка влада контролише изборне припреме и саме изборе.

Лансиране су још и гласине да је земља већ на почетку грађанског рата, да је век Демократске Федеративне Југославије „од фртаљ уре“.

„МОРАТЕ ДА ЗНАТЕ ИСТИНУ!“

Пет дана пре избора за Савезну скупштину и Скупштину народа, маршал Тито је говорио на великом збору у Сарајеву:

„...На сваког грађанина Југославије и на све народе у Југославији у цјелини, убудуће пада огроман терет, то јест да морају дуго издржати темпо и напоре за обнављање разорене Југославије. То значи створити предуслове за један, у историји још невиђен полет нашег културног и економског развитка, то значи створити једну велику, снажну Југославију — братску заједницу народа који ће поштовати сви наши пријатељи и непријатељи.

Зашто ја вама то данас овдје говорим? Зашто вам не обећавам брда и долине да без муке добијете, као што бива обично уочи избора? Зато, јер морате да знате истину која вас чека, јер са преваром не можемо далеко доћи. Никада сни који су варали народе нијесу могли далеко доћи. А да нијесу могли далеко доћи, ево судбоносне историје наших народа кроз четири године, ево 1941. Ја вам говорим зато да знате истину, али вам говорим и зато да знате, да ми можемо све то постићи. Говорим вам зато да знате, да се ми морамо у првом реду ослонити на своје сопствене снаге. Говорим вам зато да будете свјесни тога да у нашим народима постоји неисцрпна снага, енергија и стваралачка моћ.“

Тито је говорио о томе шта је Народни фронт и какав је његов програм и шта је суштина демократије у новој Југославији:

„Суштина те демократије јесте братство и равноправност свих народа Југославије да сами собом управљају. Суштина те демократије јесте социјална једнакост, праведност и обезбјеђеност, то јест да наши народи, наши сиромашни слојеви буду главна брига државе, владе, да се о њима брину. Аграрна реформа, брига о дјеци, онемогућење бездушне експлоатације радника и свих трудбеника, слободи удруживања и збора, итд. снови наше демократије.“

Начин на који су спроведени избори не само да је потврдио демократски почетак историје нове Југославије, него је, што се види из извештаја свих страних листова, запањио свет! До тада тако нешто нигде није урађено: сваки појединац са правом гласа — први пут у историји то су били готово сви пунолетни Југословени — добио је прилику да се тајно изјасни. Како — објављено је у нашим новинама три дана пред изборе.

ЗАШТО КУТИЈА БЕЗ ЛИСТЕ?

Под насловом „Шта треба да зна сваки бирач када дође на биралиште 11. новембра“ и „Политика“ је потанко објаснила како ће се гласати. Данас су то занимљиве појединости:

„Наши народи су уверени да су избори тајни и слободни само када се гласа куглицама. Грађани су тада сигурни да их на биралишту нико не контролише за кога су гласали и да их због тога може позвати на одговорност.“

Ево како је изгледало то гласање гуменим куглицама:

„Бирач примљену куглицу ставља у десну руку, затим руку затвара и са затвореном руком прво прилази столу са кутијама кандидата за Савезну скупштину. Затворену руку завлачи редом у сваку кутију. Бирач ће куглицу ста-

Тренутак за историју: Тито у Скупштини потписује Декларацију о проглашењу Републике, 29. новембра 1945.

У Београду, испред Савезне скупштине, народ кличе новопроглашеној Републици

вити у кутију оног кандидата за кога жели да гласа. Бирач ће завући руку и у „кутију без листе" која ће бити последња по реду. Када из те кутије извуче руку, бирач ће руку отворити да свак може видети да у њој нема више куглице.

Пошто је тако бирач гласао за Савезну скупштину, враћа се председничком столу и прима другу куглицу да гласа за Скупштину народа . . ."

Поступак је био исти, постојала је и овде „кутија без листе" — за све који нису желели да гласају за владину листу, а то значи да нису желели да се изјасне за програм Тита и Народног фронта који је предвиђао републику, федеративно уређење, братство и јединство, равноправност . . .

Понедељак, 11. новембар 1945. године био је налик на велики празник. Свуда где се гласало, народ се веселио, певао, играо. Репортери су следећег дана на по неколико страница известили о гласању — а посебно о томе како је гласао Маршал Тито.

„Маршал се упутио право према чувару његове кутије:

— Зашто она кутија — показујући на „ћораву" — није тако окићена као ова коју ви чувате?

— Ову, Титову, ми волимо и чувамо јер је наша. Она тамо — то је туђа — она не припада нама, одговори узбуђено проседи човек. Тито се гласно насмеја.

Тог дана Тито је био изузетно лепо расположен. Убрзо су избори потврдили да је имао много разлога за то: од готово осам и по милиона уписаних бирача, на изборе је изишао огроман проценат од 88,66. Савезна кандидатска листа добила је 6 милиона 725 хиљада и 47 гласова. Народ се изјаснио за републику!

ШТА СУ ЈАВИЛИ ДОПИСНИЦИ

„Добио сам дозволу да у џипу којим сам сам управљао идем куд хоћу. Моји путници су били два британска посланика из групе која је сада у Југославији и један енглески колега новинар. Ишли смо без водича не рекавши никоме куд идемо. Нигде нисмо чули ниједне речи о терору или присилном гласању, нити о другим гласовима који овде круже" — написао је извештач британског „Њус кроникла" — „као доказ лажи омиљених прича против Народног фронта које овде циркулишу . . ."

Тих дана све светске новине пуне су извештаја о гласању у Југославији. Просто је тешко издвојити само неке! Ево одломка из угледног лондонског „Тајмса":

„Опозиција није истакла кандидата. Она није имала јасан програм привлачан за бираче. Дискредитовала се пре него што су почели избори. Било је јасно да ће Народни фронт добити потврду победе коју је тражио . . . Сазнаје се да су бирачки одбори вршили свој посао са непристрасношћу која представља добродошлу и упадљиву супротност пракси извесних југословенских избора у прошлости."

А чувени „Њујорк тајмс" пише:

„Може се казати да су ово били најисправнији избори у историји Југославије што се тиче изборне машинерије. Ово су први избори у Југославији у којима су жене и све класе мушкараца могли да гласају."

Француски „Фрон насионал" подвукао је ово:

„Једна од главних карактеристика избора који су одржани у Југославији, састоји се у невероватно малом броју људи који су се уздржали од гласања . . .

Успех Народног фронта Маршала Тита не може се доводити у сумњу. Југословенски народи знају врло добро да дугују слободу оном човеку који је већ 7. јула 1941. године организовао борбу против нациста и остао до краја покретач ослободилачких снага . . . Данас демократија тријумфује на Балкану. Нема добронамерних посматрача који не би то потврдили. Суштина ове демократије састоји се у једнакости, правди и социјалној безбедности у једном државном поретку у коме су најсиромашнији слојеви становништва прва брига државе."

Из мора наслова изишлих у светској штампи одмах после избора у Југославији ево само неких: „Велика победа — велики народ", „Тријумф југословенске демократије", „Тито велики победник на југословенским изборима", „Више од 80 одсто гласова за Народни фронт . . ."

На двогодишњицу Другог заседања АВНОЈ-а, 29. новембра 1945. године свечано је одржана прва седница југословенске Уставотворне скупштине која је донела Декларацију о проглашењу Федеративне Народне Републике Југославије. И формално, створена је Титова Југославија.

М. К.

Прва честитања после прве одржане седнице Уставотворне скупштине

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

БАКА ПИШЕ ДА ДОЛАЗИ ДА НАС ПОСЕТИ!

ДИВНО!

БИЋЕ ДОМАЋИХ КОЛАЧА И ПАЛАЧИНКИ!

ДОБРЕ СТАРЕ ВЕЧЕРЕ...

ЈЕДВА ЧЕКАМ!

КАД ДОЛАЗИ БАКА?

ЕВО ЈЕ! УПРАВО ЈЕ СТИГЛА!

УРА, БАКА!

БРЗО ОБУЦИТЕ ЈАКНЕ! ПРЕХЛАДИЋЕТЕ СЕ!

ПИХ! КАДА СТЕ ПОСЛЕДЊИ ПУТ ОБРИСАЛИ ПРАШИНУ?

Copyright © 1981 Walt Disney Productions World Rights Reserved

МОРАТЕ ПОЈЕСТИ СВЕ ИЗ ТАЊИРА! А КАД ЗАВРШИТЕ СА ЈЕЛОМ, РАСПРЕМИТЕ СТО!

УСТАЈТЕ, ЛЕНШТИНЕ! ЧЕКА НАС ПОСАО!

БАКО, КОЛИКО ЋЕШ ЈОШ ДА ОСТАНЕШ КОД НАС У ГОСТИМА?

Distributed by King Features Syndicate.

4-19

КАКО ОНО БЕШЕ

мали квиз за свезналице

1. На слици је:
— ентеријер
— екстеријер
— мртва природа

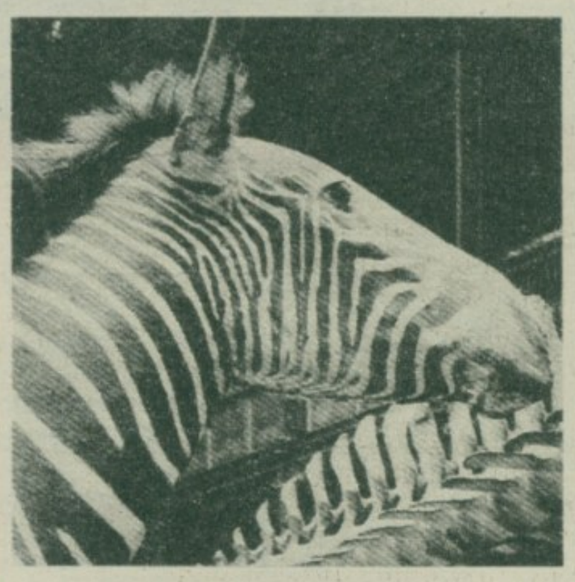

2. Наш познати шаховски велемајстор:
— Глигорић
— Караклајић
— Љубојевић

3. Женска народна ношња из Власине у:
— Босни и Херцеговини
— Македонији
— Србији

4. Пругаста глава на слици припада животињи која обитава у:
— тајги
— тундри
— савани

5. Спортиста весла у:
— сандолини
— кајаку
— дубл-скулу

6. Окупљени ученици стоје под:
— сунцобраном
— кишобраном
— шатром

7. Председник Пете Републике у Француској био је:
— Помпиду
— Поенкаре
— Де Гол

8. За снимање дивљачи у фотографији је најподеснији објектив:
— широкоугаони
— телеобјектив
— стандардни

9. Изумитељ телефона био је:
— Едисон
— Ват
— Бел

10. Вештина читања судбине из длана зове се:
— хиромантија
— хидрологија
— астрологија

11. Коњски „трегери“ зову се:
— авани
— амови
— ханови

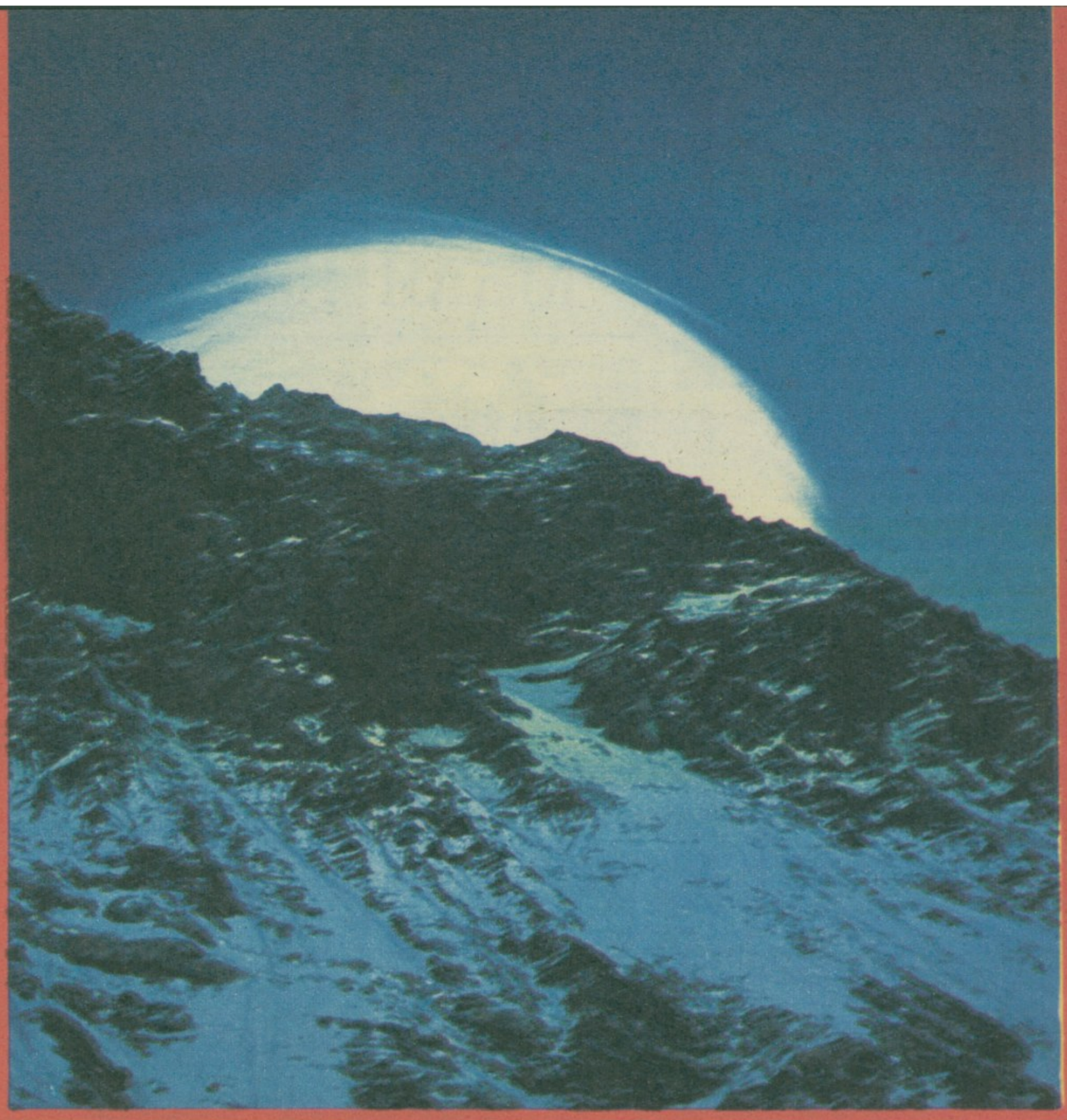
ТОП-ЛИСТА СВЕЗНАЛИЦА:

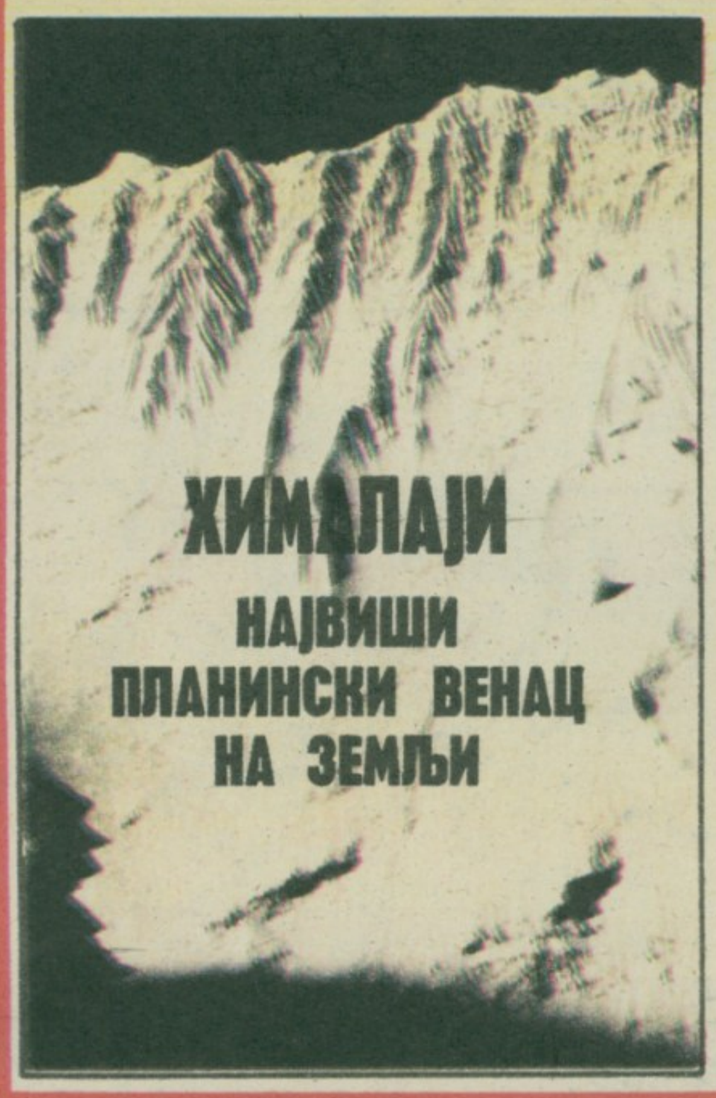
Макси-свезналица (9 до 11 тачних одговора)
Мини-макси свезналица (4 до 8 тачних одговора)
Мини-свезналица (мање од 4 тачна одговора)

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:

1 — мртва природа; 2. — Глигорић; 3 — Србији; 4 — савани; 5 — кајаку; 6 — сунцобраном; 7 — Де Гол; 8 — телеобјектив; 9 — Бел; 10 — хиромантија; 11 — амови.

ЛЕПОТА И СТРАХОТА

ИЗГУБИ ЛИ СЕ ЧОВЕК У ГЛАВНОМ ГРАДУ НЕПАЛА, МАЛЕНЕ ДРЖАВЕ ПОДНО ХИМАЛАЈА — НАЈВИШЕ ЋЕ ДОЖИВЕТИ. КРЕНЕ ЛИ НА ЈЕДАН ОД СНЕЖНИХ ВРХОВА БЕЗ ВОДИЧА ШЕРПАСА — СТАВЉА ГЛАВУ У ТОРБУ И НЕМА НИКАКВОГ ИЗГЛЕДА ДА УСПЕ.

Хималаји нису једна већ више планина. Говорити о њима, а заобићи Непал, малену државу у њиховом подножју, тешко је. Непал и Хималаји то су два брата од једне мајке, рећи ће Непалци, до Хималаја се не може мимо нас, нити на његове врхове без нас. Истина, хималајски масив није везан само за Непал, његова огромна површина велика као две и по Југославије обухвата и Тибет а досеже чак до северног дела Индије, али прави утисак о Хималајима може се понети само из Непала.

Да се протегао за још 400 километара венац хималајских планина, чији снежни врхови с правом носе назив — кров света, био би дугачак као све југословенске границе. Гледајући његове гребене, човек са стране не може се отети утиску да се Земља додирује с небом; неколико врхова прелази висину од шест, а једанаест висину од осам хиљада метара!

Маунт Еверест је капа Хималаја и света. Међутим, иако наука располаже обиљем најпрецизнијих инструмената, људи никако не могу да се сложе око његове тачне висине — док су уџбеници и енциклопедије прихватили податак од 8882 метра, по Индијцима врх се смањио за 34 метра!

Вековно присуство Енглеза у овом делу Азије није заобишло ни Хималаје. Највиши врх на свету добио је име по британском геодети, топографу и инжењеријском официру Џорџу Евересту који је у првој половини 19. века обављао премеравања у Индији и на Јави. Тибетанци имају свој назив за Маунт Еверест — Чомолонгма, а Непалци — Сагармата. Израз Хималаји изведен је од санскритског „хима“ што значи зима, или у слободном преводу — пребивалиште зиме!

ПРИМЕР ИЗДРЖЉИВОСТИ

Хималаји нису празан део планете, рекао је неко. Снежни џин није само збир громада како вели једна легенда; он је у исто време и живот и пустош, и лепота и страхота, дом народа Долпо и крај животног пута многих планинара чијим се костима по веро-

ванју хималајских племена кити богиња леда Сагармата.

Снежни превоји на Хималајима могу се наћи и на висини од пет хиљада метара где је и вечна граница снежног и леденог покривача. Изнад те црте Хималаји не скидају бели огртач чак и кад доле у Непалу влада тропска врућина. Сурови глечери који су вековима дубили и дубе тврде хималајске громаде навлачећи им боре дугачки су и по стотину километара.

Народ Долпо пример је издржљивости. Остаје да се одгонетне шта је ту људе нагнало да одбије благодети рајске климе у Непалу где и у време зиме влада пролеће и свију гнездо у недрима Хималаја на висини од неколико хиљада километара. Тамо осим неба и снега нема ничега а ветрови урлају и насрћу као помамни и редак ваздух напиње плућа до пуцања. Долпи живе у највишим људским насељима на свету, поштују тотем и мртве комадају и остављају орловима.

Али ако су Долпи тема за неверицу модерног човека, племе Шерпас није. Шерпаси су понос Хималаја. Живе на планинским масивима нешто ниже од народа Долпо. Тековине цивилизације нису им непознате. Ипак, своји су, комуниктивни колико сматрају да је потребно и речити према потреби. Пастири су и номади. Непрестано се крећу за стадима оваца, коза и јакова. Средњег су раста, жилаве грађе, за њих нема тајни на Хималајима. Планинари не смеју да кроче ни према ком хималајском врху без њих. Ко је покушао, платио је главом. Шерпаси су у стању да се часовима и часовима пробијају врлетима и глечерима са теретом од педесет килограма на леђима! Планинарске експедиције узимају их за носаче и водиче. Најчешће их унајмљују у селу Намче Базар где је центар племена. Доста Шерпаса скончало је у амбисима на опасном путу планинарских експедиција према једном од врхова Хималаја. Нису имали среће као њихов саплеменик Тенсинг Норкај који је са Енглезом Хантом и Новозеланђанином Хиларијем успео да се домогне Маунт Евереста 1953. и стекне славу члана прве експедиције на свету којој је то пошло за руком. Једанаест екипа током тридесет две претходне године узалуд је то покушавало!

ПЕТ ПУТА БОГ

За лепа времена сунчеви зраци одбијају се од снежних врхова Хималаја стварајући предивне преливе боја. Призор је величанствен при заласку сунца. Али чак и тада, док се диви, туриста осећа тескобу у души. Пред њим је неприступачан део планете, део кога се плаши и увек посматра с мишљу — шта се сад тамо горе дешава. Из једне тајанствености настала је друга — прича о снежном човеку јетију који тумара Хималајима.

Туристички радници у Катмандуу, главном граду Непала, учиниће све да приближе госте планинском масиву. Путем који су изградили Кинези аутобусом пребацују туристе у село Дуликел на обронцима Хималаја. Предстоји још пола часа хода одатле до видиковца на висини од 1900 метара. У аутобусу једино нема хипика који листом стижу у Непал у потрази за „слободом“ и брзо стају разочарани видевши да је цивилизација стигла подно Хималаја пре њих.

Планинари не могу на врхове Хималаја кад ко жели. За поход је потребна дозвола непалских власти. Она се издаје у свега неколико наврата годишње. Понекад се на дозволу чека више година јер пријављених експедиција је много, а временске прилике ограничавају број успињања.

Непалце не узбуђује полазак експедиције. Туристе узбуђују и Хималаји и Непал, краљевина чији владар носи титуле: инкарнација Вишнуа, краљ краљева, лет пута Бог, храбар ратник и божански император. Непал углавном има пољопривредно становништво, али и аеродром за „џамбо-џетове“ у Катмандуу, модерне булеваре и продавнице и више храмова и богова неголи кућа за становање и људи. Све богове и њихову „надлежност“ и „биографију“ готово је тешко запамтити.

Убиство краве, свете животиње, кажњава се и данас са две године робије и новчаном глобом. Жене Шерпаса држе три мужа: један ради као носач и водич алпинистима, други обрађује поље, трећи послује у кући и око ње! Непал је једина држава на свету где је хиндуизам званична религија. Иако у земљи живе још и муслимани и будисти, око религије никада није било спора, ма и најмањег. До 1924. уз умрлог мужа спаљивана је и жива покојникова жена. Закон је ово забранио, али не поштују га сви.

На Хималајима је снег, лед и студен, на њиховом прагу, у Непалу, расту палме!

М. Тодоровић

КРНТИЈА НИЈЕ ПОБЕГЛА

Одједном смо се нашли усред кланице: празни спасилачки сплавови, дрвене лествице, појасеви за спасавање, картонске кутије... Немачка подморница сигурно се још налазила у близини. Можда је вребала нов плен?

Агији Марини" уопште није било место у другом светском рату. Сграђена је још 1912. године у Великој Британији, а Грчкој продата 1924. Више је него вероватно да би завршила у старом гвожђу 1940, али избио је рат, па је и ова крнтија била потребна.

Увек су је припајали најспоријим конвојима и она је ревносно пуњкајући крстарила тамо-амо преко Алтантика. Мада сам у то доба био клинац, имао сам част да служим на овом броду од 1942—43. године

БРОД ЧУДАКА

О „Агији Марини" су међу савезничким морнарима кружили вицеви. Корито јој је било танко као фолија, а кад год би у њеној близини експлодирао торпедо, процурила би на све стране. Њени власници били су тако штедљиви да су забрањивали куповину нових застава, па су тако оне старе пране и пране све док нису сасвим избледеле. Како нисмо имали фрижидере, на палуби су блејале овце, гроктале свиње и кокодакале кокошке.

Заповедник „Агије Марине" био је капетан Јоргос Хрисохос. Медитерански темпераментан, сваки час је налазио повода да вам приреди сцену. Човек од својих четрдесетак година, Хрисохос је био запањујуће згодан и — савршено свестан тога.

Под собом је имао полиготску посаду састављену од самих чудака. Био је ту, рецимо, један стари ватрогасац који је свој лежај братски делио са равно петнаест мачака. Онда морнар који је, кад год би брод пристао у неку луку, преко огласа у локалним новинама нудио брак „држећим удовицама" и „озбиљним женама". Тај је имао колекцију од неколико стотина писама и фотографија девојака лепих готово као Бети Грејбл или Вероника Лејк (тадашње филмске звезде). Сатима је седео у својој кабини и разгледао их смешкајући се. Никада се ни са једном није упознао. Био је то савршено срећан човек.

Једног познојесењег јутра 1942. године испловили смо из канадске луке Халифакс у Новој Шкотској. Одредиште конвоја: Лох Ју, у Шкотској. Између осталог, на палуби се налазило и осам изузетно уочљивих тенкова америчке производње — врста терета од кога би се морнару с оне стране перископа на непријатељској подморници зацаклиле очи.

ПУНОМ ПАРОМ НАПРЕД!

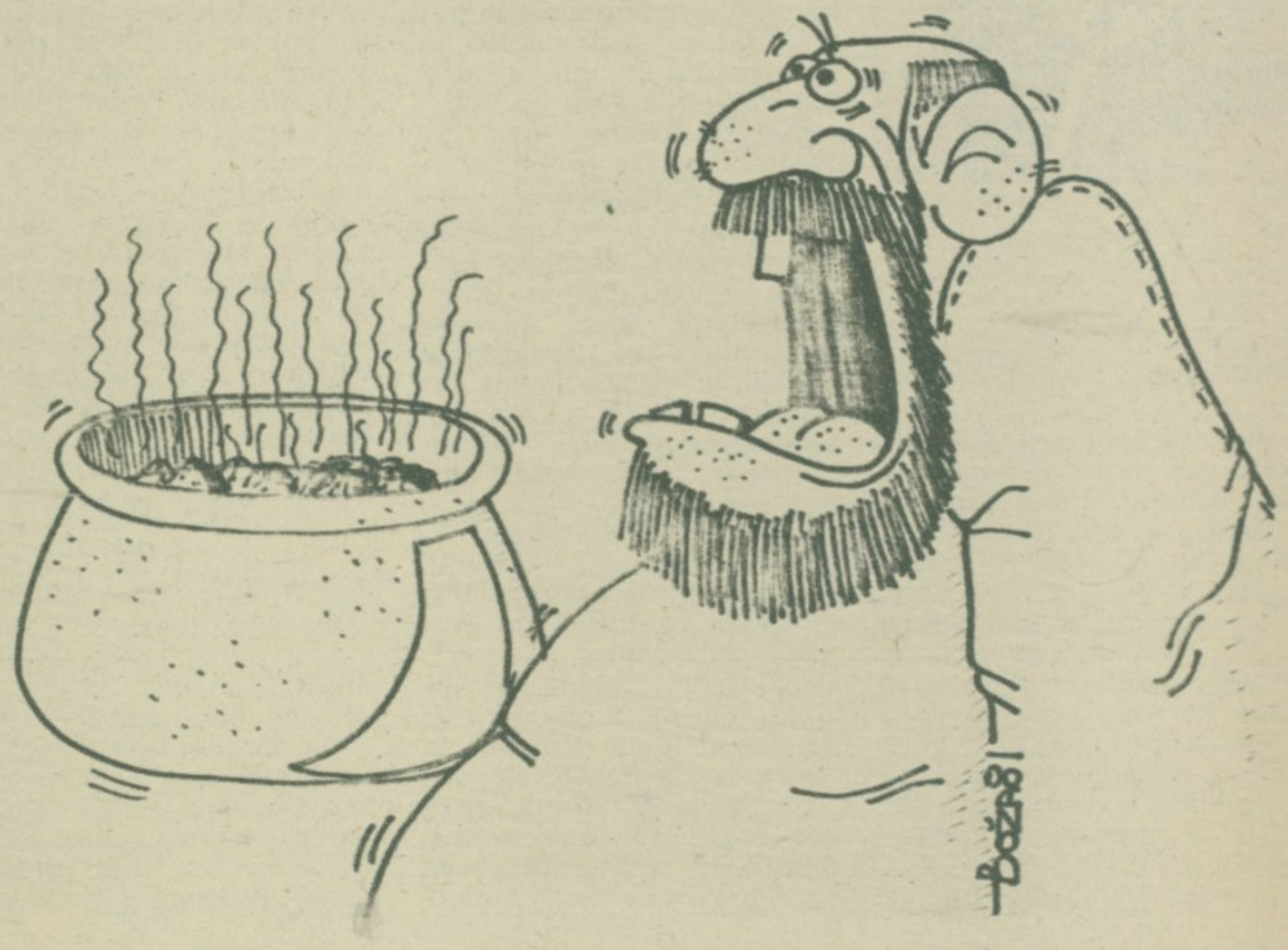
Другог дана на пучини на нас се спустила једна од непрозирних њуфаундлендских магли. У таквим тренуцима конвоји су остајали на окупу више захваљујући чврстој вољи него ичем другом. Како не би скренули пажњу непријатељских подморница на себе, одржавали смо везу преко пиштаљки за маглу и бова које је сваки брод вукао за собом као путоказ за оне иза њега.

После три дана више нисмо чули ниједну пиштаљку нити видели ниједну бову пред собом. Наставили смо да пловимо с пола брзине. Једино нас је магла штитила од подморница. Када се четвртог дана магла најзад разишла, били смо сами усред Атлантика. Почео сам да пловим тек пошто је избио рат и никада се до тада нисам нашао ван конвоја. При помисли да смо сасвим сами мозак би ми стао.

Капетан Хрисохос се налактио на ограду командног моста. Требало је донети тешку одлуку. На неколико дана иза нас налазила се сигурност Халифакса. Пред

У ЛОНЦУ И КАРИКАТУРИ

ПАЗИТЕ: ХЛЕБ У ЛЕВУ РУКУ

Бигош је пољско јело по пореклу, а по распрострањености — посластица свих гурмана... За бигош не постоји рецепт, али зато још од 18. века постоји стриктно правило по којем се он једе: пошто је лонац на столу, ваде се комади меса виљушком и стављају на комадић хлеба. Пазите, виљушка се држи у десној, а хлеб у левој руци. Залогај се

нама, две хиљаде миља опасности. Управо у том тренутку, северно од нас, неки конвој су касапиле подморнице; наш радио-телеграфиста бивао је из тренутка у тренутак све унезверенији од S.O.S. сигнала које је примао.

Капетан се усправио, забацио своју избледелу, златом обрубљену капу на црне коврџе запалио цигарету и повукао један дуг, раскошан дим. Био је то драматичан тренутак и њему на памет није падало да га тек тако прођерда.

— Ови овде — рече показујући на тенкове — потребни су тамо преко!

Театрално је подигао руку у правцу Европе и очигледно задовољан утиском који је на нас оставио, издао наредбу:

— Пуном паром ка Шкотској!

Нас, посаду, одједном је обузела нека чудна радост.

Страже су удвостручене. Носили смо појасеве за спасавање чак и кад је требало прећи пар метара до WC-а. Дан за даном, „Агија Марина" је гурала напред док је бродски радио непрекидно хватао морзеове сигнале са торпедованих бродова.

ИЗДАЈНИЧКИ ДИМ

Узбуркано море би нам пружило какву-такву заштиту. Али време је било предивно: глатка, сребрнкаста површина воде неприметно се претапала у плаво небо. Неометан ни најмањим дашком ветра, издајнички дим из нашег димњака вукао се у дугачком стубу иза нас.

Па ипак, раздраганост посаде је расла. Мада то пре нисмо схватали, сви смо волели ту пљаву крнтију и сада смо били поносни због њене нове, херојске улоге.

Идили је изненада дошао крај. Одједном смо се нашли усред кланице: празни спасилачки сплавови, дрвене лествице, појасеви за спасавање, картонске кутије. Потопљени брод носио је терет брашна па смо се пробијали кроз таласе лепљивог теста. Мора да се катастрофа одиграла неколико часова раније.

Неизречена порука овог страшног призора гласила је „Спасавајте се!" Можда је управо у том часу крвник још нечујно и невидљиво кружио испод нас.

Лице капетана Хрисохоса је посивело:

— С пола брзине напред ...

Осетио сам како ми ноге клецају. Дакле, нећемо бежати ... Остаћемо да трагамо за преживелима. Чули смо како мотор успорава. Свако ко се у том тренутку није налазио на дужности стајао је крај ограде или на врху лествица тражећи погледом бродоломнике.

Подморница није могла да буде далеко.

И тада сам, одједном, схватио за шта се борим. Није ме инспирисала капетанова храброст. Храброст у ратно време долази некако сама од себе. Не, наш капетан испољио је оно што никакав Хитлер никада неће успети да искорени — љубав према човеку ...

Тек пошто се спустила ноћ, после неколико сати трагања, капетан је издао наредбу да се крене пуном паром напред. Преживелих није било. Те ноћи спавали смо са савешћу која за већину нас никада више неће бити тако чиста.

Недељу дана касније упловили смо у Лох Ју. Од теста које се нахватало по њеном зарђалом кориту „Агија Марина" изгледала је расклиматаније и јадније него икада. Десетине бродова са заставама слободног света биле су усидрене у луци. Видели смо како њихови морнари упиру прстом на нашу животињску фарму и како се тресу од лудачког смеха. Било нас је баш брига. Наша испрана грчка застава поносно се вијорила.

Џефри Бока

не ставља у уста све док хлеб не упије сок од меса. По старинском бон-тону за бигош сви једу из лонца. Наравно, данас обавезно ставите тањире на сто!

У неким крајевима бигош се припрема са свежим купусом, у другим са киселим. Може се користити свињетина, али и живинско месо, говедина или — дивљач. У Шљонску (Шлеској) у бигош стављају и комаде слатка од крушака или јабука.

За бигош са свежим купусом и свињетином потребно је: 150 грама суве димљене сланине, 500 грама свињетине од бута, 3 велике главице лука, пар кобасица, 750 грама свежег купуса, 150 грама печурки, 2 киселе јабуке, 3 кромпира, 2 чена белог лука, кашичица кима, мала туба пиреа од парадајза, 2 кашичице слатке алеве паприке, мажуран, со, бибер, 1 листић лорбера и пола литра белог вина.

Сланину и свињетину нарежемо на коцкице и пропржимо заједно са крупно исеченим луком. Додамо кобасице исечене на веће комаде и кришке купуса, јабуке, кромпира, гљиве, пире од парадајза, ставимо зачине и ситно исецкани бели лук. Све то прелијемо белим вином и додамо толико воде да за један прст покрије добро измешани садржај лонца. Тако припремљено јело ставимо у рерну и крчкамо на тихој ватри неколико сати без мешања. Бигош се једе топао или млак — никако хладан! Али, обавезно са црним хлебом. Пријатно!

Црта и пише: Бошко Стаматовић

Занимљива имена

ЕВА СТАРА ВРАНА

Читали сте, сигурно, не један роман о Индијанцима, а гледали сте их и у многобројним филмовима. Сложићете се да ти смели ратници, те црнооке лепотице и достојанствене поглавице с перјем на глави не би били ни приближно тако занимљиви да не носе имена као Јаки Орао, Сребрни Ветар, Месечева Река ...

Разочарамо се стога кад сазнамо да се у данашњој Америци добар део Индијанаца зове Вилијамс, Роџерс, Браун и томе слично, то јест да носе сасвим обична енглеска имена. Наследили су их од својих очева или дедова, који су у време кад црвенокошцима нису признавана никаква права узели имена „бледоликих", у нади да ће тиме стећи бољи положај у друштву.

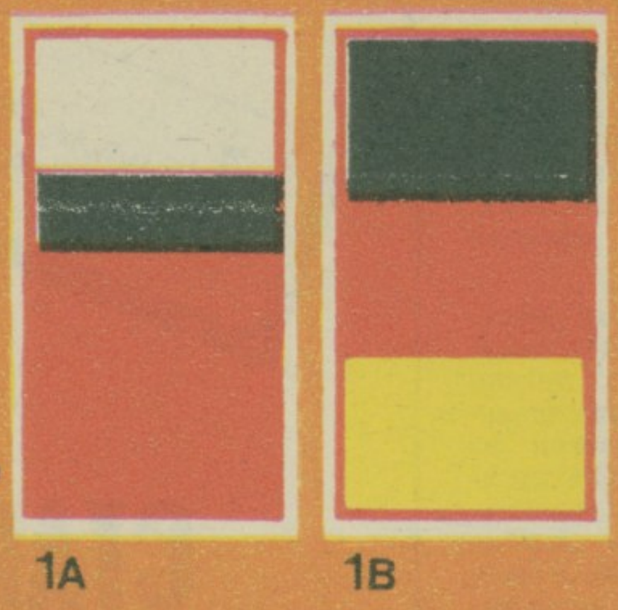
Срећом, нису сви тако поступили. Од 1903. године „Биро за индијанске послове" у Вашингтону почео је, мада прилично споро и нередовно, да бележи и званично региструје индијанска презимена. При том је изворно индијанско име у енглеском преводу узимано као презиме, а уз то је сваки појединац бирао лично име по сопственој жељи. Тако и данас у документима многих Индијанаца пише, рецимо, John Fast Horce (Џон Брзи Коњ), Fred Yellow Left Hand (Фред Жута Лева Рука), Nancy Little Cloud (Ненси Мали Облак) и слично. Као типичан скуп оваквих имена наводи се једно венчање у Оклахоми, 1927. године, када се Ема Стојећи Јелен удала за Хораса Урлајућу Воду, а међу сватовима били су Луиза Дуги Медвед, Џејн Којот Који Хода, Ева Стара Врана и Џемс Ноћни Шетач ...

Знатно је ређи случај да се индијанско име сачува у изворном облику. Понека таква имена забележена су у историјским документима, још од XVII века па надаље (најчешће имена поглавица): Осиола, Покахонтас, Секвоја, Кочиз и тако даље. Истина, сва су некако сувише кратка и лака за изговор, па се јавља сумња да су поједностављена и „дотерана" по укусу белаца. Како су стварно звучала индијанска имена, може нам пре показати један запис из године 1709. где се помиње поглавица Равоутоаквејвоуки! Примери данашњих изворних имена су Но-Кос-Фиксико, што значи„ Медвед без срца", или „Фас-Хат-Ги-Ха-Цо", име оригинално и по звуку и по садржају, јер се преводи са „Пијана птица".

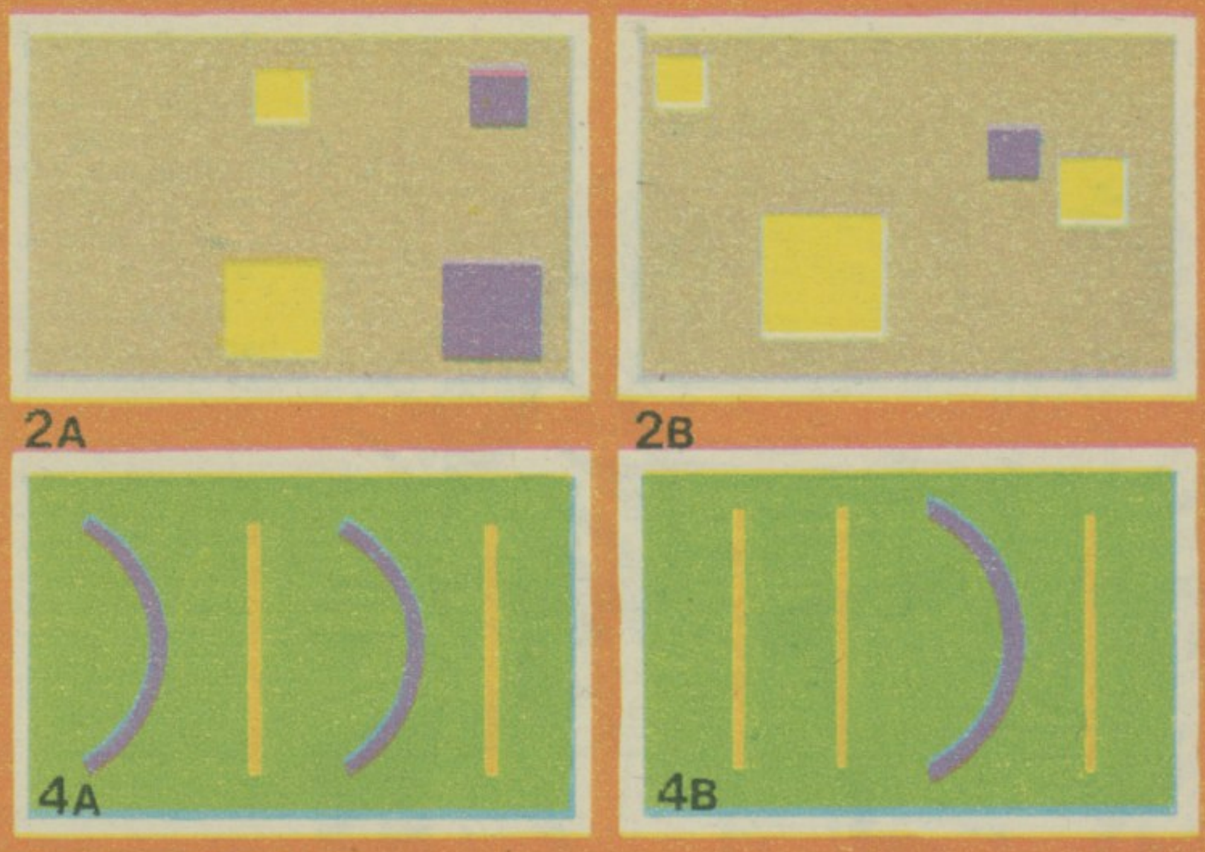

АКО УСПЕШНО РЕШИТЕ ОВАЈ ТЕСТ...

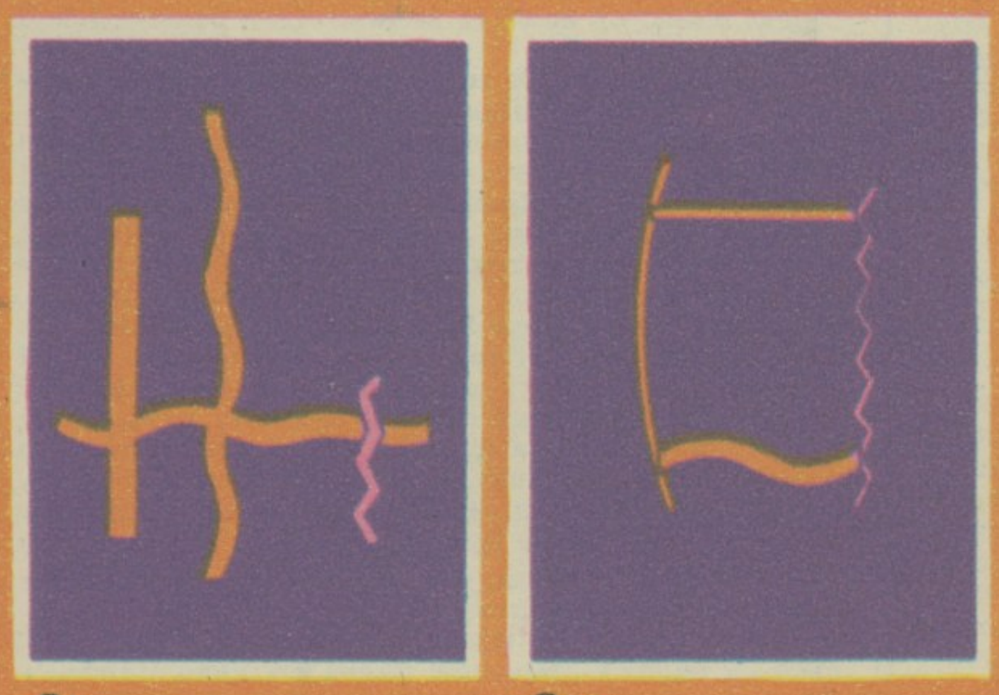
УПИШИТЕ АРХИТЕКТУРУ

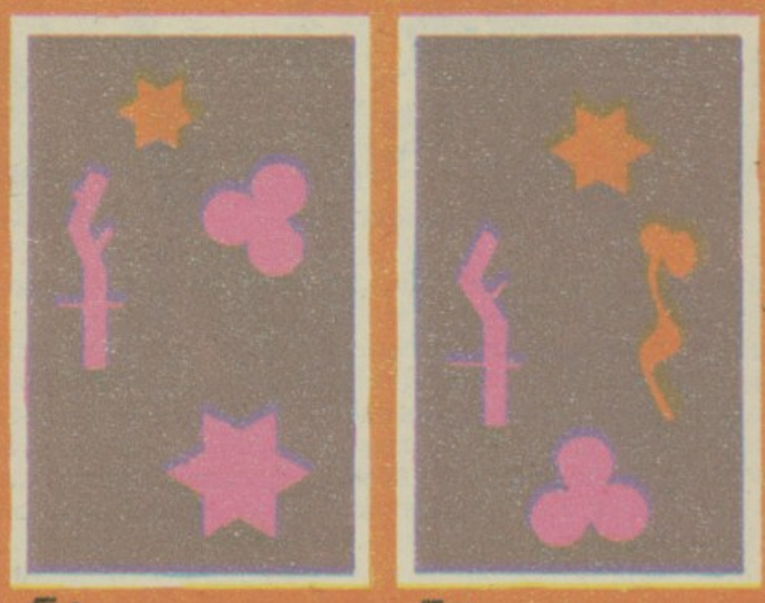
1А 1В

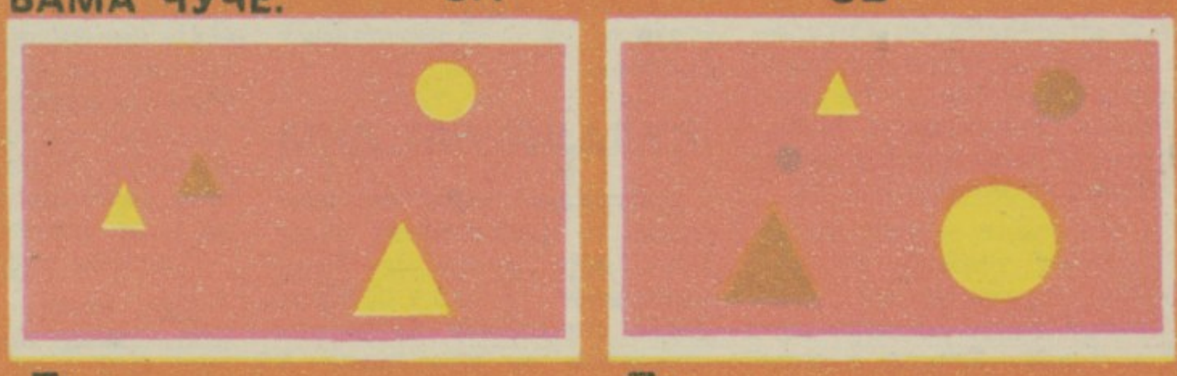
2А 2В 4А 4В

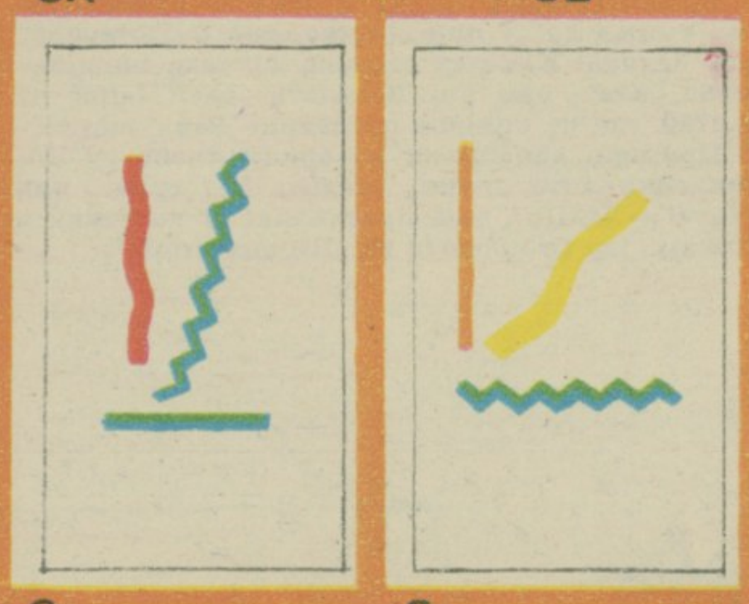
3А 3В

5А 5В

7А 7В 8А 8В

6А 6В

9А 9В

14А

ТАКОЂЕ СЕ МОЖЕТЕ ОПРЕДЕЛИТИ ЗА АРАНЖЕРА, СЛИКАРА ИЛИ ДИЗАЈНЕРА. ТАКО БАР КАЖУ ПСИХОЛОЗИ КОЈИ ВАМ, ЕВО, НА ОВАЈ НАЧИН ПОМАЖУ ДА ОТКРИЈЕТЕ БАР НЕКЕ СПОСОБНОСТИ КОЈЕ У ВАМА ЧУЧЕ.

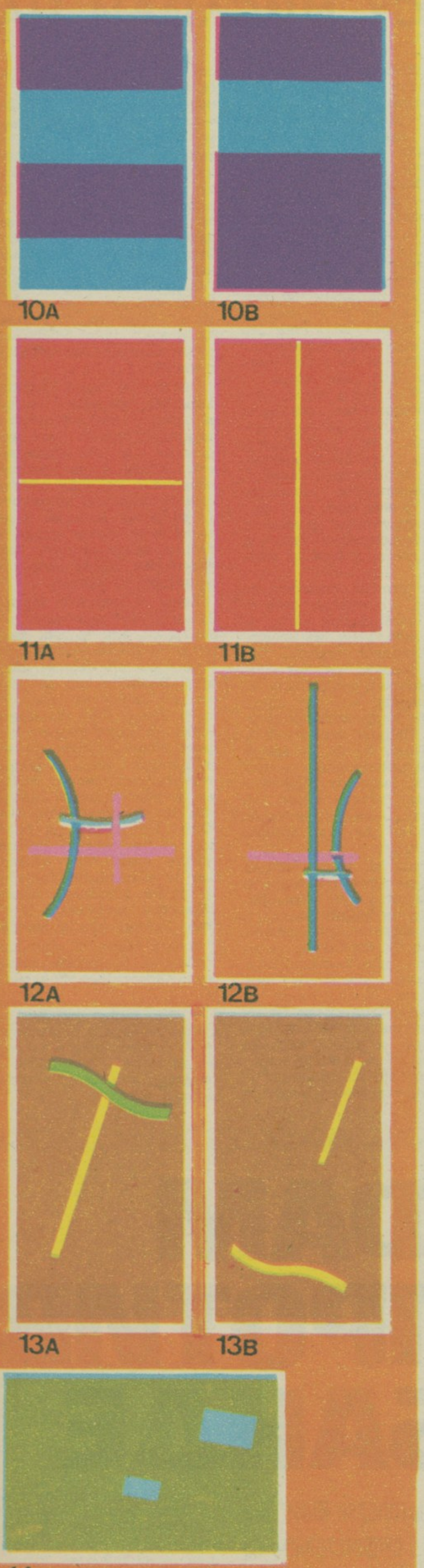
Решење теста:

Ево правих одговора:

1. А
2. В
3. А
4. В
5. А
6. А
7. А
8. В
9. А
10. В
11. В
12. В
13. А
14. А

Ако изабирамо кошуљу, хаљину, ципеле, завесе, лустер у ствари решавамо један сасвим одређен проблем који се, пре свега, односи на облик и боју. Умете ли да своју околину учините пријатнијом, развеселите је, улепшате? Имате ли добар укус? Тест ће вам дати одговор на ово питање. Пред вама је двадесет осам цртежа у паровима. Напомињемо да они нису рађени ни по каквом узору, односно, намерно не личе ни на шта да не би изазивали асоцијације које би могле да утичу на ваш избор. Један од цртежа у пару је онај **прави,** комплетнији и усклађенији. Пажљиво погледајте сваки пар и определите се за цртеж који вам се више допада, А или В? На крају погледајте решење.

Ако имате 12 тачних одговора, може се рећи (за оне са 14 то је излишно!) да имате изузетно добар укус — смисао за лепоту и склад који вам омогућује да стојите раме уз раме са професионалним сликарима, архитектима, аранжерима, дизајнерима; 9 до 11 тачних одговора сведоче о вашем добром укусу који је изнад просечног: понекад можда и начините грешку, али углавном сте сигурни у свом избору; 7 до 8 тачних одговора имају они за које би се могло рећи да су „осредњег укуса", можда нешто мало више од тога. Ако нисте сакупили ни 7 поена, помирите се с тим да питање правог избора, бар што се тиче боје и облика, морате препустити другима.

ИЗ СТАРЕ ШТАМПЕ

СВАДБА НА ДРВЕЋУ

Међу народима који се одликују више или мање необичним свадбеним обичајима прво место вероватно заузимају негритоси са Филипинских острва.

Тако у неким племенима постоји заморан свадбени обред који се састоји у томе да се младожења у присуству старешине племена и својих сродника, а такође и сродника невесте, испне на палму ареку. Невеста се пење на суседно дрво. Палме се бирају тако да буду што савитљивије и да стоје што ближе једна другој. Када младожења и невеста стигну до врха дрвета — младожења свог а невеста свог — старешина племена наређује неколици од присутних да нагињу палме једну према другој да би младожења и невеста могли да се досегну и додирну главама. Палме су повијене, младожења с блаженим осмехом истеже главу према невести. Ова се труди у истој мери. Најзад, главе су се додирнуле и брак је склопљен на огромно задовољство присутних који се диве спретности младожење и грациозности невесте.

(1891)

ЗЕМЉА ИСТИНЕ

Домороци острва Борнеа, Дајаки, никад не лажу. Рећи неистину сматра се код њих великим преступом и онога који се покаже као лажов немилосрдно прогоне и кидају с њим све односе.

Ипак, највећа казна чека лажљивца тек после његове смрти. Да би садашња и сва будућа поколења знала да је био лажов, њему подижу споменик од грана. Такав споменик назива се тугонг була и дужност свих чланова племена састоји се у томе да се тај споменик очува што дуже.

Тугонг була поставља се поред пута који спаја два села да би се сваки Дајак пролазећи поред тог споменика лажи и лицемерју сетио да треба да буде увек честит и истинољубив и да би, изговарајући име лажљивца, ставио једну или две гране на ту гомилу.

Бринути се о очувању оваквог споменика дужност је сваког Дајака и онај ко је пренебрегне, показује тиме да не уважава истину и навлачи на себе гнев богова. Чак су и потомци лажова дужни да показују како деле опште презрење према претку.

(1913)

МАСТИЛО ЗА СЛЕПЕ

Неуморан у својим задивљујућим изумима, Едисон је сада пронашао и мастило за слепе. Течност бледосиве боје, којом пишу по папиру, производи тако дејство што по истеку једне минуте тај део папира на коме су написана слова почиње да отврдњава и подиже се образујући рељеф на површини хартије. Слова се опипавају сасвим добро. Изумитељ, још незадовољан својим опитима, труди се да учини слова рељефнијим.

(1878)

ЧУДО НАД ЧУДИМА

У Америци не само што гасом осветљавају улице и куће већ су нашли и могућност да паром загревају зграде. Прошле зиме извели су овакав експеримент: из општег парног котла спровели су цев на раздаљину од три миље: цев је пролазила кроз педесет зграда међу којима се налази и велика школа. Сва та здања сву зиму су се загревала паром и температура у одајама била је увек уједначена и пријатна.

(1878)

НИСУ МИСЛИЛИ НА СЕБЕ • НИСУ МИСЛИЛИ НА

ЗАРОБЉЕН У ПЕЋИНИ

Оно што нису могли професионални спасиоци, најбољи у земљи и с најсавременијом опремом, покушао је дванаестогодишњи Мајкл Урлих

Тог летњег дана девојчице и дечаци на Хинкли резервату у Кливленду у држави Охајо кренули су на излет. Најпривлачнији део резервата била је свакако такозвана Пећина дивље мачке. По легенди, у њој су се скривали избегли робови још у време пре грађанског рата.

На повратку из пећине петнаестогодишњи Морис Бецолд, веома мршав и малог раста за своје године, заостао је за друговима када су ови кренули према излазу. Испитивао је једну стену са чије се десне стране налазио пролаз од свега четрдесетак сантиметара. Одлучио је да покуша да се провуче кроз отвор. Док су други дечаци са собом носили батеријске лампе, Морис је није имао: није се плашио ни таме ни хладноће у пећини.

Право истраживачко узбуђење обузело је Мориса док је педаљ по педаљ продирао све дубље кроз клизав расцеп. Али, одједном се спотакао и тело му је склизнуло у тесну пукотину дубоку око метар и по, широку око пола метра у горњем делу, која се при дну сужавала на свега петнаестак сантиметара. Тело му је приклештило десну руку. Покушавао је левом да нађе неко удубљење помоћу кога би се извукао, али зид је био клизав и гладак. Није могао да се помери ни на једну ни на другу страну! Узбуђење се наједном претворило у страх, Морис је почео да дозива у помоћ.

Напољу, када су се деца укрцала у аутобус, учитељица је приметила да нема Мориса. Одмах су се вратили у пећину и чули његове позиве.

— Не брини! — викнула је учитељица — зачас ћемо те извући.

Позвали су полицију и ватрогасце. Покушали су да се увуку у просек, али нису успели да продру довољно дубоко јер је био сувише узак за одраслог човека. Ватрогасци су убацили цев са кисеоником да би дечак могао лакше да дише.

— Држи се! — викали су Морису споља. — Извући ћемо те... само је питање времена! А време се за Мориса претварало у вечност.

Тог поподнева вест о овом несрећном догађају објављена је преко радија и телевизије, па се велика маса света скупила пред пећином. Морис је проводио већ седми сат у заточеништву. Покушаји да се избави несрећни дечак су се настављали. Један мршави ватрогасац успео је ласом да ухвати дечакову леву ногу. Повукли су уже али се Морис није померио. Пошто је пао мрак, донет је генератор који је осветлио улаз у пећину. Убачен је још један конопац који је дечак успео да ухвати слободном левом руком, али када су га повукли, Морис није нашао снаге и да га задржи. Затим су ватрогасци спустили куку причвршћену за дугачку гвоздену шипку везану за конопац. Морис је закачио куку за оковратник. Када су повукли, дечак се мало померио, али се онда оковратник поцепао.

Морис је почео да плаче, учинило му се да никад неће изаћи из усека у који се заглавио. У међувремену, у помоћ је позвано једно рударско предузеће. Обећали су да ће одмах послати групу стручњака са бушилицом која би могла да издуби нови пролаз до усека. На место несреће долетео је специјалним авионом и спасилачки тим Спелеолошког друштва из Вашингтона. Иако су понели сву потребну опрему, показало се да ни они не могу ништа да учине јер нико није био довољно мали и танак да би се провукао кроз узан процеп.

Тада је једна веома ситна болничарка понудила помоћ. Провукла се на неколико стопа од Мориса, али ју је ухватила паника, па су морали да је извуку. Професионални спасиоци били су ван себе: они, најбољи стручњаци у земљи, с најсавременијом опремом нису могли ништа да учине.

Оно што ни спасиоци, ни Морис, ни очајан отац и брат нису знали, то је да ће помоћ доћи из сасвим неочекиваног правца: Ендрју Урлих, радник једне фабрике аутомобила из Кливленда, чуо је преко радија за драматичан догађај у Пећини дивље мачке. Помислио је да би његов дванаестогодишњи син Мајкл, мишићав, мршав и снажан дечак, могао да помогне. Једва је наговорио спасиоце да му дозволе да покуша.

Педаљ по педаљ Мајкл је пузао кроз пукотину, али на пола пута, ненавикнут на проређен ваздух и таму, остао је без кисеоника, па су морали да га извуку полуонесвешћеног. Међутим, дечак се није предавао. После много убеђивања допустили су му да покуша још једном. Конопцима и најлон-врпцама везали су га и он је поново кренуо. Сантиметар по сантиметар почео је да се спушта потрбушке. Најзад се приближио толико да је могао да додирне Мориса.

— Не брини, извући ћемо те! — рекао је мирно. Откачио је једно најлонско наглавачке изнад Мориса. ву ногу. Све је морао да ради левом руком јер се десном подупирао лежећи наглавачке изнад МОриса. Онда се лагано измигољио напоље. Повукли су уже. Успели су да помере Мориса, али не и да га подигну. Нису се усуђивали да повуку јако бојећи се да не склизне још дубље у пукотину.

Окупан у зноју упркос пећинској хладноћи, Мајкл се одмарао десетак минута, па кренуо поново. Овог пута везао је обе Морисове ноге. Успео је да пронађе испупчење на зиду пећине које би пружило могућност да се дечак издигне, а не да се вуче. Левом руком и зубима везао је омчу око испупчења. После пола сата изашао је напоље.

Људи су повукли. Морис се издигао, ослободио десну руку, али грудни кош остао је заглављен. Млади Улрих се још једном спустио. Везао је још две омче: око Морисове леве руке и врата. Ову последњу дечак је ослобођеном десном руком спустио до испод пазуха. Када је Мајкл четврти пут изашао напоље, изгубио је свест. Спасиоци су повукли конопце. Морис је јаукао од бола док су му зидови пећине гребли кожу, али најзад, био је ослобођен! Извукли су га на површину после 27 часова проведених у усеку Пећине дивље мачке.

Млади Мајкл Улрих награђен је бронзаном медаљом Карнегијеве фондације.

— Не, никад не бих одустао! — рекао је касније. — Кад човек нешто започне, мора то и завршити... поготову кад је у питању људски живот.

ФАМ ПРОТИВ БАНДЕ

Сам и голорук Фам Дан Дуок супротставио се двадесеторици силеција

Једне априлске вечери Вијетнамац Фам који иде у једну средњу школу у Вашингтону отишао је на школску игранку са осамнаестогодишњим Робертом Хенесијем. Ро-

СЕБЕ • НИСУ МИСЛИЛИ НА

НА ЖИЦАМА

Личиле су на конопце за сушење веша. Откуд су дечаци могли знати да су то електрични каблови под напоном?

Дуготрајне летње кише натопиле су тло на подручју Чарлстона у западној Вирџинији. Реке су се излиле и поплавиле поља. Једне јулске вечери петнаестогодишњи Дејвид Карни, његови родитељи и Дејвидов пријатељ Џозеф извезли су се да обиђу поплављена подручја и осмотре штету коју су нанеле бујице.

Дејвид и Џозеф изашли су из кола да сниме подручје. Сишавши са друма изули су се и наставили по муљу гацајући до колена. Како је ниво воде и даље растао, окренули су се и пошли натраг према вишем терену. На повратку, пролазећи кроз неко двориште, приметили су две жице сличне конопцу за рубље које су се налазиле на око пола метра изнад земље. — Шта ли је ово? — упитао је Дејвид и баш тог тренутка ходајући по влажном травњаку оклизнуо се. Падајући ухватио се за једну од жица да би се задржао. Снажан удар струје продрмао му је тело док се обема рукама држао за жицу. Згрчио се, а потом опустио, оставши да виси на жици онесвешћен. Струја му је непрестано пролазила кроз тело, пошто је ногама и даље додиривао мокру траву.

Џозеф је видео да је Дејвид пао и помислио да му се друг повредио. Притрчао је да му помогне и ухватио га с леђа, али је осетио јак удар струје, одскочио је и повикао у помоћ. Дејвидови родитељи у колима, сувише удаљени да би га чули, нису се одазвали. Џозеф, који је положио курс за прву помоћ, знао је понешто о електричним шоковима, па се бојао да ће Дејвид настрадати ако му убрзо не притекне у помоћ. Морао је нешто да учини, потпуно свестан каквој се опасности и сам излаже. Саг-нуо се и ухватио Дејвида за обе руке покушавајући да га отргне од струјног кола. Опет је осетио снажан ударац струје који му је просто одбацио руке са Дејвидових чланака. Погледао је око себе и угледао комад дрвета на земљи. Зграбио га је и њиме покушао ослободити Дејвидове шаке и разлабавити грчевит стисак, али га је поново одбацио снажан електрични удар.

— У помоћ! — викнуо је очајан. — У помоћ! Дођите, молим вас! Било ко! Мој друг!.. Мој друг! — викао је колико га је грло носило непрекидно покушавајући да отргне Дејвида.

Запомагање је чуо осамнаестогодишњи Томас Хеншо и одмах потрчао да помогне. Угледао је дечака разапетог на жици. Притрчао је и голим рукама зграбио жицу трзајући је снажно у покушају да стресе Дејвида са ње. Једна Дејвидова рука спала је са жице. Али, тада се Томас онесвестио и остао обешен о жицу. У том часу Џозеф је скочио на Дејвида и снажно га повукао надоле успевши да га отргне. Дејвидово тело пало је на земљу. Џозеф се бацио на колена и почео вештачко дисање уста на уста. После два минута Дејвид је удахнуо ваздух и почео да запомаже.

Џозеф је скочио на ноге и погледао Томаса који је обема рукама држао жицу док се голим грудима наслањао на њу. Нашао је једну грану и почео да удара по жици свом снагом покушавајући да трешењем ослободи Томаса. Ништа није помагало. Избезумљено је потрчао око куће тражећи нешто чиме би пресекао жицу. Коначно је у амбару пронашао секиру. Замахнуо је свом снагом и пресекао жицу. Томас је пао на земљу. Вештачко дисање није помагало, али

у том тренутку појавили су се ватрогасци које је изгледа неко од суседа позвао телефоном. Дали су Томасу кисеоник. Почео је да кркља, а затим да дише.

Хитна помоћ га је одвезла у болницу.

Дејвид Карни, који је три минута држао жицу под напоном од 110 волти задобио је лакше опекотине на шакама и брзо се опоравио. Томасов опоравак трајао је дуже, али и он је напустио болницу без трајних последица.

За велику храброст и упорност коју је показао спасавајући животе свога друга Дејвида и непознатог Томаса Хеншоа, Џозеф је добио сребрну медаљу за храброст Карнегијеве фондације, а Томас бронзану.

— Не, нисам размишљао о себи, већ о онима у невољи — рекао је касније Џозеф. — Чини ми се да бих радије и сам погинуо него да гледам како ми друг умире, а ја ништа не чиним. Али, мислим да је храброст Томаса Хеншоа за још већу похвалу јер он је спасавао живот непознатог дечака спреман да жртвује свој.

берт се закачио са неким младићем. Изненада, младић је ударио Роберта из све снаге и оборио га на земљу, а кад је млади Хенеси пао, овај га је још неколико пута снажно шутнуо. Роберт се придигао и вратио ударац младићу у часу када је овај поново замахнуо. Тада су се други почели приближавати Роберту. После доста гушања присутни су их раздвојили, али група која је хтела да премлати Роберта запретила му је: „Добићеш ти своје! Платићеш ти за ово...“ Фам је чуо претње.

Уплашен, Роберт је отрчао до излаза из дворане и кренуо ка замраченом паркиралишту где су му се налазила кола. Међутим, група око 25 младића приметила га је и кренула за њим. Фам, који је видео шта се дешава, стигао је само да једном дечаку каже да одмах позове полицију, а он је сам кренуо за другом.

Кад је изашао, пребледео је јер је видео да је банда сустигла Хенесија који је већ лежао на плочнику. Неколицина младића откинули су дуге штапове из оближњег жбуња и ударали Хенесија или га боли оштрим врховима. Други су га шутирали и ударали песницама.

Фам више није размишљао о чињеници да је ненаоружан, сам и много мањи растом и млађи од непријатеља. Појурио је према групи вичући на сав глас:

— Овамо! Овде су! Бобу је потребна наша помоћ! — да би младићи из банде помислили да за њим иду други.

Кад се приближио на неколико метара, викнуо им је:

„Престаните! Пустите га! Полиција само што није стигла!“

Ни један ни други Фамов трик нису уродили плодом. У руци вође банде угледао је нож. Фам се уплашио, али није устукнуо. Остао је на месту док су се сви окренули према њему и почели полако да му се приближавају. Блеснуло је још неколико сечива. Један од младића замахнуо је дебелом граном, али Фам је знао карате, па је ударцем успео да је пресече напола голом руком.

— Убићемо те, уљезу — викнуо је вођа.

— Живог ћемо те одрати!

Фам крену према паркираним аутомобилима стално посматрајући групу да би био сигуран да их одводи што даље од рањеног Роберта. У међувремену видео је да се Роберт придиже и трчи према дворани.

— Хајде! Шта сте се уплашили, ухватите ме ако можете! — викао је Фам док му се зној сливао низ слепоочнице. Претпостављао је да ће Роберт сакупити другове са игранке и ускоро их довести.

Тада је један са ножем појурио према Фаму. У последњем часу када се овај већ бацио на њега, спретним брзим скоком улево Фам му је измакнуо, а младић је налетео свом тежином на једна паркирана кола. Тада сви навалише, али хитри Фам се опет измигољи и потрча у

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ХА, УСПЕО САМ! ОБОРИО САМ ТЕ!

У РЕДУ, ПОБЕДИО СИ! ПОКАЗАЋУ ТИ КАКО ДОСТОЈАНСТВЕНО ПОДНОСИМ ПОРАЗ ...

НЕКА ВАЗДУХ НОСИ ТВОЈЕ НОГЕ ЛАКЕ, НЕКА ТИ ВЕТАР ОДУВА КОРАКЕ, НЕКА ТИ СУНЦЕ ЛИЦЕ ОБАСЈАВА И НЕКА ТЕ ПЉУСАК ЗАСИПАВА ...

ХВАЛА НА ЛЕПИМ ЖЕЉАМА!

ЛЕТ! ЛЕТ! ЛЕТ!

ФИЈУУУ!!

©1981 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ПЉУС!

ТИ, ПАМЕТЊАКОВИЋУ! ДОСТА МИ ЈЕ ТВОЈИХ ЛЕПИХ ЖЕЉА!

3-15 DIK BROWNE

ИСТИНИТА ДЕТЕКТИВСКА ПРИЧА

ТАЈНА ЗАКЉУЧАНИХ ВРАТА

У осам сати увече Јелена Марић је ставила вечеру у рерну јер је сваког часа очекивала да се појави њен муж. Међутим, њега није било, ни те вечери ни следећег јутра...

Кад год би с муком отворила тешка улазна врата двоспратнице у самом центру града у којој је њен муж адвокат имао канцеларију, Јелена Марић би почела да се осећа нелагодно. Због чега, то ни сама није умела да објасни. И тог дана, последњег у октобру, имала је исто осећање. Лакнуло јој је кад је отворила врата и угледала Мирка како спокојно седи за столом и пребројава хрпу новчаница пред собом.

— Здраво! — рекла је сва задихана и спустила се на најближу столицу.

— Здраво! — одговорио је Мирко не престајући да броји новац. Судећи по хрпи, сума пред њим била је поприлична.

— Пошла сам код Милице па сам свратила да ти то кажем и да те питам кад ћеш доћи кући?

— Брзо. Само да завршим с овим новцем и напишем једну жалбу. Зато немој да се задржаваш јер иначе — ту јој је припретио прстом — мораћеш, за казну, сама да спремаш вечеру!

— Не би било први пут — одговорила је Јелена. — Уосталом, још је рано, тек је четири. Стићи ћу кући сигурно пре тебе.

ЈЕЛЕНА СЕ ЉУТИ

Кад је изишла на улицу, падала је киша ситна, досадна. Права јесења. Јелена је закопчала мантил, отворила кишобран и избегавајући барице кренула ка Милици. Срећом, она није становала далеко: само неколико улица даље. Па ипак, кад је стигла до Миличиног стана, ципеле су јој биле потпуно мокре. Зато се и задржала мање него што је планирала. Уместо кафе попила је чај, попричала мало и у пет већ кренула кући. Киша је и даље падала, па је одлучила да узме такси. Међутим, нигде ниједног. Тако јој није преостало ништа друго него да крене пешице.

Кући је стигла сва промрзла и мокра. Осмехнула се кад је видела да Мирко још није стигао. Пожурила је да се истушира и пресвуче а онда почела да припрема вечеру. Било је већ осам увече кад је све завршила и поставила сто. Још само да Мирко дође. Сваки час ослушкивала је чује ли се звонце на вратима јер није била сигурна да ли је понео кључ. Али, време је пролазило а њега није било. У осам и двадесет, већ помало љута, гурнула је јело у рерну да се не охлади потпуно.

— Е, баш је... а рекао је да ће можда стићи пре мене — грдила је полутласно стојећи крај прозора.

У пола девет Мирка још није било. Није га било ни у девет. Јелена је све нервозније погледала на сат а љутња је постепено уступала место забринутости. Овако нешто се ретко догађало: Мирко је увек, кад би негде изненада морао да оде, нашао начина да је о томе обавести. Шта ли је то искрсло, питала се. Кад се четрдесетогодишњи адвокат није појавио ни у десет сати, одлучила је да оде до канцеларије. На брзину се обукла, наручила такси и искључила рерну. Више није осећала никакву глад а желудац као да јој се претворио у пинг-понг лоптицу.

НОЋ У ФОТЕЉИ

— Да ли бисте могли да ме сачекате? — замолила је таксисту кад су стигли до зграде у којој се налазила Миркова канцеларија.

— Зашто да не — одговорио је такстиста и зачуђено погледао у жену која је готово изјурила из кола. Не осврћући се, претрчала је преко улице и улетела у зграду. Две сијалице осветљавале су дугачак ходник. Срце јој је дошло у подгрлац кад је стигла до канцеларије и притисла кваку Врата су била закључана. Значи, Мирко је изишао. Ово сазнање је још више узнемирило: где ли је само могао да оде?

Вратила се кући. Излазећи из таксија погледала је ка прозорима. Били су неосветљени. Целу ноћ Јелена је провела у фотељи. Мирка није било. Једва је чекала да сване да би поново отишла до канцеларије. Била је и даље закључана. Чим је то утврдила пожурила је у станицу милиције: сада више није било сумње — Мирку се нешто догодило!

Дежурни инспектор Мирослав Марковић пажљиво је саслушао Јеленину причу. Ништа у њој није указивало на разлог због чега је и где адвокат могао да нестане, па је одлучио да истрагу почне претресом канцеларије. Како се једини кључ налазио код Мирка, инспектор је замолио једног од чланова екипе да пажљиво истестерише врата око вертхајм-браве. Све време Јелена је била као на иглама. Хоће ли пронаћи нешто? И шта? С Мирком је у браку била већ 15 година и мислила је да зна „како дише": била је упућена у већину његових послова. Да ли је ипак било нечег што није знала.

МИРКО ЈЕ БИО ЛЕВАК!

Кад су техничари најзад отворили врата, у канцеларију је први ушао инспектор. Истог тренутка било му је јасно да је први део истраге завршен: адвокат Мирко Марић седео је на столици поред писаћег стола. Био је мртав. На десној страни главе, поред уха, налазила се рана од метка који је изашао изнад левог уха.

Поред опуштене десне руке, на поду је нађен пиштољ марке „валтер", калибра 7,65 mm. Недалеко одатле лежала је испаљена чаура, мало спљоштена при врху тако да није могла да уђе у цев мада је била истог калибра. Инспектору није било тешко да пронађе још један метак: овај се налазио у зиду у правцу излазне ране.

Оно што је одмах падало у очи било је да су сви прозори затворени и без икаквих трагова насиља. Кључ се налазио у брави, али је био тако намештен да врата споља нису могла ни да се откључају ни да се закључају.

У цеви пиштоља нађени су свежи барутни гасови. Међутим, на самом пиштољу нису пронађени никакви трагови отисака прстију. Био је то знак који је инспектора упућивао на мисао да можда и није реч о самоубиству, као што је то у први мах изгледало. Ову сумњу још више је продубила Јеленина тврдња да Мирко никада није имао пиштољ и да је био — левак! Постојала је још једна околност која није измакла инспекторовој пажњи: новац који је Јелена видела претходног дана није пронађен. Могућност да га је адвокат неком предао била је искључена јер није пронађена никаква потврда о томе.

Све у свему, неки детаљи говорили су у прилог претпоставци да је адвокат извршио самоубиство. Други, пак, да је у питању убиство.

Ако, као и инспектор Марковић, сматрате да је у питању убиство, шта мислите како је оно могло да буде извршено под датим околностима? Решење овог необичног случаја наћи ћете на страницама „Мале поште".

БИМ И БУМ

КАД ПОРАСТЕМ, И ЈА ЋУ ВОЗИТИ БРОД!

ОДЛАЗИТЕ, НАПАСТИ!

И ЈА!

ХЕЈ! НИШТА НИСМО УРАДИЛИ! САМО СМО ХТЕЛИ ДА ГЛЕДАМО!

МАГЛА ПРЕ НЕГО ШТО СМИСЛИТЕ НЕКУ ПОДВАЛУ!

КАПЕТАНЕ, ЗАШТО СЕ ЉУТИТЕ НА НАС! ЕВО ВАМ ЈЕДНА УДОБНА СТОЛИЦА!

ДА ВАМ ВОЖЊА БУДЕ УДОБНИЈА?

БАШ ЛЕПО ОД ВАС!

СТРПЉЕЊА, КАПЕТАНЕ! ОДМАХ ЋЕ ЗАЗВОНИТИ НА УЗБУНУ!

ЛЕПАК! ТЕ ХИЈЕНЕ СУ НАМАЗАЛЕ СТОЛИЦУ ЛЕПКОМ!

ШТА ЈЕ САД ОВО? ГУЛП?

УПОМОЋ!

© 1980 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

УПОМОЋ!

БРЗО МЕ СПУСТИТЕ!

ШТА ЧЕКАТЕ?

ОВДЕ САМ, КАПЕТАНЕ! КАКО ЈЕ КОД ВАС ГОРЕ?

ИНСПЕКТОРЕ, ПОМАГАЈТЕ! ДАЋУ ВАМ ПЕТ 'ИЉАДА КОЈЕ ВАМ ДУГУЈЕМ!

САМО ПУСТИТЕ РУКЕ, А ГРАВИТАЦИЈА ЋЕ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА ОСТАЛО!

НАЧИСТО ЋУ ИХ УДЕСИТИ!

ВОЛИМО ДА СЕДИМО С ТОБОМ, МАМА!

СЛАТКИ МАМИНИ АНЂЕЛЧИЋИ!

MIKE SENICH 6-1

СВЕМИРОНИЧАРИ

КАП!

КАП!

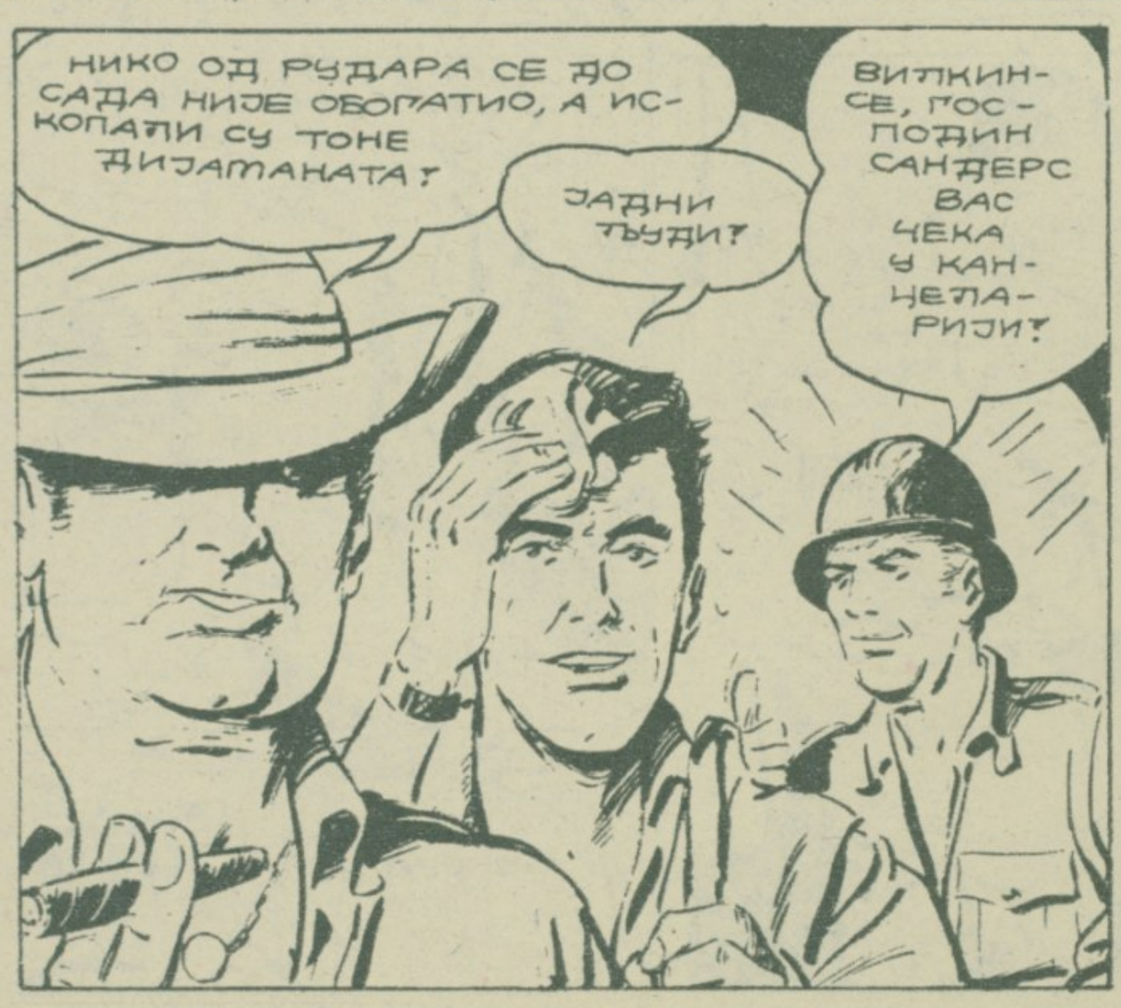
ЈАО, КИША...

ЖАКЛИНА ЈЕ ЈЕДИНА БИЉКА НА СВЕТУ КОЈА НЕ ПОДНОСИ ВОДУ...

Жак Флаш:

ДИЈАМАНТСКА ГРОЗНИЦА

НИСТЕ СЕ ВАЉДА ПОВРЕДИЛИ?

НИЈЕ СТРАШНО!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ДА ЛИ СТЕ ЗАДОВОЉНИ ПОСЕТОМ?

БИЛО ЈЕ ВРЛО ПОУЧНО, ДИРЕКТОРЕ!

АКО ПОЖУРИТ, СТИЋИ ЋУ НА ВОЗ ЗА КЕП!

НА ЖАЛОСТ, ПРЕ НЕГО ШТО НАПУСТИТЕ РУДНИК, МОРАТЕ СЕ ПОДВРГНУТИ ТАЛОЈ ФОРМАЛНОСТИ!

СТРАЖАРИ ЋЕ ДА ВАС ПРЕТРЕСУ! ДОБИТЕ У МОЈУ КАНЦЕЛАРИЈУ!

НОВИНАР ЈЕ НЕВОЉНО ПОСЛУШАО...

ПОДИГНИТЕ НОГУ!

ДА НЕ МИСЛИТЕ ДА САМ ЗАЛЕПИО ДИЈАМАНТИ ЗА БОН ЦИПЕЛЕ?

ХМ?

ДИЈАМАНТ У ЊЕГОВОЈ ЈАКНИ?

НЕМОГУЋЕ? ЛУДИ СТЕ?

ШТА ЈЕ БИЛО?

НАШАО САМ МУ ОВО У ЏЕПУ?

ТО ЈЕ СТЕШНО ...

ШТА ВАМ БИ ДА УЗМЕТЕ ОВО?

МОРАКУ ДА САСТАВИМ ИЗВЕШТАЈ ЗА ЈОХАНЕСБУРГ!

Упркос протестима, фпаша су затворили у суседну просторију...

НАМЕСТИПИ СУ МИ ИГРУ!

КАКВА АФЕРА, ГАЗДА!

МОРАМ ДА ГА ПРЕДАМ ПОЛИЦИЈИ У ДАЧНУ! ШТА ПИ ВЕ ТУ УРАДИ-ТИ?

ОВО ЈЕ ДИПЛОМАТСКИ ИНЦИДЕНТ! КАД БИ ПОБЕГАО, СТВАР БИ СЕ ЗАТАШКАПА!

ЧУДНО!

НЕШТО НЕ ШТИМА! ОВИ ЗНАЈУ ДА ЈЕ ЊИХОВ РАЗГОВОР ЧУЈЕ ОВДЕ! ЗАШТО МИ ПРЕДЛАЖУ БЕКСТВО?

ЛАКО ГА ЈЕ ОСТВАРИТИ! АУТОМОБИЛ, ОТВОРЕНА КАПИЈА! У РЕДУ, ГОСПОДО! МОЈ НАЧИН ЈЕ СПЕЦИФИЧАН!

Жак је прогутао таблету невидљивости коју је држао у свом сату...

САКРИЋУ ОВДЕ ОДЕЛОТ

Мало касније...

ШТА?

ПОБЕГАО ЈЕ! АУТО МУ ЈЕ ТУ! ПЕШКЕ НИЈЕ МОГАО СТИЋИ ДАЛЕКО!

ЗВОНИТЕ ЗА УЗБУНУ! ЗАТВОРИТЕ КАПИЈУ! ЈОШ ЈЕ У РОДНИКУ!

УУУУУУУУУУУ!

НЕМА ИЗЛАЗА! ЖИЦЕ СУ ЕЛЕКТРИФИЦИРАНЕ!

ПОПОВ У РУДНИКУ! УБИЈТЕ ГА НА ЛИЦУ МЕСТА! ОПАСАН ЈЕ!

ПСИ! НАЊУШИЋЕ ТЕ И РАСКОМАДАТИ!

ПАША ЈЕ ОБУЗЕЛА ПАНИКА ИЗНЕНАДА...

МАГАЦИН ЗА АЛАТ! ЈОШ И БУРЕ С ВОДОМ!

СПАСЕН САМ!

ПАС! ГОТОВ САМ!

ГРРР!

ГЛУПА ЏУКЕЛА! КИЈЕ ТУ!

ИПАК ГА ЈЕ НАЊУШИО! СИГУРАН САМ!

ШТА СЕ ДОГО-ДИЛО?

ДА НИСИ ВИДЕО НЕКОГ ТИПА, РИКИ?

НЕ. НИСАМ НИКОГА ВИДЕО!

'АЈДЕ! ТРАЖИ!

АААП...

И ДА САМ ГА ВИДЕО, НЕ БИХ ВАМ РЕКАО, БАНДО ОТПАДНИКА!

ХМ?

...ПБИХА!

ОХ! ШТА СЕ ТО? А ГЕ-ТА НИС-ПА!

ПРИ-ВУКИ ЋЕ ПАЖ-ЊУ...

ЈАК ЈЕ ИШАО НА СВЕ ИЛИ НИШТА...

РИКИ, УСТАНИТЕ И БУТИТЕ!

ПОЧИЊЕМ ДА ГУБИТ РАЗУМ! АЛИ, ТО ЈЕ...

ГОСПОДИНЕ, ИЗИБИТЕ ИЗ СКЛОНИШТА И НЕ ПЛАШИТЕ МЕ ВИШЕ! ПРЕПОЗНАО САМ ВАМ ГЛАС!

ПАШ НИЈЕ МОГАО ДА ЗАДРЖИ СМЕХ...

ХА! ХА! ВАС ЈЕ ТЕШКО ИЗНЕНАДИТИ!

ПОКУШАВАМ ДА СХВАТИМ!

5

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА ВАС ТРАЖЕ? ЧУО САМ СИРЕНУ...

... А СТРАЖАРИ СУ КАО ПОМАХНИТАЛИ?

ФЛАШ ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА СЕ ДОГОДИЛО...

ТО МЕ НЕ ИЗНЕНАБУЈЕ! САНДЕРС И ЊЕГОВА БАНДА БИ ВАС УБИЛИ И ПРИПИСАЛИ ВАМ ЊИХОВЕ КРАЂЕ!

СВИБАТЕ ТИ СЕ, РИКИ?

И ВИ СТЕ СЕ МЕНИ ДОПАЛИ! РЕТКО ЈЕ ДА ЉУДИ КАО ВИ РАЗГОВАРАЈУ СА НЕКИМ КАО ШТО САМ ЈА? ИПАК, БОЈИМ СЕ ДА НЕКУ ТОКИ ДА ВАМ ПОТОРНЕМ!

ФЛАШ ЈЕ ОБЈАСНИО РИКИЈУ ДА ЈЕ ТРЕНУТНО НЕВИДЉИВ И ТО ЈЕ ПРОМЕНИЛО СВЕ...

СВАКИ ДАН ИДЕМ У ДАУН ПО ХРАНУ! ПРЕГЛЕДАЋЕ КАМИОН, АЛИ НЕКЕ ДА ВАС ВИДЕ!

ТРЕБА ДА УЗМЕМ МОЈ САТ, ЗБОГ ПИПУЛА?

КАМИОН СЕ ЗАУСТАВИО ИСПРЕД ДИРЕКЦИЈЕ. ДОК ЈЕ РИКИ ЗАГОВАРАО СТРАЖАРА ФЛАШ ЈЕ ПОКУШАО ДА ДОХВАТИ СВОЈЕ ОДЕЛО...

ПРОЗОР ЈЕ ОТВОРЕН! КРОЗ ЊЕГА ЋУ...

ДОШАО САМ ПО ЛИСТУ НАРУЏБИ?

РИКИ ИМА ДОБРИХ ИДЕЈА!

СТОЈ!

ПРАЗНО! НЕМА НИКОГА!

МОЖЕШ ДА ИДЕШ!

УФ, ХВАЛА, РИКИ!

У ГРАДУ ОТВОРИТЕ ЧЕТВРТИ!

ПОШТО СУ ТУ СВА ДОКУМЕНТА ОСТАЛА У ЈАКНИ, ФЛАШ НИЈЕ МОГАО ДА СЕ ВРАТИ У ФРАНЦУСКУ...

ШТА ЋЕТЕ ДА РАДИТЕ? ЈА НЕМАМ МНОГО НОВЦА ДА ВАМ ДАМ!

ДАЈТЕ КОЛИКО ИМАТЕ! ДОК ЧЕКАМ ВОЗ ЗА ЈОХАНЕСБУРГ, ТЕЛЕФОНИРАЋУ КОНЗУЛАТУ ФРАНЦУСКЕ!

ОДАХНУЋУ ТЕК КАД НАПУСТИТЕ ОВАЈ ГРАД!

НА ЖАКОВ ЗАХТЕВ, РИКИ ЈЕ ОСТАВИО ФЛАША НА УПАЗУ У ГРАД...

ЧИМ СЕ ОБУЧЕМ, ИДЕМ У ГРАД!

САТ КАСНИЈЕ, ПИЛУЛА НЕВИДЉИВОСТИ ЈЕ ИЗГУБИЛА ДЕЈСТВО...

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ КОНЗУЛ НЕШТО ПРЕДУЗЕТИ...

ПОШТА

ЈЕСТЕ ЛИ ВИ ТРАЖИЛИ КОНЗУЛАТ ФРАНЦУСКЕ? КАБИНА СЕДАМ?

АПО? ДА ЛИ ЈЕ КОНЗУЛ ТУ?

САЧЕКАЈТЕ, РАЗГОВАРА НА ДРУГОМ ТЕЛЕФОНУ!

У РЕДУ!

ШТА ОВА ДВОЈИНА ПОЛИЦАЈ-НА ТРАЖЕ?

УБРЗО ЈЕ СХВАТИО...

ЗБРИСАО ЈЕ КАД НАС ЈЕ ВИДЕО!

БРЗО НА УЛИЦУ!

БИО ЈЕ ТУ ПРЕ ДЕСЕТ СЕКУНДИ!

СИГУРНО ИМАЈУ МОЈУ СЛИКУ! ИЗИЋИ ЋУ НА СПОРЕДНИ ИЗЛАЗ!

УПОТОЉ! ЕВО ГА!

УЗВИК СЛУЖБЕНИЦЕ ЈЕ УБРЗАО ЖАКОВО БЕКСТВО...

ПОШТАНСКА КОЛА СА УПАЉЕНИМ МОТОРОМ СТАЈАЛА СУ НА УЛИЦИ...

МОРАТ ИЗИЋИ ИЗ ОВОГ ОСИЊАКА!

ПОШТА

8

НОВИНАР ЈЕ СТИГАО ДО ЈЕДНОГ ПУСТОГ ДЕЛА ГРАДА. ИЗ ДАЉИНЕ СУ СЕ ЧУЛЕ ПОЛИЦИЈСКЕ СИРЕНЕ...

ПУТ СЕ НАСТАВЉАО У ПУСТИЊИ КАЛАХАРИ...

ЧУДНО? НЕ ПРАТЕ МЕ?

УБРЗО ЈЕ СХВАТИО ЗАШТО...

ПОЛИЦИЈА ПРЕТРАЖУЈЕ ГРАД, А ХЕЛИКОПТЕРИ ОКОЛИНУ?

ОПЕТ МОРАМ ДА УПОТРЕБИМ ПИПУЛУ?

УЗ ЗАГЛУШУЈУЋУ БУКУ, ХЕЛИКОПТЕР СЕ УСТРЕМИО НА ПОШТАНСКА КОЛА...

ПОЛИЦИЈА

ИЗНЕНАДА...

БЕНГ! БЕНГ!

ПА ТО ЈЕ УБИСТВО!

ПРО-
МАШИО
САМ
ГА?

Е, ЈА НЕ-
ЋУ! ПРЕД-
СТОЈИ
ЛЕПА
ЗАБАВА
!

ФЛАШ НИЈЕ ИМАО ВРЕМЕНА ДА ПРОГУ-
ТА ПИПУ-
ЛЧУ...

ПОНАВ-
ЉАЈУ
НАПАД!
УБИЋЕ
ТЕ КАО
ЗЕ-
ЧА!

АХ!

ПРЕ НЕГО ШТО ГА
ДОКРАЈЧИТО, ДОБРО
БЕТО ГА НАТУЧИ-
ТИ!

ПОНОВО СЕ ФЛАШ НАШАО
НА ЗЕМЉИ...

САМО СЕ
ЗАБАВЉАЈ-
ТЕ! КО СЕ ЗАДЊИ
СМЕЈЕ, НАЈ-
СЛАБЈЕ СЕ
СМЕЈЕ!

КАД СЕ СЛЕГЛА ПРАШИНА КОЈУ ЈЕ ПО-
ДИГАО ХЕЛИКОПТЕР...

НЕСТАО
ЈЕ!

НЕМОГУЋЕ!
НЕМА ГДЕ ДА
СЕ САКРИ-
ЈЕ!

ПОЛИЦИЈА

ЖАК СЕ ПОНАДАО ДА ЋЕ СЕ ХЕЛИКОПТЕР СПУСТИТИ У ЊЕГОВОЈ БЛИЗИНИ...

РАДО БИ ИМ ОТЕО ТАЈ ХЕЛИКОПТЕР...

ПОЛИЦИЈА

АЛИ, ПОЛИЦАЈЦИ СУ СЕ ЗАДОВОЉИЛИ ПАЉЕЊЕМ КОПА...

ТРЕБА СЕ СКЛОНИТИ ОДАВДЕ!

ЖАК СЕ УПУТИО У ГРАД...

ПРЕВРНУЋЕ СВАКО ЗРНО ПЕСКА!

КАД ЈЕ ДОШАО У ДАУН И ПОСЛЕДЊИ ВОЗ ЗА ЈОХАНЕСБУРГ ЈЕ ОТИШАО...

УХ, АЛ' СЕ ИСКОМПЛИКОВАЛО! И УХВАТИЋЕ МЕ ПОЛИЦИЈА ЈЕ СВУДА!

ОТАЦ ЈЕ ПУТАО ЧТИЦАМА. БИО ЈЕ ГЛАДАН, МЕДАН И УТОРАН...

ХОРАТ ЋЕЋЕ ДА СЕ СКЛОНИ!

ДРЕМАО ЈЕ У ЈЕДНОМ КОШКУ КАД ЈЕ ЧУО ГЛАС...

ЈОШ САМО ЈЕДАН ЛИТАР!

...ЛИТАР...

РИКИ!

РИКИ, ТО САМ ЈА, ФЛАШ!

РИКИ ЈЕ ПРЕСТАО ДА ПЕВА. КОРАК МУ ЈЕ БИО НЕСИГУРАН...

ПОБИТЕ ЗА МНОМ! СВУДА САМ ВАС ТРАЖИО!

ЗАУСТАВИЛИ СУ СЕ МАЛО ДАЉЕ...

ЧЕО ГРАД БРУЈИ О ВАМА! ПОПИЏИЈА ВАМ ЈЕ ЗА ПЕТАМА! А И ЈА ИСТО!

БИС САМ СИГУРАН ДА ЋЕТЕ СЕ ВРАТИТИ У ДАУН! ЗАТО САМ И ИЗИГРАВАО ОНУ ПИЈАНИЦУ И ПЕВАО ОНУ ПЕСМИЦУ ДА БИХ ПРИВУКАО ВАШУ ПАЖЊУ!

ПЕСМА МЕ ЈЕ И ПРОБУДИЛА!

БАШ САМ СЕ ПИТАО ДА Ћ' ЋУ ВАС НАЋИ!

ВОДИТЕ МЕ КОД САНДЕРСА! ТАМО МЕ НИКО НЕ ЋЕ ТРАЖИТИ!

КАЖЕТ ЈА ДА СТЕ ВИ ЛУКАВИ!

САНДЕРС ЈЕ ЖИВЕО У ЈЕДНОЈ ВИЛИ НА УЛАЗУ У ГРАД...

ГОРИ СВЕТЛО!

ИДЕМ ДА ОСТОТРИМ! АКО НЕ БУДЕМ ТОГАО ДА УБЕМ, ВОДИЋЕТЕ МЕ ДАЉЕ!

САСТАНАК ГЛАВЕШИНА!

НЕ МОГУ ДА СХВАТИМ КАКО НАМ ЈЕ ФРАНЦУЗ ПОБЕГАО? ИЗ РУДНИКА НИЈЕ ИЗИШАО?

ЈЕСТЕ ЛИ СИГУРНИ, КАПЕТАНЕ, ДА СУ ГА ВАШИ ЉУДИ ВИДЕЛИ У ПОШТИ?

АПСОЛУТНО! СЛУЖБЕНИЦА ГА ЈЕ ПРЕПОЗНАЛА ПО СЛИЦИ КОЈУ СМО НАПРАВИЛИ НА ОСНОВУ ОНЕ ИЗ ПАСОША! СВЕ МИ ЈЕ ОВО ЧУДНО!

У ПУСТИЊИ ЈЕ НЕСТАО, У РУДНИКУ ИСПАРИО! ОН ИПАК НИЈЕ МАБИОНИЧАР!

ДОБАР ЗАКЉУЧАК!

ЈЕСТЕ ЛИ СИГУРНИ ДА НИКО СЕМ ВАС И РИКИЈА НИЈЕ ИЗИШАО ИЗ РУДНИКА?

ЈЕСАМ, А КОПА СУ НАМ ДЕТАЉНО ПРЕТРЕСЕНА!

НЕ ВЕРУЈЕТЕ У ДУХОВЕ? ИСПИТАЋУ РИКИЈА! МОЖДА ОН НЕШТО ЗНА!

УХАПСИТЕ РИКИЈА!

РИКИ? ЗАР МИСЛИТЕ ДА НАС ЈЕ ПРЕШАО?

КОД БРОСОНА И МРТВИ ПРОГОВОРЕ!

ЧЕКАЋУ РИКИЈА У КАНЦЕЛАРИЈИ!

КЛИК!

НОВИ-АР СЕ ВРАТИО КОД РИКИЈА...

БРОСОН МЕ ТРАЖИ! ОН ЈЕ ПРАВИ ЂАВОЉАК!

САКРИЋЕМО СЕ ОВДЕ!

Док су се Вилкинс и Сандерс опраштали од Бросона, берунци су се увукли у кућу...

Лаку ноћ, Сандерс!

На другој страни је улаз за послугу!

Рики је познавао кућу. Одвео је Жака на таван...

Овде кемо бити на сигурном!

Кад сви буду заспали, сиђи ћу да телефонирам!

Бросон је сигурно поставио неког на централи! Биће ту пре него што и добијете везу!

О.К, Рики! Свратићу само до фрижидера! Гладан сам као вук!

И ја!

После одмора, Жак је одлучио да пређе у напад...

Заробљен сам овде, али ћу бар прикупити доказе против Сандерса!

Новинар је пронашао магнетофон. Заклонио га је једном фотељом...

Можда ће ми поћи да снимим неки занимљив разговор!

Јутро је прошло и наједанпут...

Шта је, капетане! И Рики је нестао?

Чудна ствар! Марија!

Видели су га у граду "мртвог пијаног"! Од тада је испарио! Сигурно је с Французом!

Данас ћемо с тим завршити, Бросоне! Не заборавите да сте и ви упетљани!

АКО НЕ УСПЕМО НЕКОГА ДА НАБЕДИМО ДА ЈЕ ЛОПОВ, ИМАЋЕМО ВЕЛИКИХ НЕПРИЛИКА!

ТРЕБАЛИ СТЕ ДА НАБЕТЕ НЕКОГ ПОДОБНИЈЕГ ЗА ТО ОД ФЛАША!

ИМАЛИ СМО МАЛО ВРЕМЕНА! ИНСПЕКТОР ДИРЕКЦИЈЕ СТИЖЕ ВЕЧЕРАС!

ДА ЈЕ СНАЈ ТИП УПАО У ЗАТКУ, УБИЛИ БИ ГА И СТВАР БИ БИЛА РЕШЕНА!

КЛАК!

ОВО МИ ЈЕ САСВИМ ДОВОЉНО!

НОВИНАР ЈЕ СКИНУО ТРАКУ С МАГНЕТОФОНА...

НИШТА НЕ БРИНИТЕ! СЕРВИРАЋУ ИНСПЕКТОРУ ФРАНЦУЗА И РИКИЈА!

КАПЕТАН ЈЕ ГЛУП, АЛИ ЈЕ СПОСОБАН ДА ИЗНЕСЕ ТРАКУ!

ИДЕТ ДА СРТАНИЗУЈЕТ ПОТЕРУ!

ИДЕТ И ЈА!

ПРОКЛЕТИ УПАЉАЧ!

БРОСОН ЈЕ ПОТРАЖИО СВОЈ, АЛИ...

ЗНАЧИ, ТАКО!

НЕ РАЗУМЕМ!

МАГНЕТОФОНСКА ТРАКА!

ТО ЈЕ ОНА ШТО ЈЕ БИЛА НА МАГНЕТОФОНУ! ШТА СТЕ СМИСЛИЛИ, БРОСОНЕ?

ЈА ВАМ ЗАБРАЊУЈЕМ...

СНИМИЛИ СТЕ НАШ РАЗГОВОР!

СМИРИТЕ СЕ, САНДЕРСЕ! ВАША ОПТУЖБА ЈЕ НЕОДРЖИВА!

НИЈЕ СЕ НИ ПРИБЛИЖИО АПАРАТУ? ДА ЧУЈЕТО ШТА ЈЕ НА ТРАЦИ?

У РЕДУ, АЛИ БЕЗ НЕРВИРАЊА?

ПОШЕ ПО МЕНЕ?

ИЗДАЈНИК?

РАЗМИСЛИТЕ? ОВА ТРАКА И МЕНЕ ОПТУЖУЈЕ?

АКО НЕ УСПЕМО НЕКОГА ДА НАБЕДИМО ДА ЈЕ ПОПОВ...

ОВДЕ ИМА НЕКОГА?

ВИТКИНС ЈЕ У ПРАВУ? ОТКАКО ЈЕ ФРАНКУЗ У БЕКСТВУ, ДЕШАВАЈУ СЕ ЧУДНЕ СТВАРИ? ПРЕГЛЕДАЈТО КУЋУ?

ОТКРИЋЕ РИКИЈА?

ЖАК СЕ ОДЛУЧИО ЗА АКЦИЈУ, АЛИ ГА ЈЕ ШТЉУНКОВИТА СТАЗА ОДАЛА...

ЈАО!

ЈЕСИ ЛИ СЕ УДАРИО, РИКИ? ТРЕБА ПОБЕЋИ ОДАВДЕ?

КРРРР!

КРРРР!

ЈЕСТЕ ЛИ ЧУЛИ?

ТО СУ ОНИ?

ИТАМО ИХ? ЈУРИШ?

ИСТРЧАЛИ СУ ИЗ БИБЛИОТЕКЕ...

ВИ ТАМО, А САНДЕРС ОВАМО?

МАЛО РЕКРЕАЦИЈЕ НИЈЕ НАОЉЕТ?

ДОК СУ ГА НЕПРИЈАТЕЉИ ТРАЖИЛИ ПО ВРТУ...

УЗЕЋУ ОВУ СКУПОЦЕНУ ТРАКУ...

16

ПУТ ЈЕ БИО СЛОБОДАН. ЖАК ЈЕ ПРИШАО БРОСОНОВОМ АУТОМОБИЛУ...

ПОБЕГЛИ СУ?

ОРГАНИЗОВАЋУ ПОТЕРУ?

ОВДЕ ЋУ ДА САКРИЈЕМ ТРАКУ...

ИДЕМО СВИМА, БРОСО-Е?

У АУТУ БИ БИЛО ТЕСНО ЗА СВЕ НАС?

РИКИЈУ ЈЕ ИПАК КОМОТНИЈЕ НА ТАВАНУ...

ЏЏЏЏЏ!

ПОЛИЦИЈА

АУТОМОБИЛ ЈЕ СТИГАО У ЦЕНТРАЛНУ КАСАРНУ...

СПРЕМИТЕ ХЕЛИКОПТЕРЕ! ПОРУЧНИЧЕ ГАЛВИНЕ, УПРАВЉАЋЕТЕ ОПЕРАЦИЈОМ!

ПОСЛЕДЊА СТАНИЦА! СВИ НАПОЉЕ!

ЛАШ ЈЕ ИЗВАДИО ТРАКУ ИЗ СКРОВИШТЕ...

ДА ИСКОРИСТИМ ПОМЕТЊУ!

ЈОШ НИКАДА ДО ТАДА, ПОЛИЦИЈСКИ ПИЛОТ НИЈЕ БИО ТАКО ИЗНЕНАБЕН...

АХ!

БАШ ЈЕ УЗБУДЉИВО, ПОГОТОВО КАД СЕ НЕ ЗНА О ЧЕМУ СЕ РАДИ!

ЕВО НЕШТО ЗА СМИРЕЊЕ!

ШТА ЈЕ ТО?

АП'ОВАЈ ИМА ТВРДУ ГЛАВУ!

ЂУПЛА ДОЗА ЗА СЕДАТИВА!

ПАШ ЈЕ СЕО ЗА УПРАВЉАЧ ХЕЛИКОПТЕРА...

ЛУД ЈЕ!

НИКО МУ НИЈЕ РЕКАО ДА КРЕНЕ!

ТРЕБА ГА ЗАУСТАВИТИ!

ДО ЂАВОЛА, ОВИ НЕ ОДУСТАЈУ!

СТИЖУ МЕ!

СПАСЕН САМ! ВОЗ ЗА ЈОХАНЕСБУРГ!

РИЗИЧНО ЈЕ, АЛИ ТО МИ ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС!

ЛОПИЧИЈА

НАЂАМ СЕ ДА ОНАЈ НИЈЕ ПУНО НАСТРАДАО?

НА СРЕЋУ, НИЈЕ ПАО СА ВЕТИКЕ ВИСИНЕ...

И ЗНЕНАДА, ВОЗ ЈЕ УСПОРИО...

ОВДЕ ЋЕ ТРАКА БИТИ НА СИГУРНОМ?

... А ЗАТИМ СТАО...

ОВИ СУ УПОРНИ КАО МАЗГЕ!

БАШ ТИ ОВО ТРЕБА...

ХРК!

Мало касније...

Извините, морамо да претражимо купе!

Ох!

Арнолд је видео неку траку! Треба је наћи! Претресћемо чео Јоханесбург!

Воз је кренуо, али је Бросон остао унутра...

Тражите опасног криминалца! Не напуштајте свога места!

То је скандалозно!

Ни овде ништа! Као да се неки невидљиви човек игра са нама!

Мобилисана је и полиција Јоханесбурга...

Уверавам вас, команданте, да је он крадљивац дијаманата!

У реду! Претрешћемо путнике и претражити вагоне!

Тада...

Опет! Већ су ме претресали!

Квин стрит!

Знам где ћу наћи траку, а сад право у конзулат!

И онда?

Кад су прослушали траку, власти су ухватиле бандите, а Рики је сишао са тавана!

Крај

ГОПАЈ

By Bud Sagendorf

СЛУШАЈ, КИКО! НА КУПАЊЕ ПРЕ НЕГО ШТО СЕ РАЗБЕСНИМ!

ЗАШТО? МОГУ ЈА И ПРЉАВ ДА СПАВАМ!

ПОПАЈЕ!

?

КИКА ЗАПОМАЖЕ! МОРА ДА МУ СЕ НЕШТО ДОГОДИЛО!

ДОЛАЗИМ!

БИЛО МУ ЈЕ ДОБРО КАД САМ ГА СТАВИЛА У КРЕВЕТ!

ПОПАЈЕ, НЕ МОГУ ДА СЕ ПОМЕРИМ! УКОЧИО САМ СЕ!

!

© 1981 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

БРЗО ЗОВИ ХИТНУ ПОМОЋ...

?

?

МА НИСАМ ЈА БОЛЕСТАН...

BUD SAGENDORF

ГЛБ!

...САМО МИ ЈЕ НЕКА НЕПАЖЉИВА И ЗАБОРАВНА ОСОБА СУВИШЕ УШТИРКАЛА КОШУЉУ ЗА СПАВАЊЕ!

?

?

4-19

ВЕЛИКА НАГРАДНА ИГРА

ТАЧНИ ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА ПЕТОГ КОЛА

1. Кроз Мадрид протиче река МАНЗАНАРЕС.
2. Мадрид је пао у руке шпанских фалангиста 28. марта 1939. године.
3. Копенхаген се налази на острву СЕЛАНДА
4. Копенхаген је постао престоница Данске 1443. г. (1445)

ДАНСКА

Краљевина Данска се налази на северу Европе. То је приморска земља веома разуђених обала са великим бројем острва, полуострва и залива. Изко су веома удаљени од Данске, њој припадају и Фарска острва и Гренланд.

У старом веку Данску су насељавала германска племена. О том периоду нема много писаних података, али археолошка ископавања указују на извесне трговачке везе са Римом и Византијом.

Данас је Данска индустријско-аграрна земља са најсавременијом пољопривредном механизацијом.

Данска има око 5 милиона становника који су по пореклу и језику веома сродни Норвежанима, Швеђанима и Исланђанима, па се с њима убрајају у групу скандинавских народа.

Језик је дански а новчана јединица круна која се дели на 100 ера.

КОПЕНХАГЕН

Главни град Данске је Копенхаген, стар око 600 година. Налази се на источној обали острва Селанда (Силанд). Копенхаген је и поморска лука који са предграђем има преко милион становника. Врло је жив трговачки, индустријски и културни центар са Универзитетом основаним још 1479. године, Академијом наука, позориштима, опером и бројним музејима. Архитектура града, са грађевинама из 15. века па до савремених грађевина скандинавског типа, представља атракцију посебне врсте. Нарочиту пажњу привлаче чувене историјске и монументалне грађевине као што су: Градска већница, Национални музеј, Краљевски арсенал, палата Кристианборг, стара рибља пијаца Торвалдсен, палата Розенборг, Тиволи парк и друго.

АРАНЖМАН „КОПЕНХАГЕН"

Полазци сваког петка по подне из Београда и Загреба.
Повратак уторком по подне у Загреб и Београд.

ПРОГРАМ ПУТОВАЊА

Први дан: Лет за Копенхаген и смештај у хотелу.
Други дан: Слободно.
Трећи дан: Пре подне разгледање града. У пратњи водича обилазе се: споменици краљева Кристијана и Фредерика VII мала Сирена — симбол Копенхагена, споменик Х. К. Андерсену, дворци: Фредериксборг, Амалиенборг и Кристиансборг; Гефрион фонтана, Грундтвигс црква.
Четврти дан: Слободно.
Пети дан: Слободно до одласка на аеродром и лета за Југославију. Смештај у хотелу „Тритон" који се налази у центру пословног и туристичког дела Копенхагена. По данској категоризацији хотел је сврстан у туристичку класу. Све собе располажу купатилом. Аранжман је рађен на бази ноћења са доручком.

КОРИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Путници се сами пријављују на полазном аеродрому.
Водич дочекује групу на аеродрому у Копенхагену.
По доласку у Копенхаген путници од водича добијају план града, водич кроз град — брошуру, књижицу купона за попуст у разним ресторанима и осталим радњама.
Језик споразумевања — поред данског, енглески и немачки.
Новац — мењају се све конвертибилне валуте. Динари се не мењају.
Адреса представништва JAT-а: Trommesalen 2, 1614, Copenhagen V, телефони: 12-40-41 и 12-52-49.
Адреса амбасаде СФРЈ: Svanevaenget 36, 2100 Copenhagen, телефон: 29-71-61.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

JAT

ВАС ВОДЕ У СВЕТ

СРЕЋАН ПУТ У МАДРИД И КОПЕНХАГЕН

Завршено је и пето коло ВЕЛИКЕ НАГРАДНЕ ИГРЕ „ЗАБАВНИК И ЈАТ ВАС ВОДЕ У СВЕТ". У нашу редакцију, закључно са 13. јулом, стигло је преко 8.000 ваших одговора, већином тачних. Између оних који су тачно одговорили на сва четири постављена питања, специјални жири је извукао имена награђених која објављујемо у овом броју.

ПРВЕ НАГРАДЕ добили су:

Четвородневни аранжман „ВИКЕНД У МАДРИДУ" **Сања Ножинић**, Сељачке буне 87, 21000 Нови Сад

Петодневни аранжман „КОПЕНХАГЕН" **Младен Газивода**, Маркса и Енгелса 76, 81000 Титоград

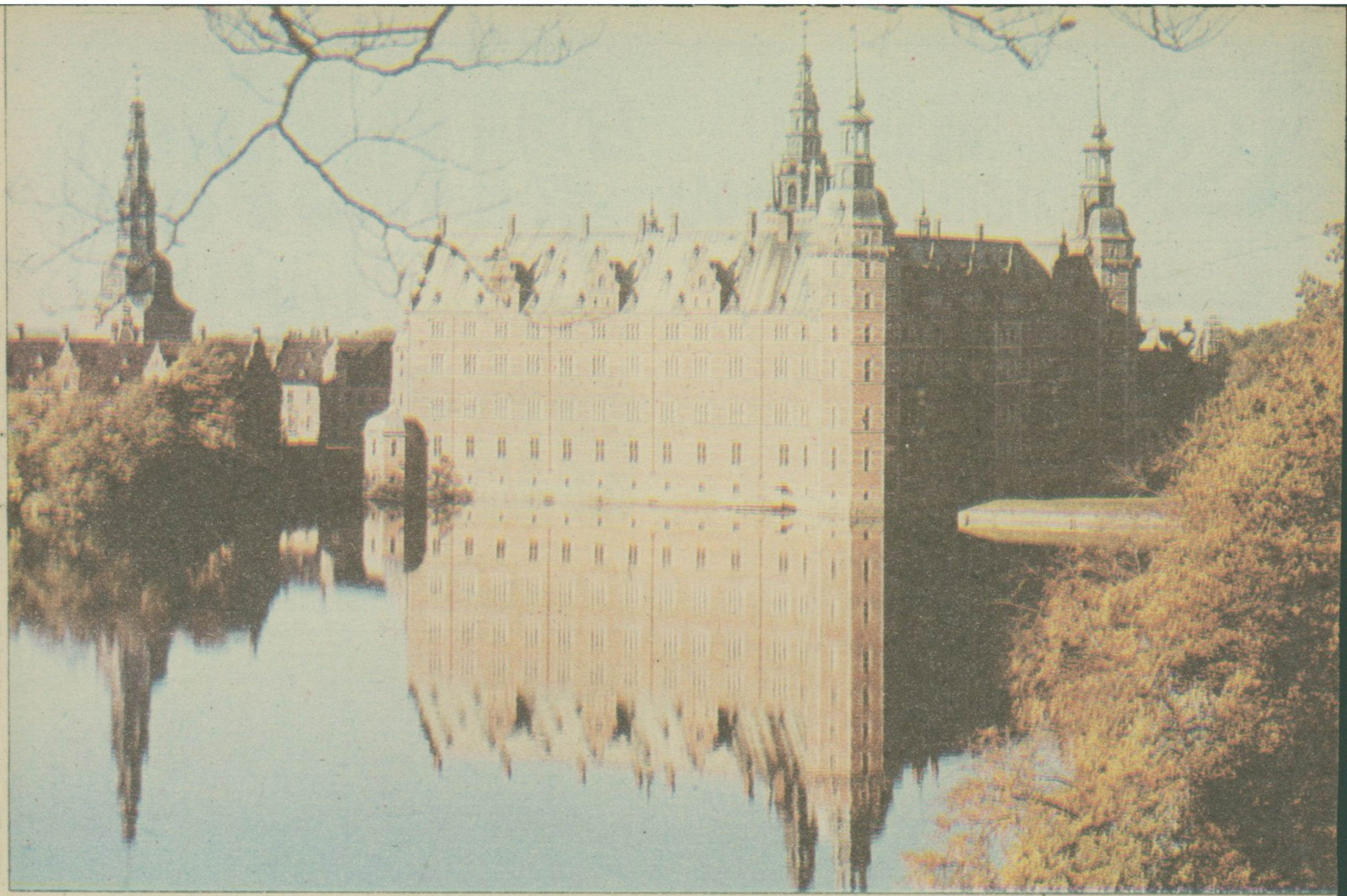
ОСТАЛЕ НАГРАДЕ добили су:

2 ЏЕПНА РАЧУНАРА:

Игор Мартинац, Моше Пијаде 16/I, 43550 Пакрац и Марија Костић, Стевана Сремца П + 9/1, 18300 Пирот

2 JAT-све спортске торбе:

Владо Пинтар, Хероја Марока 27, 68290 Севница и Горан Јеремић, Жикиле

Јовановића Шпанца 6, 12220 Велико Градиште

ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ „ИНТЕРВЈУ“

Драган Митровић, Раде Кончара 8, 44000 Сисак

ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА „МОЗАИК“

Славица Станић, село Слатина, 84205 Мојковац

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ових ОЛОВАКА:

Карли Демерл, Цеста Карела Дебељака 16, 61430 Храстник и Бранко Јашић, Намахђех блок „Б“ (10) III, 75400 Зворник

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ових ЗНАЧАКА:

Наташа Ваупотич, Љубљанска 94/а, 62000 Марибор и Жељко Гармаз, Владимира Назора 19/54, 58340 Кардељево

2 КОМПЛЕТА ЈАТ-ових ПРИВЕЗАКА:

Срђан Симоновић, Благоја Николића 38, 16000 Лесковац, Бранко Читаку, Микро насеље, Самачки хотел 74, 38000 Приштина

5 КОМПЛЕТА „МИКИЈЕВОГ ЗАБАВНИКА“:

Добросав Анђелковић, ВП 8820, 81340 Херцег-Нови, Игор Веселиновић, Петра Драпшина 54, 21200 Шајкаш, Ивица Куфрин, И. Л. Рибара 31/II, 41320 Кутина, Александра Глушица, Страшевина 146, 81400 Никшић и Золтан Чала, Максима Горког 61, 21000 Нови Сад

5 КОМПЛЕТА „ДЕНИСА“:

Зоран Краљевић, Ивана Вујошевића 39, 81000 Титоград, Блажица Бениковић, Осијечке уд. бригаде 35, 54000 Осијек, Бранка Широла, Широли 214, 51216 Вишково, Ева Брицељ, Кумровска 7, 61113 Љубљана и Оливера Дабић, Шабачка 8, 26230 Омољица

10 НАГРАДА У КЊИГАМА:

Маријана Шпрања, Пут мурвице 24, 57000 Задар, Орхидеа Илијеа. Маршала Тита 59, 91400 Титов Велес, Франко Милотић, Братства и јединства 38, 51400 Пазин, Валентин Илијеску, Рузвелтова 23/А, 11000 Београд, Сузана Авдић, Рацинова 3/III, 41000 Загреб, Дејан Васовић, Владимира Комарова 33/III, 91000 Скопље, Жељко Мрђа, Булевар ЈНА 132, 11000 Београд, Дубравка Шобота, Цељска 15, 74000 Добој, Марко Николић, III булевар 38/21, 11070 Нови Београд и Ивана Марковић, Улпијана Д-5/I-7, 38000 Приштина

20 КОМПЛЕТА ЗНАЧАКА „ЗАБАВНИКОВИХ“ ИЗДАЊА:

Мирјана Миличевић, М. Тита 194, 78416 Лакташи, Наталија Бохицки, Трг цара Ј. Ненада 4/I, 24000 Суботица, Љубинко Павловић, Истарска 12, 19000 Зајечар, Драга Глушчевић, Омладинска 2, 21000 Титово Ужице, Дивна Пекић, Трг Маршала Тита 15, 26310 Алибунар, Бранко Шаркић, 27. марта 8, 21240 Тител, Вилко Иванковић, Дубравка 6, 43500 Дарувар, Нада Салатић, Б. Томановића 43/А, 23240 Сечањ, Петар Петровић, Миклошићева 3, 63000 Ђеље, Стојан Димитријевић, Ђ. Ђаковића 11, 22320 Инђија, Нада Даниловић, Таковска 26, 32300 Горњи Милановац, Милка Малц, Кларичева 14/д, 66000 Копер, Рафаел Уранц, Трг 9, 62391 Превалје, Данка Ћитић, Војводе Влајића 71, 11400 Младеновац, Милан Костић, М. Симића 53, 15000 Шабац, Зорана Марковић, 34304 Бања Аранђеловац, Братислав Тимић, Раде Марковића 31/1, 35000 Свилајнац, Амила Ибрахимагић, Козарачка 11/а и Фрањо Бурић, Фара 53, 51262 Краљевица

20 МАЈИЦА СА ИМЕНИМА „ЗАБАВНИКОВИХ“ ЛИСТОВА:

Драган Ристић, Војводе Влаховића 5, 21220 Бечеј, Блаж Коритник, Подмилшчакова 9/А, 61000 Љубљана, Драгана Бабић, Бошка Бухе 12, 56230 Вуковар, Татјана Јањић, Новиче Церовића 36/ц, 81400 Никшић, Роберт Мачкељ, Приморска 11, 41000 Загреб, Ненад Миличевић, Др Мишовића 4/4, 19210 Бор, Един Черим, Јосипа Дакића 18, 72000 Зеница, Никола Мајдак, На Плани 1, 64260 Блед, Лазо Миљевић, В. Влаховића 46, 23210 Житиште, Хелена Јурјевец, Цара Душана 112, 11080 Земун, Слађана Ратковић, Краљевачка 24, 36210 Врњачка Бања, Драган Ковачев, Маршала Тита 139, 92420 Радовиш, Маја Маркељ, Доброва 178, 61356 Доброва, Предраг Филиповић, село Доњи Матејевац, з. п. Горњи Матејевац, 18204 Ниш, Предраг Вучковић, Данила Бојовића 32, 11000 Београд, Ненад Петровић, Георги Димитрова 53, 18500 Врање, Мирјана Павловић, Булевар Лењина 2/30, 1800 Ниш, Морис Бајић, Стојана Јанковића 3, 11090 Раковица, Владан Поповић, Шумадијска 6, 11233 Раља код Београда и Гордана Павловић, Бегејска 2/02, 11000 Београд

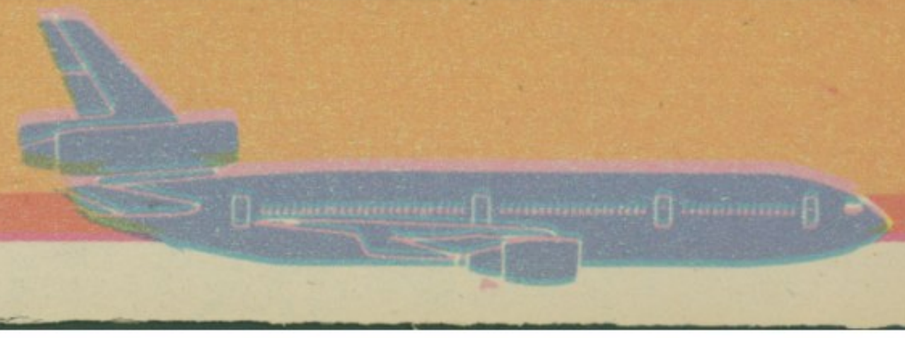
Награде ускоро стижу поштом а прекомпонованима шаљемо обавештења и документа за путовање. Као што видите, остало је још само једно коло у коме вас очекују два занимљива путовања и друге награде.

Главне награде овог кола извукао је пуковник Југословенског ратног ваздухопловства Петар Степанчић, секретар Председништва конференције Ваздухопловног савеза Југославије.

Шесто коло објављујемо у броју 1549 који излази 4. септембра 1981. године. Прве награде су ЈАТ-ови аранжмани у Москву и Тунис о чему ћемо вам више рећи у једном од наредних бројева „Забавника“.

---

4 питања 444 награде!

ИЗ АРХИВА ПАТЕНТНОГ УРЕДА САД

2 ГЊУРЦА У ЈЕДНОМ ОДЕЛУ?

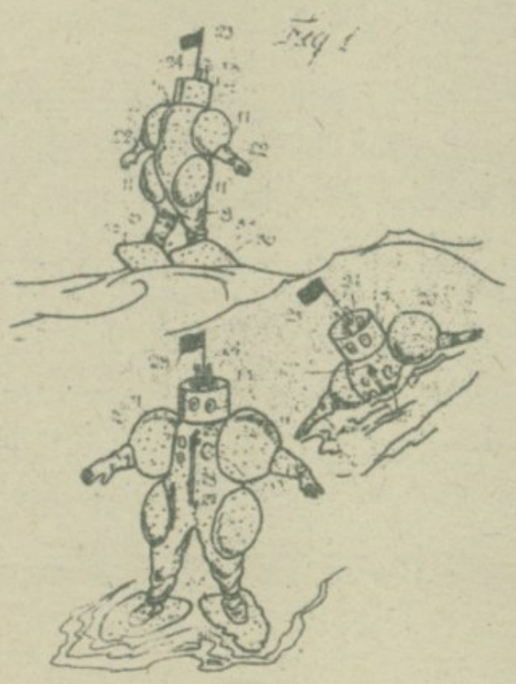
НЕ ПАДАЈ НА ЛАТЕРАЛНЕ ДОДАТКЕ!
2. фебруар, 1918.
Патентни број: 1 268 806

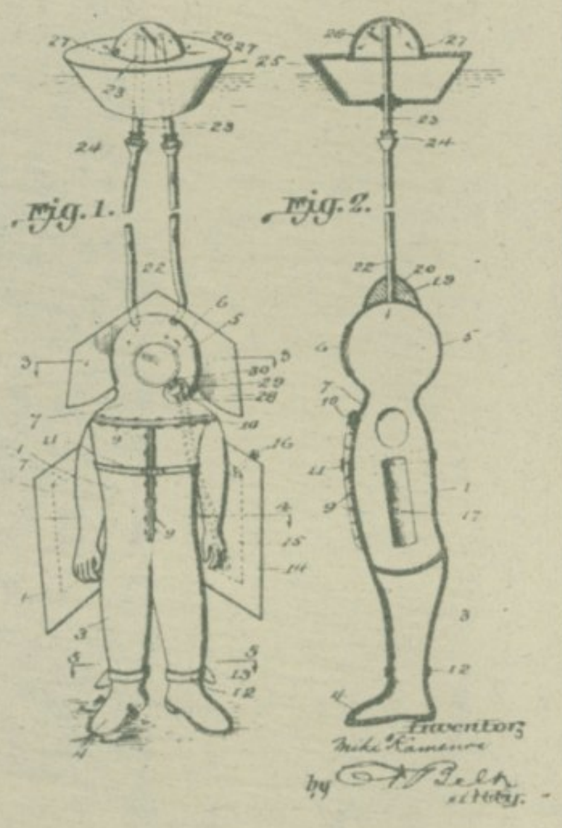
Ко год тврди да по води не може да се хода, превидео је ингениозност извесног Мајка П. Вукосава, „поданика Аустро-Угарске монархије, настањеног у Окланду, Калифорнија". Судећи по наведеним личним подацима, претпоставка да је дотични Мајк био неки наш земљак по имену Мика или некако слично, више је него вероватно.

Какав је то проналазак Мајк алијас Мика 2. фебруара 1918. године патентирао у далекој Америци? Одело за спасавање бродоломника које је умногоме подсећало на тадашња гњурачка одела, с тим што је ово, поред осталог, имало и „ножне лопатице које носиоцу обезбеђују усправан положај на води".

Вукосав је на све мислио. Његово одело имало је и две цеви за дисање од плуте, „челични скафандер за главу", поред два за очи и „три застакљена отвора за светло у висини груди" (??), потом један отвор кроз који „рука може да се провуче како би се избацили отпаци из унутрашњости одела", као и „латералне додатке" у облику балонч на ременима и боковима који су по изумитељевом чврстом уверењу корисни кориснику — у случају да с лопатица ипак тресне у воду — обезбеђивале плутање. Уколико сте мислили да се листа корисних направица и додатака Микином спасилачгом оделу овим исцрпљује, преварили сте се. Педантни проналазач је на челичном скафандеру предвидео и месташце — за националну заставу бродолсчника.

Штета што Вукосављев изум никада није доживео масовну производњу. Под условом да човек не падне на „латерглне додатке".

КО ТО ВИСИ ИСПОД ВОДЕ?
8. јул, 1920.
Патентни број: 1 369 669

Мајк Каменос из града Вашингтона конструисао је „нову и необичну справу помоћу које људско тело виси испод воде". О чему је реч? О „гуменом оделу са рукавима, ногавицама и ципелама" које је на „главеном делу" имало „стабилизатор од плуте" за који је причвршћен пар металних цеви за ваздух. Дотичне цеви су водиле до пловка од плуте а стакла на површини воде. Другим речима, гњурац је помоћу пловка плутао, а помоћу дисаљки дисао — под условом да ниједном не подлегне искушењу да погледа надоле... Строго забрањени покрет главе, наиме, повукао би пловак, а с њим и цеви за ваздух испод површине, што би несрећног рониоца довело у кобну ситуацију да уместо ваздуха — гута воду.

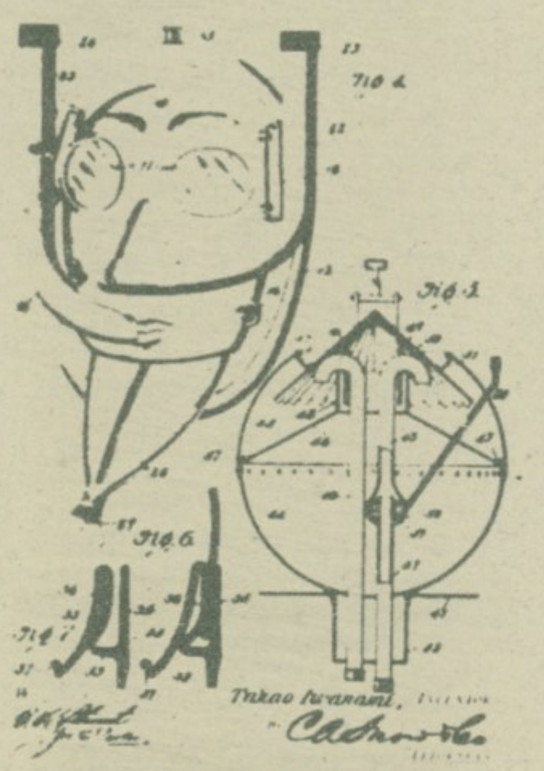
Занимљив додатак Каменосовом конструкторском чеду су шупљи стабилизатори од плуте „причвршћени с обе стране телесног дела". Чему су то они служили? „Да олакшају пливање" и „као резервоари за питку воду и храну". Ево како је то Каменос објаснио: „Пар цеви води из резервоара за воду кроз телесни до грудног дела, а поменуте цеви причвршћене су за држач са сисаљкама које гњурац може да користи по жељи или унутар главеног или унутар грудног дела. „Судећи по последњем делу овог стручног описа, изгледа да је изумитељ Мајк предвидео могућност да његово одело неком буде и за два-три броја веће...

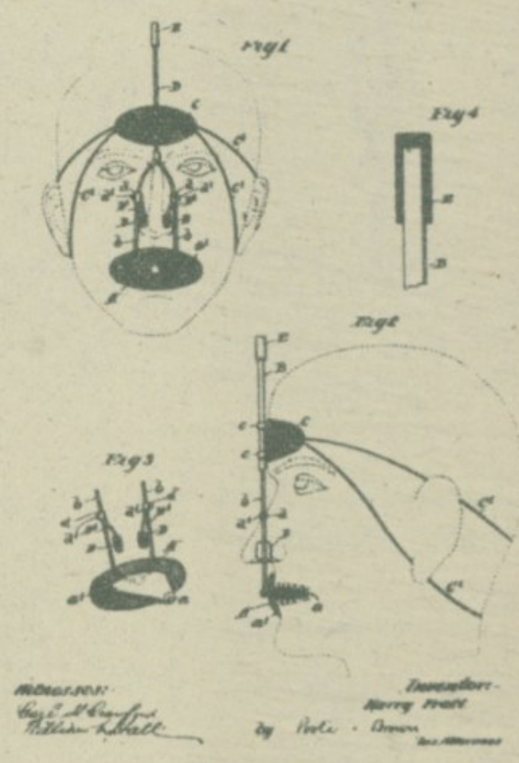
ПРАВИЛО БР. 1 —
— ДИШИ НА НОС
26. март, 1996.
Патентни број: 835 950

Такао Иванами „поданик јапанског цара" патентирао је „апарат који гњурца чини независним од било какве механичке справе за снабдевање ваздухом".

Такао је свој изум описао као „металну маску" која „одстрањује све течности". Маска је цевима била спојена са „приближно лопатастим судом начињеним од металних плоча". Шта још каже Иванами? „Ваздух се удише на носну, издише кроз усну цев, а затим пролази кроз сунђер натопљен неком испарљивом течношћу каква је, на пример, етар, која ће га испаравањем потиснути нагоре како се нечисти ваздух не би задржао доводећи гњурца у опасност".

Јасно? Уколико није, не брините. Ни много већи стручњаци од вас нису успели да одгонетну у чему је епохалност Такаовог открића. Једно је, ипак, свима јасно — ваљало је дисати на нос...

ЛАГАНА, КОМПАКТНА, НЕУПОТРЕБЉИВА
16. август, 1901.
Патентни број: 690 663

Харију Прату из Кенилворта у Илиноису 1901. године дефинитивно су досадиле гломазне и тешке дисаљке на гњурачким маскама. Дисаљка коју је он конструисао била је лагана, компактна и — практично неупотребљива.

Причвршћена „узицама и каишићима прилагођеним да се вежу око главе, Пратова „нова справа" састојала се од дисаљке чији је пречник био раван пречнику какве сламке за пиће. „Сламчица" се за главу везивала „тако да очува свој положај са горњим делом окренутим нагоре"(??). Поменута цевчица — проналазач није одолео потреби да свој изум до детаља разјасни — протезала се до „близу врха главе".

Водећи стручњаци по питањима спортске опреме верују да је управо описана дисаљка заслужна за епитет који је Харија свуда пратио — „досадњаковић".

ШТА КАЖЕТЕ НА РОНИЛАЧКО ОДЕЛО ЗА СИЈАМСКЕ БЛИЗАНЦЕ ИЛИ ОНО ЗА ХОДАЊЕ ПО ВОДИ? СМЕШНО?... МЕЂУТИМ, АУТОРИ НАВЕДЕНИХ И ЊИМА СЛИЧНИХ ПРОНАЛАЗАКА СХВАТАЛИ СУ СВОЈЕ ИЗУМЕ САСВИМ ОЗБИЉНО, ПА СУ СЕ ЧАК ПОТРУДИЛИ И ДА ИХ ЗАШТИТЕ ЗАКОНОМ. НОВИНАР АМЕРИЧКОГ ЛИСТА „СПОРТСКИ РОНИЛАЦ" ПРОЧЕПРКАО ЈЕ ПО ПАТЕНТИМА ЗА РАЗНОРАЗНЕ ТИПОВЕ ПОДВОДНЕ ОПРЕМЕ. НА ЛИСТИ УГЛАВНОМ НЕУПОТРЕБЉИВИХ „МОРСКИХ" ПРОНАЛАЗАКА НАШАО СЕ И ЈЕДАН НАШ ЗЕМЉАК А И СЛАВНИ МАЂИОНИЧАР ХУДИНИ. ШТА МИСЛИТЕ, ШТА ЈЕ НЕУХВАТЉИВИ ХАРИ СМИСЛИО?

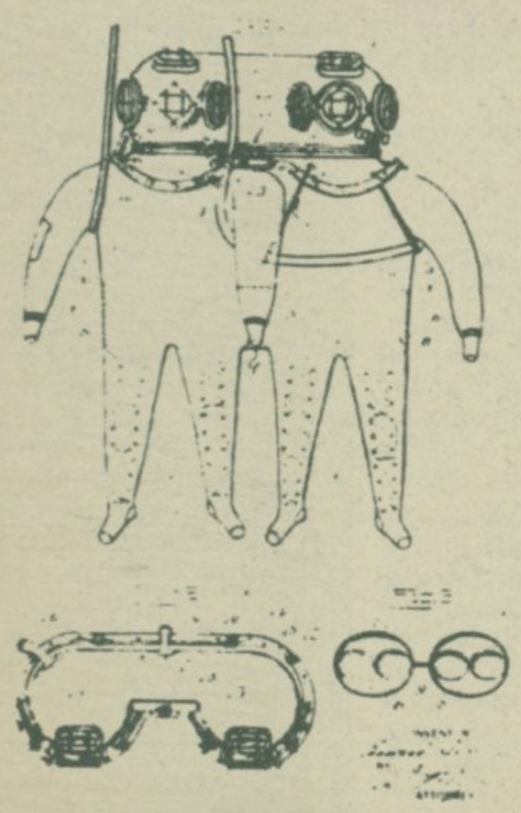
ЧЕТИРИ РУКЕ, ТРИ РУКАВА
8. фебруар, 1926.
Патентни број: 1 643 667

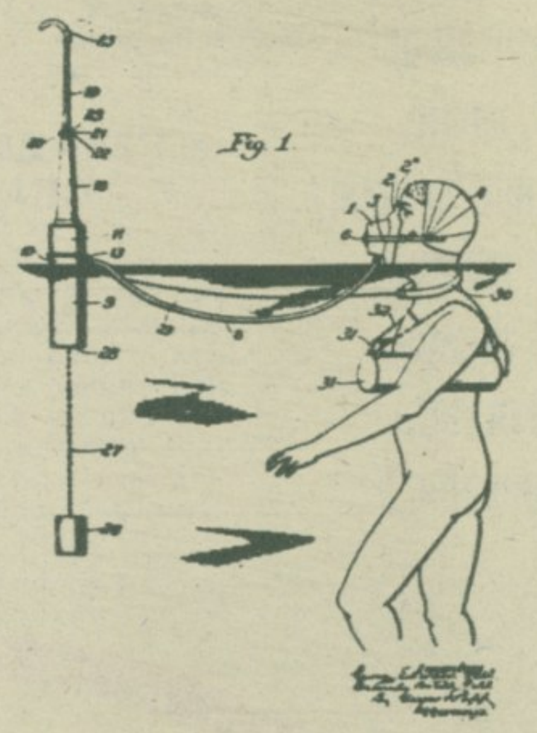
Коме је на овом белом свету потребно „сијамско" гњурачко одело? Нека то објасни његов конструктор Едвард Леви: „Одело за близанце са заједничком кацигом омогућава разговор под водом, обучавање почетника, а могу се користити и професионални рониоци када лаика воде у разгледање подводног света".

„Дуплекс" рониначко одело имало је, разумљиво, и озбиљне мане, али се проналазачу Левију мора признати да се из петних жила потрудио да их отклони: ... „широк сигурносни обруч око појаса онемогућава да се одело распадне услед неусклађености покрета двеју особа које га користе".

Сваки иоле пажљив посматрач уочиће да је Леви предвидео само три рукава. „Средишњи рукав могу да користе оба гњурца. У случају да га употребљава ронилац из десне стране одела, његова лева рука наћи ће се у средишњем рукаву, а десна рука другог гњурца требало би да стоји око паса првога. Овакав положај омогућиће овој двојици да одрже равнотежу и ускладе кораке".

Једноставно, нема шта.

ДА ДИСАЉКА НЕ ОТПЛУТА
30. новембар, 1861.
Патентни број: 31 608

По мишљењу брачних другова Едварда и Гертруде Фел из Буфала у држави Њујорк сви конструктори гњурачких маски пре њих чинили су исту кобну грешку: дисаљку су причвршћивали за маску. Ово двоје су после дужег умовања смислили, а 30. новембра 1915. године и патентирали, „маску за лице од галванизованог гвожђа налик на шољу" са дисаљком која је, уместо да ландара над главом једног рониоца, плутала на неколико метара од њега.

Да пловак са све дисаљком којим случајем ипак не би отплутао на пучину, Џорџ и Гертруда су поред цевчице која је повезивала маску са плутајућом дисаљком предвидели и „сигурносну везу, по могућности какав јак ланац, који је једним крајем везан за пловак а другим за каиш око гњурчевог врата". Што је сигурно, сигурно је.

Како се пловак не би превртао, супружници склони проналаштву препоручили су баласт „који се састоји од конзерве или какве друге посуде напуњене оловом или неким другим тешким материјалом. Вежите баласт за пловак, напоменуше још Фелови, „јаким ланцем".

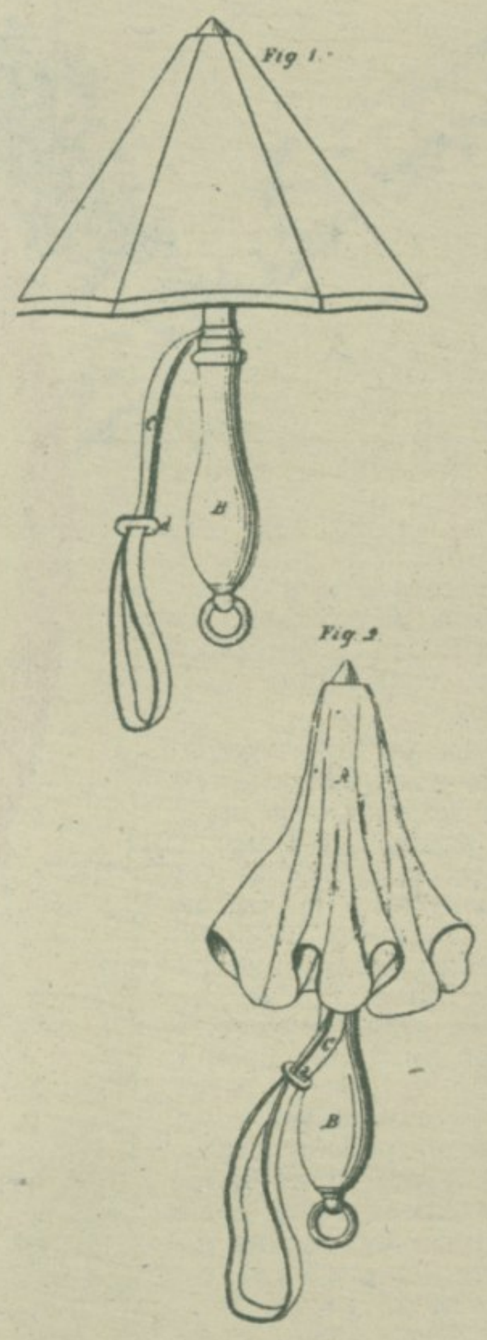
Едвард и Гертруда нису одолели искушењу да корисницима свог патентираног изума понуде и један добронамеран савет: било би добро да гњурац са собом увек носи и „појас за спасавање било које врсте" који би за себе причврстио — погодили сте — „јаким ланцем".

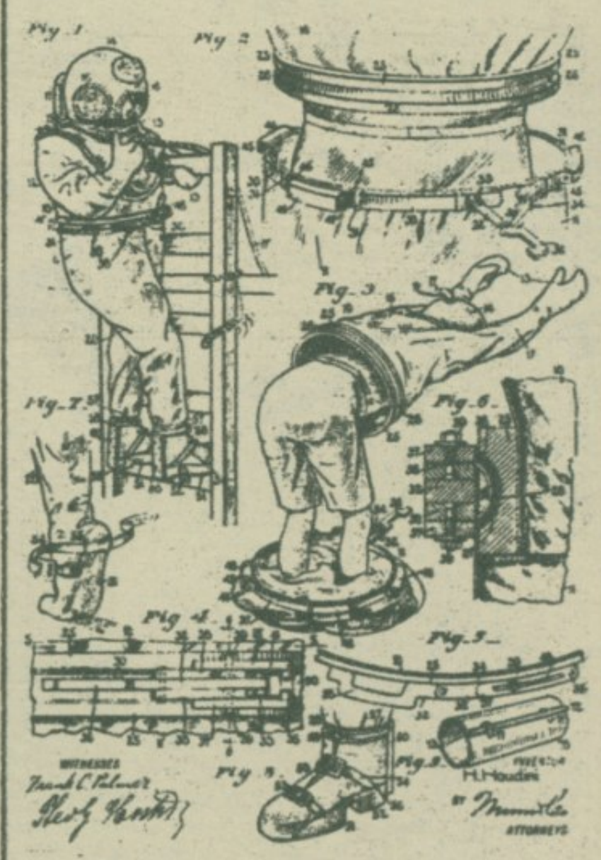
ЏЕКОБОВО КИШОБРАНЧЕ
5. март, 1861.
Патентни број: 31 608

Године 1861. Џекоб Клајбер из Мемфиса, држава Тенеси, написао је један од најкраћих захтева за патентно право који се данас чува у Архиву патентног уреда САД:

„Ова направа везује се каишем за зглоб руке. У току пливања покрети руку унапред затвориће конструкцију, док ће је повлачење руку уназад отворити и тако потиснути пливача напред".

Мора бити да пливање са Џекобовим „кишобранчетом" није баш ишло глатко, али се изумитељу једно ипак мора признати — био је кратак, јасан и — једноставан.

ОДЕЛО ЗА БРЗО СВЛАЧЕЊЕ
30. јун 1917.
Патентни број: 1 370 316.

Ко би други до ненадмашни мађионичар Хари Худини измислио рониначко одело из кога човек може да се ослободи за тили час?

Худинијев модел разликовао се од дотадашњих по томе што је ронилац из њега могао да се извуче, а да при том не скида ни скафандер ни грудни оклоп. Брзим повлачењем једне полуге у висини струка панталоне су спадале омогућавајући гњурцу да се потом извуче из горње половине одела „потпомогнут воденом струјом која би покуљала унутра". Славни конструктор предвидео је на задњем делу ципела и металне плоче, држаче, који „спречавају стражње делове ципела да налегну на гњурчеве ноге и тако отежају ослобађање стопала".

Педантни Худини није само творац идејног пројекта. Сам је нацртао и скице и израдио прототип који је марљиво тестирао. На крају овог патентног захтева пише: „Тестовима је доказано да из овог рониначког одела за 45 секунди може да се извуче не само професионални ронилац већ и неискусна особа".

ШТО СУ ПА РИБЕ БОЉЕ?
27. мај, 1924.
Патентни број: 1 530 560

Кад могу рибе, запитао се Џоел Р. Хемингер из Акрона у Охају, зашто не бисмо и ми? Доследно следећи ток наведене мисли Џоел је конструисао повелику плочу од тврде гуме „која се лако може прикачити за пливача и чији се репни део њише с једне на другу страну слично кретању риба".

Упрегнути и спремни да запливате? Нек вам сам Хемингер каже шта сад да радите: „Ногама наизменично притиска те ножну пречагу што ће изазвати вијугаво кретање слично пливању рибе кроз воду. Ови покрети ће, такође, потискивати пливача напред".

Или надоле...

М. И.

КАО ИЗ ЦРТАНОГ ФИЛМА

Иако увек поспан и увек гладан, он и на најтањој грани може да изведе вратоломију од које застаје дах и таквом акробати као што је веверица.

ПУХ ДОБРИ ДУХ

Човек је тихо корачао кроз лесков гај. Лето је било у јеку и лешници су управо дозревали. Одједном: туп! Замишљеног пролазника у главу је погодио празан лешник. Тргао се и погледао увис очекујући да на гранама угледа веверицу. Међутим, лишће је било сасвим мирно, у крошњама лески није могао да се запази никакав покрет и од симпатичног шумског враголана ни трага.

Пажљиво је разгледао плод који му је малочас пао на теме. На лешнику се видела само једна ситна рупа, али је унутрашњост била сасвим празна! Ко је тај мајстор који тако вешто једе укусну језгру?

Чим је начинио следећи корак, у чело га је опет ударио празан лешник. Сад је човек само одмахнуо руком и наставио пут. Није ни слутио да га није гађала веверица већ један други становник шуме, познат по љупкости, прождрљивости и необичном нагону да врло дуго спава: пух.

ЖИВА ИГРАЧКА

Пухови (лат. Gliridae) спајају у свом изгледу и начину живота особине веверица и мишева. Међутим, као да су се током еволуције ови глодари трудили да од себи сличних животиња преузму, за људско око и укус, само лепше особине. Наравно, при том првенствено мислимо на две најпознатије и најраширеније врсте пуха код нас. То су обични пух (Glis glis) и пух лешникар или пух орашар (Muscardinus avellanarius). Што овај други највише воли да једе открива његово име и он је био онај несташко који је шетача кроз лескар спретно гађао празним лешницима.

Лешникар или орашар тешко да је већи од кућног миша. Овај лепотан, ненадмашан по љупком изгледу и симпатичности, насељава читаву Европу, од Скандинавије и Британије до северне Италије и јужног дела наше земље. Због изузетно занимљивог изгледа и необичног начина живота вековима је био љубимац немачких, енглеских и француских писаца љубитеља природе и, наравно — деце. Јер, пух лешникар као да је крочио из најмаштовитијег цртаног филма. Једноставно, то је жива играчка, бескрајно умиљата, увек чиста и увек гладна.

Иако му је тело дугачко само око осам сантиметара, зачуђује колико овај црнооки прождрљивко може да донесе хране у своје гнездо. Међутим, и његово гнездо је прича за себе. Лети је то мала, округла настамба ниско у жбуњу, трњацима или белогоричном дрвећу, где орашар најчешће и живи. Зими, међутим, то је права и врло вешто сграђена вила у средини густе црногорице, увек до крова пуна ораха и лешника. Кад наиђе прва студен, одебљао и већ поспан, овај, најмањи од свих пухова, лено се завлачи у своје топло и богато снабдевено скровиште и пада у сан из којег тешко шта може да га пробуди. Зависно од предела где живи и дужине зиме, пух орашар обавезно спава најмање неколико месеци. На северу овај сан траје и до 250 дана! Из овог дубоког спавања понекад га пробуди само — глад. Сањив, он предњим шапама приноси устима орахе или лешнике из своје оставе, добро се наједе, окрене на другу страну, покрије репом и опет — захрче. Наравно, пре зиме пар орашара се побрине да на свет донесе неколико сићушних младих који ће од родитеља врло брзо научити како да из лешника или ораха кроз рупицу коју пробуше предњим зубима вешто „исисају“ слатку језгру.

Млади ће од родитеља наследити још нешто чиме њихова врста може заиста да се поноси. То је акробатско верање по гранама. Вратоломни скокови, пентрање наглавачке, акробатско дохватање лешника или ораха су уобичајен циркуски репертоар ове животињице. Све ово лешникар изводи и у људским становима јер се врло лако и брзо припитомљава. Занимљиво је да је велики чистунац тако да ни најгледом веома је сличан веверици.

Мало је оних који могу да се похвале да су видели овог шумског лепотана јер је обични пух готово искључиво ноћна животиња. Међутим, и поред тога, он је у нашем народу добро познат, о чему сведочи и мноштво имена: палх, полх, пус, пухад, пушћ, пушчина, пув ...

Обични пух живи у готово свим шумама Европе скривајући се преко дана у дупљама дрвећа. Врло је прождрљив. Сматра се да су му основна храна плодови воћа, храста, кестена и букве, али ако успе да ревноснија домаћица не може да се наљути на њега. А људи који су га проналазили у зимском сну тврде да се, онако склупчан, може котрљати као лопта, а да се не пробуди!

НЕНАДМАШНИ СПАВАЧ

Поред лешникара или орашара у нашим шумама живи и познатији обични пух. Иако су сродници, мало личе: овај пух је већи, дугачак до 29 центиметара, другачије боје, са великим и изразито китњастим репом. На први по-

НАЈЧЕШЋЕ ЗАЈЕДНО — Пух орашар или лешникар као да не воли усамљенички живот. Не само што су чланови једне породице међусобно врло везани већ то важи и за целу врсту. Најчешће живе у групама, али сваки пар и његово потомство има своје меко и удобно гнездо од лишћа, лишаја и маховине. На фотографији: један од родитеља и два младунца на „кућном прагу“ сграђеном међу лишћем багрема.

ОДМОР НА ЛЕСЦИ — Са четири мале, меке и врло веште, шапе и танким дугачким репом лешникар може без тешкоћа да изведе и најопаснију вратоломију на најтањој грани. У ретким тренуцима предаха, кад је и сит и уморан, овако седне између грана леске и одмара се. Само да га не ухвати сан!

улови миша, птицу или жабу понаша се као права звер. Дакле, по незаситости тешко му је у шумском свету пронаћи правог такмаца.

Али, овај пух није познат само по лепом изгледу и увек празном желуцу. Лове и њега, и то не само веће, јаче и спретније животиње и птице грабљивице, него и човек. Зашто?

Један од разлога што човек лови пуха је добро крзно. Други је — месо.

Наиме, још су стари Римљани ову животињу ценили због врло укусног меса које се сматрало нарочитом посластицом. Чак изрека „Слатко месо пухово, глатко дрво буково".

УВЕК САМО НОЋУ

Слично својим најближим сродницима, и обични пух готово две трећине живота проведе у спавању. Али, за разлику од других, он не спава само зими, него и лети, и то преко дана. Његов зимски сан траје око седам месеци и то је главни разлог што га је врло тешко видети.

Пух у сутон излази из своје дупље и креће у потрагу за храном. У гнезду, које понекад прави и у земљи и које наш нарсд зове пушине или пушвине, на свет долази три до седам голих, слепих младих који расту зачуђујуће брзо. Научници су открили и тајну оваквог напретка потомака: млади пухови, наиме, морају да расту брзо јер су њихови родитељи у току једне године „будни" само четири месеца!

И. Лончар

СИВОБЕЛИ ЛЕПОТАН — Ово је обични пух, у неким нашим шумама чест, али, због начина живота готово невидљив. Међутим, због укусног меса људи, на жалост, успевају да га улове.

су због тог делове буковних или храстових шума, најчешћих станишта пухова, ограђивали глатким зидовима. Ту су правили специјалне дупље и хранили пухове буковим и храстовим широм. На крају лета затварали су их у земљане посуде, такозване глирарије, да би их што боље ухранили. А како је и код нас, нарочито у Словенији, Лици, Горском котару и Босни, ова врста пуха најчешћа управо и буковим шумама, у народу постоји

здо се враћа тек у свануће и до тада је потаманио огромне количине жира, кестена и сличних плодова.

У гнезду, које понекад прави и у земљи и које наш нарсд зове пушине или пушвине, на свет долази три до седам голих, слепих младих који расту зачуђујуће брзо. Научници су открили и тајну оваквог напретка потомака: млади пухови, наиме, морају да расту брзо јер су њихови родитељи у току једне године „будни" само четири месеца!

И. Лончар

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

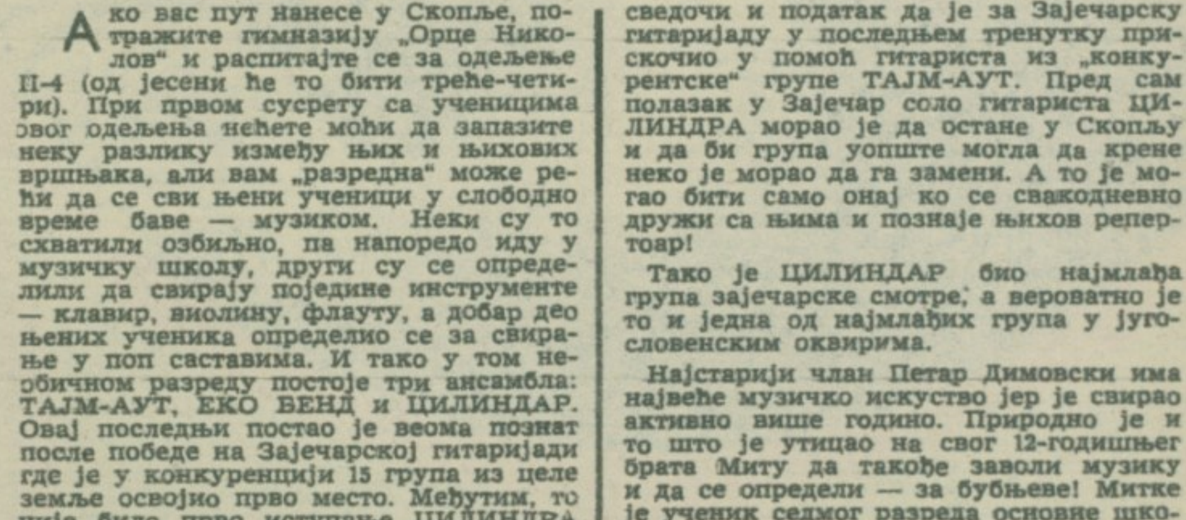
ИДЕМО НА АКЦИЈУ

Музика и текст: Бранислав Јовић
Изводи: рок група ИГЛА

Опет слушам летње шеме
један фура на Канаре,
други тражи Грке старе,
понеко ће до Јадрана
неко нигде — нема пара!

А ја њима на то кажем:
— Ја идем на акцију!
На трасу!
У насеље!
Са друштвом!

Идемо на акцију
и овога лета.
Наш су имици зној и жуљ . . .
Ако баш не можеш с нама,
најпре је за тебе штета!

МУЗИКАЛНИ РАЗРЕД

Ако вас пут нанесе у Скопље, потражите гимназију „Орце Николов“ и распитајте се за одељење II-4 (од јесени ће то бити треће-четири). При првом сусрету са ученицима овог одељења нећете моћи да запазите неку разлику између њих и њихових вршњака, али вам „разредна“ може рећи да се сви њени ученици у слободно време баве — музиком. Неки су то схватили озбиљно, па напоредо иду у музичку школу, други су се определили да свирају поједине инструменте — клавир, виолину, флауту, а добар део њених ученика определио се за свирање у поп саставима. И тако у том необичном разреду постоје три ансамбла: ТАЈМ-АУТ, ЕКО БЕНД и ЦИЛИНДАР. Овај последњи постао је веома познат после победе на Зајечарској гитаријади где је у конкуренцији 15 група из целе земље освојио прво место. Међутим, то није било прво иступање ЦИЛИНДРА пред публиком. Непосредно пре тога учествовали су на поп-фестивалу који је организовала скопска ревија „Екран“, затим су свирали као предгрупа на промоционом концерту Оливера Мандића, а на музичкој приредби „Скопље долази“ успели су да се пласирају у „прву лигу“ и на јесен ће бити у репрезентацији Скопља када се буду организовале посете Београду, Новом Саду, Витољу и другим градовима.

Иако постоји свега неколико месеци, ЦИЛИНДАР је поред јавних наступа успео да направи и неколико снимака за Дом омладине 25. мај и није било мало изненађење њихове разредне када је једног дана чула своје ученике преко радија. Тада је схватила да њихово свирање није више шала!

А све је почело много раније, још кад су Петар, Војо и Ристо формирали оркестар основне школе „Иван Горан Ковачић“. Другарство се касније наставило и у гимназији и после сусрета са браћом Димовски дошло је до формирања групе ЦИЛИНДАР. Али, да вас упознамо са члановима: **Петар Димовски** (19), соло гитара, **Петар Рендов** (16), ритам и гитара вокал, **Војо Јанков** (16), **Ристо Самарџиев**, вокални солиста и **Митко Димовски** (12), бубњеви.

Да их многи нису схватали озбиљно сведочи и детаљ да су родитељи Петра Рендова сазнали да им син свира у једном ансамблу тек кад су видели његову фотографију у новинама! Зато је њихов успех за све представљао изненађење. За све изузев за другове из разреда који су редовно присуствовали свим пробама и концертима и предано навијали када се радило о такмичењу или једноставно певали рефрене када је ЦИЛИНДАР свирао своју музику. Да је другарство у разреду веома велико сведочи и податак да је за Зајечарску гитаријаду у последњем тренутку прискочио у помоћ гитариста из „конкурентске“ групе ТАЈМ-АУТ. Пред сам полазак у Зајечар соло гитариста ЦИЛИНДРА морао је да остане у Скопљу и да би група уопште могла да крене неко је морао да га замени. А то је могао бити само онај ко се свакодневно дружи са њима и познаје њихов репертоар!

Тако је ЦИЛИНДАР био најмлађа група зајечарске смотре, а вероватно је то и једна од најмлађих група у југословенским оквирима.

Најстарији члан Петар Димовски има највеће музичко искуство јер је свирао активно више година. Природно је и то што је утицао на свог 12-годишњег брата Митку да такође заволи музику и да се определи — за бубњеве! Митке је ученик седмог разреда основне школе и пошто је свих седам година био одличан ученик остао је одлучио да му купи бубњеве, а бубњар групе „Леб и сол“ Тавијан Гарабет подухватио се да га научи вештини лупања. Као што је био одличан ученик у школи Митке је исто тако одлично савладао свирање на бубњевима, за шта добија спонтане аплаузе. Али шта мислите где може да вежба једна оваква група? Из гараже су их брзо избацили јер праве сувише велику буку. Када су покушали у стану, стигли су протести комшија. Управо као што каже „Рибља чорба“: „Комшије ће да ме бију због прегласног рокенрола . . .“ Додуше нису хтели да их бију, али пошто се стана налазио у згради од девет спратова спуштали су им на прозоре велики пано с натписом „Престаните да свирате“!

Проблем је најзад решен јер их је Дом младих „25. мај“ узео под своје и омогућио им вежбање у дому омладине. Сада су сви проблеми решени и остаје само озбиљан рад.

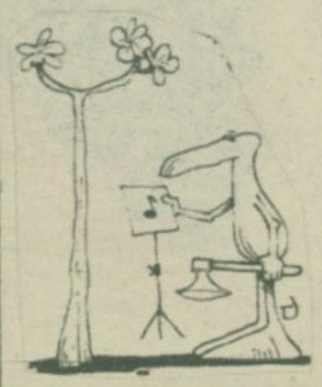
Ако би требало групу ЦИЛИНДАР сврстати у неки одређени жанр, најбоље је да се послужимо њиховим речима: „. . . свирамо новоталасну музику у ритму реге и ска!“ И заиста, њихове песме „То не вања“, „Еден дел“ и „Флегматик“ неодољиво позивају публику на плес.

Ако желите да сазнате нешто више о групи ЦИЛИНДАР, јавите се на адресу: Ул. Вич 8/5, Карпош IV, 91000 Скопље. Али да бисте доказали како сте њихови „навијачи“, мораћете да научите да нацртате цилиндар у три потеза.

ИГЛА НА АКЦИЈИ

Тачно је да је игла неопходна ситница и на анцији и у војсци и на летовању или путовању, али ова ИГЛА о којој је реч неопходна је због доброг расположења! Београдска рок група ИГЛА и ове године ће се наћи међу бригадирима широм наше земље као и ранијих година када је БРАНИСЛАВ ЈОВИЋ имао БУКЕТ МОЈИХ ПРИЈАТЕЉА. Овај вредни музичар, певач и композитор, непрестано је у покрету, а његова нова група ИГЛА на сцени користи искуство стечено у позоришту. Зато публика њихов програм прати са велином пажњом. Недавно им је изашао и први сингл у овој постави са две песме Милована Витезовића »Далена је Индија, Кина и Хаваје« и »Пера ортак«.

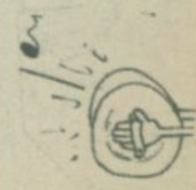

Продајем ЛП плочу „Ја сам један од многих са гитаром“ (СРЕБРНА КРИЛА“. У обзир долази и замена за било коју плочу Битлса.

Љубомир Рађеновић
Госпоштина бб

Молим читаоце који поседују текст песме „Енџи“ Ролингстонса да ми га пошаљу. Заузврат шаљем значке, маркице, разгледнице или нешто друго.

Самра Дурмић
29. новембра 25
72240 Какањ

ЗАЈЕЧАРСКА ГИТАРИЈАДА

Дом омладине Зајечара је и ове године, уз велике напоре, ипак успео да одржи традицију — по петнаести пут је организовао смотру вокално-инструменталних састава из целе земље. Недостатак материјалних средстава се ипак осетио — није било претфинала и финала као ранијих година већ је цела смотра обављена у две вечери, а специјални жири је прогласио најбоље (неки су, додуше, били одсутни). Свеукупни победник овогодишње гитаријаде је ансамбл ЦИЛИНДЕР из Скопља. Занимљиво је да су се годинама у Зајечару такмичиле скопске групе, а тек је овога пута једна успела да освоји прво место. То је врло млада група састављена претежно од ученика II гимназије „Орце Николов". Најмлађи је бубњар **Митко Димовски** који има свега 12 година. Група ЦИЛИНДЕР је тако била представник Зајечарске гитаријаде на фестивалу младих стваралаца у Књажевцу.

Ове године је у Зајечару наступило више добрих група. Поменимо само КАВЕЗ (Ниш), Др ТОН (Бачка Паланка), ГРАДСКИ МАГАЗИН (Нови Сад), ДЕЛТА (Светозарево), те две инструменталне групе из Београда: ПОТОП и ПУТОВАЊЕ. За најбољег вокалног солисту проглашена је **Слободанка Костић** из Ниша, а њена група МЕЛАНХОЛИК добила је награду као група са најбољим сопственим композицијама. Најбоље текстове имао је ансамбл из Сиска ЗМИЈСКИ УГРИЗ МЛАДОГ ЛАВА, а песма „Југославијо" била је најбоља у области композиција са тематиком послератне изградње: њу је изводила група омладинског дома G. O. D. из Тузле. Најбољи гитариста је био **Дамир Михић** (ДУГЕ — Осијек), а целу смотру је завршила група ПАУК из Завидовића, победници прошлогодишње Зајечарске гитаријаде. ПАУК је искористио своју шансу и баш због успеха у Зајечару снимио први сингл, а преко лета ће спремити материјал за прву ЛП плочу. Вероватно је да ће и овогодишњи победник ЦИЛИНДЕР добити исту шансу, па тако Зајечар и даље остаје одскочна даска (готово једина, на жалост) за све младе вокално-инструменталне ансамбле жељне афирмације. Утолико је већа штета што је ова манифестација дело само једног омладинског дома, а не и ширих друштвено-политичких организација, у првом реду Републичке конференције ССО Србије.

МОЈ ИЗБОР

Домаће

1. ДОЖИВЈЕТИ СТОТУ — Бијело дугме
2. ЗАМИСЛИ ЖИВОТ У РИТМУ МУЗИКЕ ЗА ПЛЕС — Филм
3. ДА МИ ЈЕ БИТИ МОРСКИ ПАС — Метак
4. МИ ПЛЕШЕМО — Прљаво казалиште
5. СТРАНИЦА ДНЕВНИКА — Парни ваљак

Стране

1. RING FOR A CHANGE — Status Quo
2. ROCKER — AC/DC
3. TIGER FEET — Mud
4. DON'T TRY SUICIDE — Queen
5. UNITED — Juda's Priest

Зовем се **Предраг Чујо**, имам 14 година и разне хобије. На првом мјесту је музика, затим сакупљам постере, стрипове и др. Волим буги и хард-рок што се види из мог избора пјесама. Омиљен ми је састав СТАТУС КВО и други који свирају сличну музику. Још да вам кажем да сам из Новог Загреба (Травно).

☆☆☆

ЧИТАОЦИ САРАЂУЈУ

Ево како је наш сарадник из Лабина Марио Вишковић-Вишно видео ЦИМИЈА СТАНИЋА из профила и »ан фас«!

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ НИША

Изгледа да је музички живот у Нишу прилично богат јер нам се читаоци из овог града веома често јављају.

ДОМИНГО ВУКОИЧИЋ (Југовићева 33) жели да нам представи најмлађи рок састав у Нишу ТИНЕЈЦЕР. Овај састав чине четири добра друга БРАТИСЛАВ БРКИЋ, вокал, ИВАН ФЕРЛЕЖ, соло гитара, НЕБОЈША ВАСИЉКОВИЋ, бас гитара и АЛЕКСАНДАР ПЕТКОВИЋ, бубњеви. Група ТИНЕЈЦЕР је већ одржала пет концерата у месној заједници „Борис Кидрич" у Нишу. Од домаћих група узори су им „Азра", „Ватрени пољубац", „Галија". Имају девет сопствених композиција од којих је најпознатија „Била си лепа". Композитор и писац текстова је Иван Ферлеж који је уједно и вођа групе. Иначе сва четворица су добри другови и зарекли су се да се неће растајати. Када неко у школи добије слабу оцену, нема проба све док се слаба не поправи. Тако ће и убудуће заједнички делити све успехе и неуспехе.

АЛЕКСАНДАР РАДЕНКОВИЋ (Владимира Назора 13) такође жели да представи младу рок групу КРВ И МОЗАК. Али док претходна припада „тешком року", ова се определила за панк. Можда и због тога што већ годину дана вежбају у подруму јер им нико до сада није изашао у сусрет. Свирају углавном на приредбама које се одржавају у Нишу и околини. Свирају искључиво сопствене композиције које изводе у агресивном и бескомпромисном панк ритму. Узор им је група »SEX PISTOLS« а од наших ПРЉАВО КАЗАЛИШТЕ и у новије време ПЕКИНШКА ПАТКА. Сви чланови групе „Крв и мозак" потичу из радничких породица, па тешком муком долазе до новца за инструменте, али им љубав према панку и ентузијазам дају снагу да истрају. Најпознатија им је композиција „У дворишту наше школе". Чланови су: ПЕТАР ЦВЕТКОВИЋ (19) бас гитара и тестописац, ОЛИВЕР ПОПОВИЋ (19) вокал, ЗОРАН ЈАНКОВИЋ (16) ритам гитара и АЛЕКСАНДАР АНТИЋ (17) бубњеви.

берза плоча

Продајем ЛП плоче са рок музиком. VOX + CO
В. Миљевић
Милана Беловуковића 10/14
15000 Шабац

Купујем ЛП плоче: SEX PISTOLS, THE JAM, GLASH, RAMONES, XTC.
Данило Јегдић
Вука Караџића 13/4
35000 Светозарево

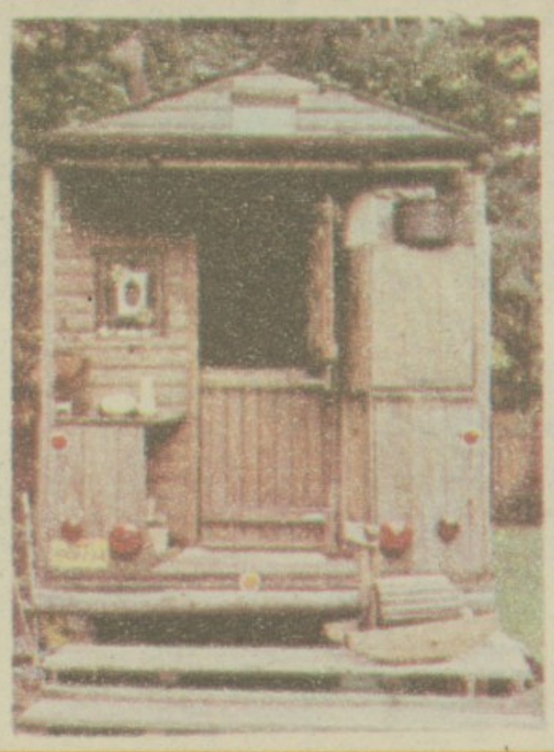
Продајем плоче: BLONDIE, RAINBOW, NAZARETH, WISHBONE ASH, DIRE STRAITS, STATUS QUO, KISS, LED ZEPPELIN. Купујем плоче реге музике.
Милош Николић
Гундулићева 19
23000 Зрењанин

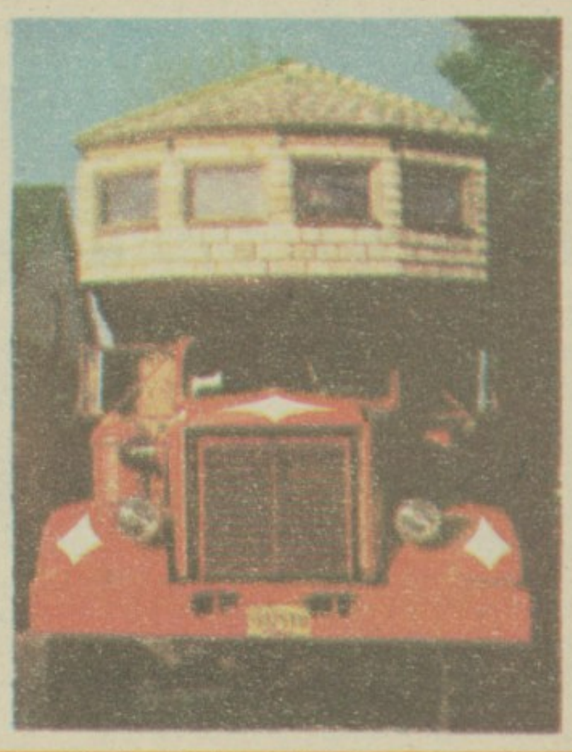
КУЋЕ НА ТОЧКОВИМА

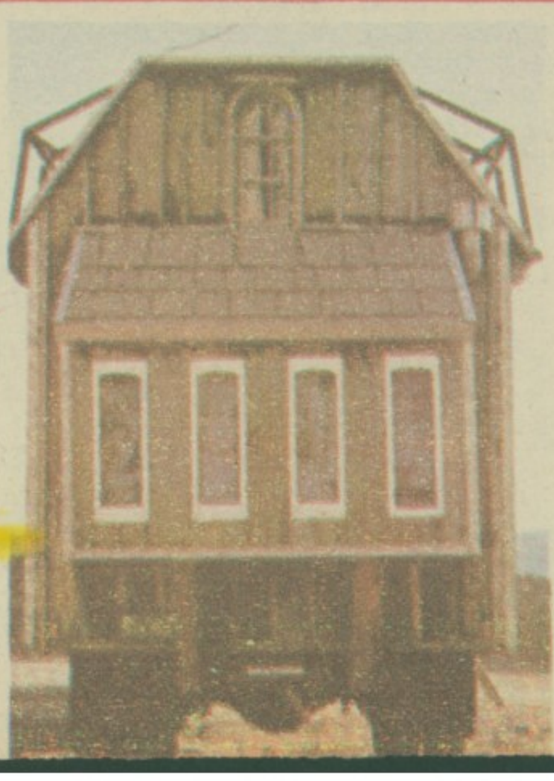
Нису ни викендице ни камп-приколице, у њима се стално живи. Крећу се по друмовима Америке и имају све што је потребно сваком правом дому — од пре сто година

Праве се на шасијама или каросеријама путничких аутомобила, аутобуса, камиона, па чак и огромних хладњача. Од савремене технике, коју су презрели, имају само мотор. Надградња, односно кућа, комплетан намештај, украси, прибор за јело, кување, прање, обавезно је у „колонијалном стилу“ — из времена освајања Дивљег запада. Све, осим „фасаде“, још увек може да се купи, по скупе паре, у продавницама антиквитета. Кућа мора да се направи, и то од храстовине или орегоноског бора да би била што вернија старом оригиналу. Све заједно је веома скупо, декоративно, а на фотографијама се види да не недостаје ни простора ни комфора.

Није чудно што су се „покретни станови“ појавили баш у САД. Американци су нација која воли да се сељака, по својој прилици наслеђе предака из кола с арњевима. Истина, у оваквим кућама засад живе углавном трговци, занатлије и уметници и оне им служе као одлична реклама. Саобраћајни прописи Сједињених Држава не праве питање да ли се на четири или више точкова котрља класичан аутомобил, салун или дворац. У многим другим земљама, на пример Француској, покретне куће биле би сместа искључиване из саобраћаја. Код нас не постоји пропис који било каквом возилу забрањује кретање, али за свако које „мимо стандардних“ мора да се тражи посебна дозвола.

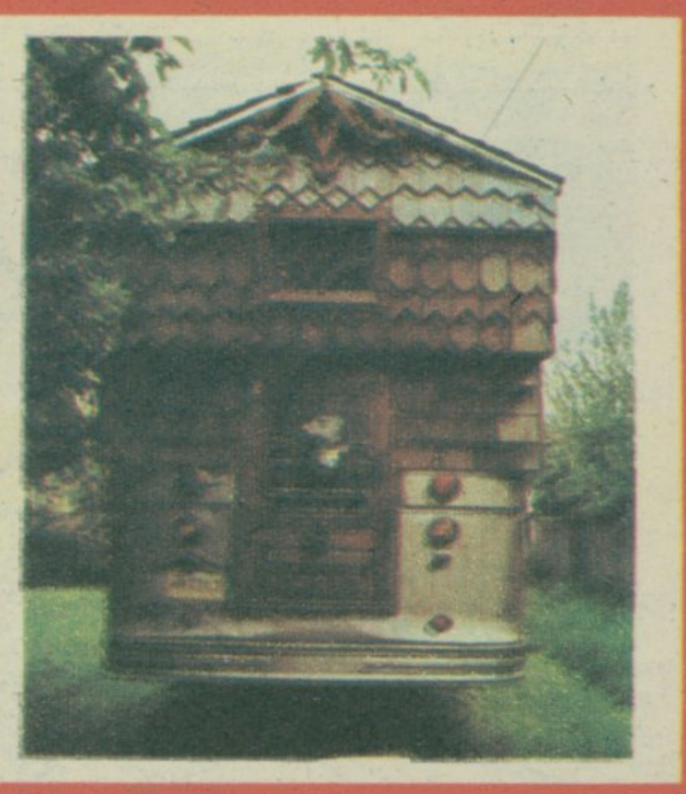

ПИСЦИ И ЧИТАОЦИ У АНЕГДОТАМА

ЧИТАМ, ЧИТАШ, ЧИТА...

Енглески песник 19. века Семјуел Колриц све читаоце књига поделио је у четири групе:

Прва — сунђери који све прочитано лако и брзо упијају али исто тако и заборављају.

Друга — пешчаници који ништа не упијају и не задржавају у памћењу.

Трећа — филтери који задржавају незнатан проценат прочитаног.

Четврта — велике пробнице (толико су ретки међу читаоцима као драгуљи међу камењем) који су способни не само да оцене прочитано него и друге натерају да учине исто.

* НЕ ТРЕБА СЕ ЖЕНИТИ

Књига чији је садржај најсажетији без сумње је дело Американца Марка Лемона под насловом „Савет онима који желе да се жене". Текст чини само једна реч »Don't« која може да се преведе као „не треба". На дело овог аутора очигледно је утицао афоризам Дизраелија који је тврдио да су све жене, пре или касније, дужне да заплове у брачне воде, али се то мушкарцима ни у ком случају не препоручује.

* КЊИГА КОЈА СКАЧЕ

Један Енглез добио је на поклон енциклопедијски речник. После извесног времена познаници су га запитали да ли му се допада књига. У одговору је било записано: „Допада ми се, међутим, допадала би ми се много више кад се у њој не би тако често скакало с предмета на предмет".

* КУВАР И ЧЕК

Редакција једних америчких новина спровела је међу својим читаоцима анкету с питањем: „Књига која ми је помогла више од свега?". Један од одговора гласио је: „Кувар моје мајке и очева чековна књижица".

* ПРЕВИШЕ НАПИСАО

Познати енглески филолог и књижевни критичар 18. века Семјуел Џонсон за своју књигу „Животопис песника" добио је 200 гвинеја. Познаници су се трудили да га убеде да је сума ништавна у односу на могућност издавача и вредност дела. Џонсон је, међутим, мирно одговорио: „Нису они мене платили премало, ја сам написао превише".

* НАЈВЕЋЕМ ПЕСНИКУ

Виктор Иго добио је поштом коверат који је био адресован на „највећег песника Француске". Не отворивши коверат Иго је писмо упутио Мисеу, а овај га послао Ламартину. Међутим, ни он себе није сматрао достојним да отвори коверат и вратио га је Игоу. Велики песник био је принуђен да отвори коверат и, немало изненађен, открије да је писмо адресовано на једног неталентованог стихоклепца који је своја стихотворенија објављивао у парискоj булеварској штампи.

ЕНГЛЕСКИ СПЕЦИЈАЛИТЕТ

БИЛТЕН ЗА ДУХОВЕ

Више од четири века после своје трагичне смрти Ана Болен, несрећна одбачена супруга краља Хенрика VIII, држи апсолутно прво место међу духовима који ма обилује Велика Британија. Оволику популарност свакако и заслужује неуморно се појављујући, у ноћима без месечине, у девет разних замкова широм Енглеске.

Тако је бар написао у „Билтену британских духова" Енглез Питер Андервуд, човек коме не недостаје смисао за хумор и благу иронију. Али, каже аутор даље, примат Ане Болен озбиљно прете да угрозе покојна чувена краљица Елизабета I и једна још неидентификована калуђерица названа засада „Црна монахиња".

Ова последња је за своје боравиште изабрала Енглеску банку у Лондону! Андервуд је, проучивши детаљно 36 места где се сматра да бораве духови, закључио да је Ана Болен најнемирнија и најпокретљивија од свих.

Она је, наводно, виђена у Тауеру где је погубљена 1536. године, а затим у прекрасној палати Хамптон Корт где је најдуже боравила као краљица и у још седам места. Ана Болен највише воли да се појављује сама, а понекад, ваљда да би учинила задовољство онима који верују у духове, излази заједно са Џејн Симор и Катарином Хауард, такође женама Хенрика VIII.

Како каже „Билтен", силни духови краљевске крви обитавају у дворцу Виндзор, резиденцији садашње британске краљевске породице. Међу почасним именима налазе се страшни Хенрик VIII лично, Чарлс I, Џорџ II, Елизабета I, а скокне понекад и Оливер Кромвел, мада му је глава била набијена на кров Вестминстерског хола, а не Виндзора.

Питер Андервуд помиње и духове скромнијег порекла, нарочито убице који се појављују у друштву својих жртава. Енглези су необично поносни на своје духове и не би их се одрекли ни по коју цену. Они који су имали „срећу" да се на њих „намере" тврде да су духови „дискретна бића" и да човек обично може да их улови тек крајичком ока, али да је и то изванредно узбудљив доживљај.

КОРЊАЧА ПРЕКО ОКЕАНА

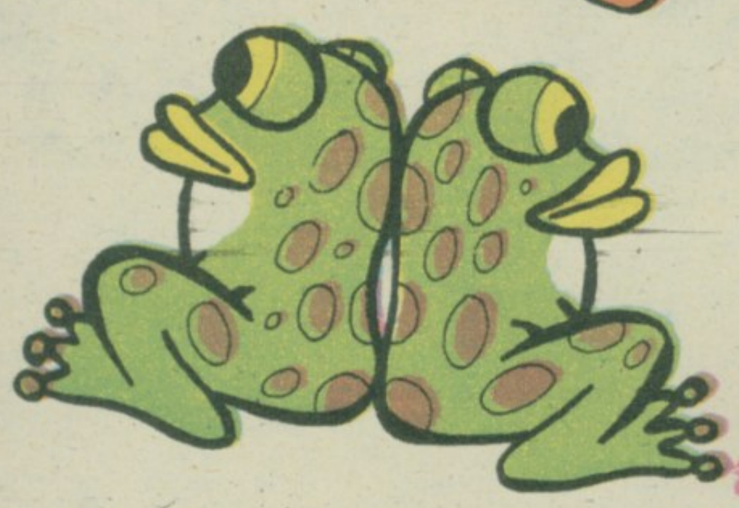
Почетком ове године рибари из португалског архипелага уловили су доиста необичан улов. У њихову мрежу доспела је корњача која је препливала Атлантски океан. Како су то рибари установили? Једноставно, на оклопу ове одважне путнице писало је да је 9. јуна 1972. у Флориди пуштен на слободу у море. То је први регистровани случај, како су забележиле новине, да је корњача превалила тако дуг пут. Сада је на научницима реч.

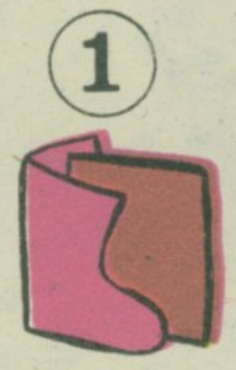

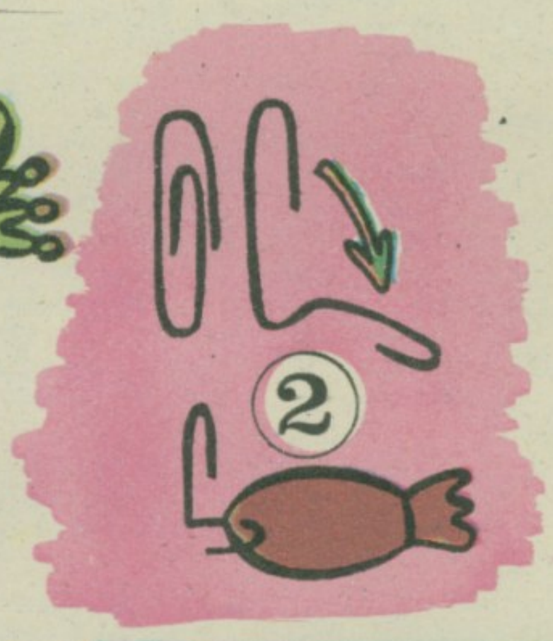
Умин кутак

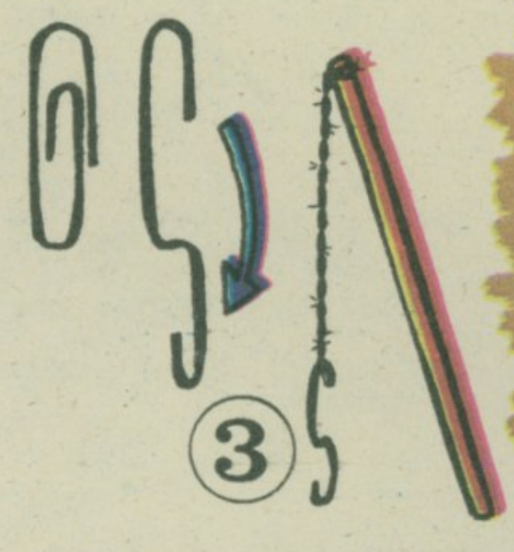
КО ЋЕ ВИШЕ УПЕЦАТИ

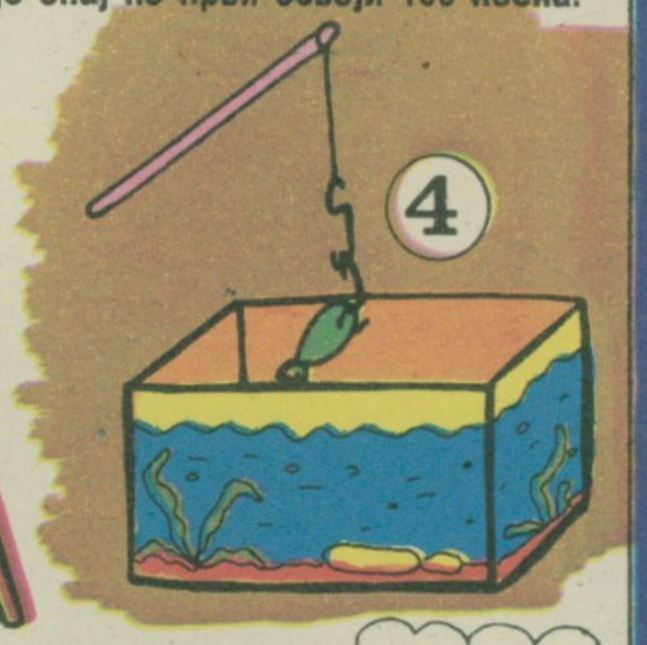

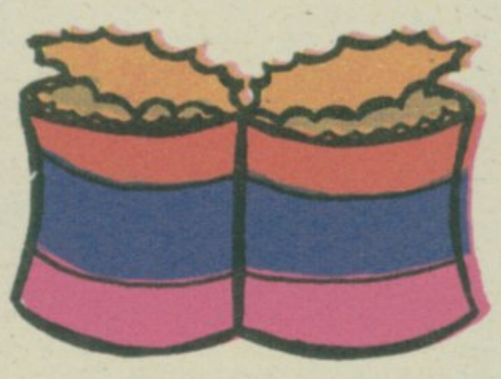

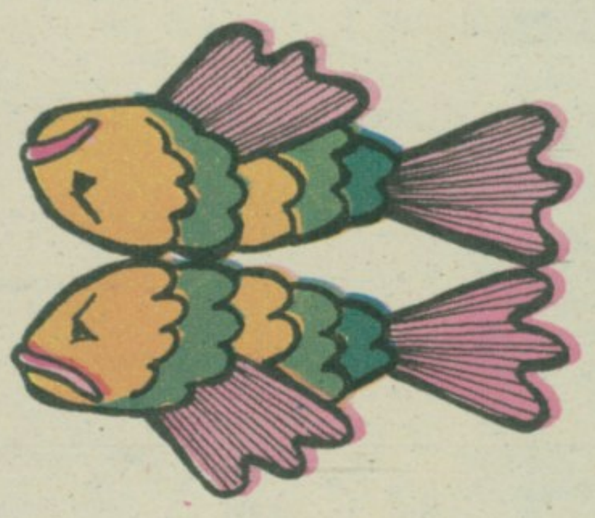

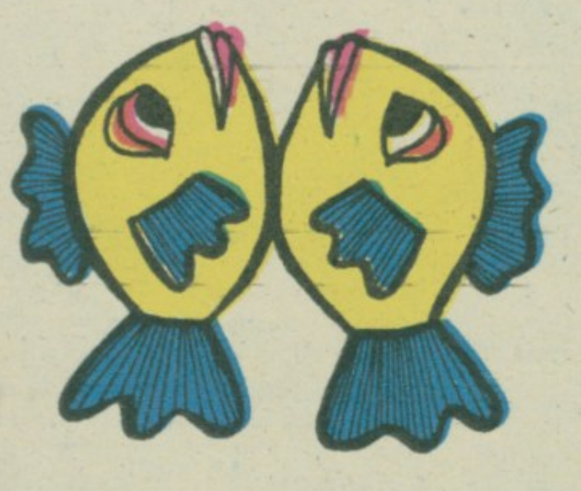

За ову игру потребан вам је улов, а то су ципела, жаба, конзерва и две рибице. Ове сличице исеците, пресавијте их по оси симетрије, уметните и залепите танки картон, опсеците и њега као на црт. 1. Куке за качење се праве од спајалица које се искриве под углом од 90° и провуну кроз сличицу (црт. 2). Пеца се штаповима са концем и удицом, опет од исправљене спајалице, али сада под углом од 180° (црт. 3). Пеца се из кутије за ципеле којој треба да обојите тако да представља море (црт. 4).

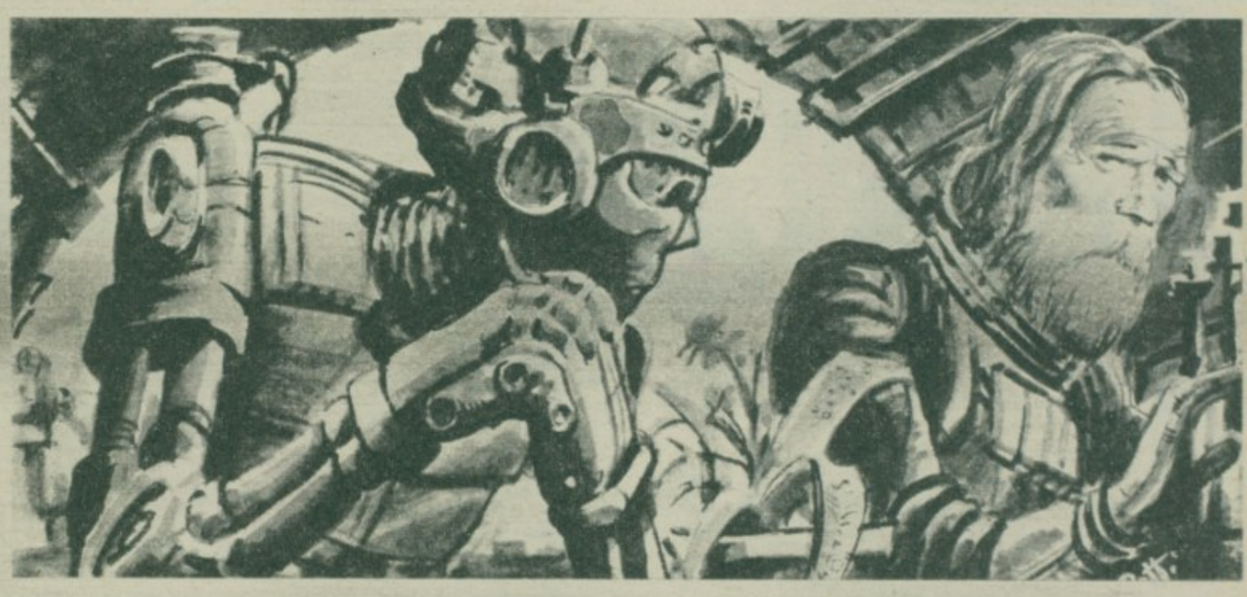
У игри може да учествује неограничен број играча. Она се састоји од пецања „улова“ из „мора“, тако да се не гледа у кутију. Свака упецана сличица доноси одређен број поена и то: празна конзерва — 0 поена, ципела — 1 поен, жаба — 2 поена, шарена рибица — 3 поена, златна рибица — 5 поена.

Сваки играч у једном кругу 3 пута баца удицу и из упецаног улова добија се број поена. Удицу затим даје следећем играчу и игра иде у круг. Победник је онај ко први освоји 100 поена.

ДВЕ ФАНТАСТИЧНЕ ПРИЧЕ

ПРИЈАТЕЉИ

Шта мислиш о девојкама? питао би Марк. — Па, не знам. Треба наћи ону праву — одговарао је Чарлс. И тако у бескрај.

Истраживач Марк Роџерс отишао је у појас астероида у потрази за радиоактивним материјама и племенитим металима. Годинама је истрживао скакућући са једне небеске стене на другу, али никада није нашао ништа нарочито. После извесног времена заустави се на громади дебелој осам стотина метара.

Роџерс као да се родио стар и после одређеног броја година није се мењао. Имао је бледо лице зајединичко ноћобдијама и свемирским луталицама, руке су му дрхтале. Свом астероиду дао је име Марта мада никада није познавао ниједну девојку која се тако звала. Изложио се извесном трошку и набавио је пумпу за ваздух, неколико тона земље, неколико резервоара за воду, материјал за колибу и робота. Тако се настанио на Марти и посматрао је звезде.

Робот кога је Роџерс купио био је једноставан модел намењен свим врстама послова, имао је уграђену меморију и речник од тридесетак речи. Марк му је стално додавао део по део — волео је да дотерује долину према свом укусу.

У почетку робот је само умео да каже: „Да, господине“ и „Не, господине“, а од реченица знао је само најелементарније као: „Пумпа за ваздух је активирана, господине“. Успевао је да изговори и пристојан поздрав: „Добар дан, господине“.

Марк га је изменио. Из роботовог речника избацио је реч „господин“. На малој стени у свемиру једнакост је била једино правило. Затим му је дао име Чарлс према свом оцу кога није упознао.

Пролазиле су године. Пумпа за ваздух почела је да показује знаке замора при претварању кисеоника из стене планетоида у атмосферу за дисање. Ваздух је одлазио у свемир и пумпа је морала готово стално да ради. Мека црна земља на Марти наставила је да даје обилате плодове.

Када би подигао очи, Марк је могао да види дубоку таму свемира, пулсирајуће звезде и друге тамне астероиде око чијих је ивица понекад блештала светлост. С времена на време назирао је светлост Марса или Јупитера, а једном му се учинило да је видео и Земљу.

Затим је Марк почео да убацује у Чарлса нове одговоре. Када би упитао: — Како ти се допада? — Чарлс је имао да одговори: — Ох, прилично ми се допада! — У почетку су одговори били они исти које је Марк давао себи у дугим дијалозима што их је свих ових година водио сам са собом. Затим је, постепено, почео да уграђује Чарлсу нову личност.

Марк је увек био сумњичав и презрив када се радило о женама. Ко зна због чега тај свој став није уградио у Чарлса. Чарлсова тачка гледишта по том питању показала се нешто другачија.

— Шта мислиш о девојкама? — питао би га Марк седећи на сандуку испред колибе после завршеног посла.

— Па, не знам. Треба наћи ону праву — одговарао је робот с пуно поштовања понављајући оно што му је Марк уградио у меморију.

— Ја никада нисам упознао ниједну праву — говорио је Марк.

— У реду, али то ипак не значи да их нема. Можда ниси довољно тражио. За сваког човека на свету постоји права жена.

— Сувише си романтичан! — говорио му је Марк презриво.

Након кратке, такође програмиране паузе, Чарлс би опет програмирано уздахнуо: — Једне ноћи сањао сам девојку по имену Марта — рекао бих. — Да сам је заиста срео, могао бих да кажем како сам нашао жену свог живота.

Тада би долазило време за починак. Понекад је Марк желео још мало да сачека. — Шта мислиш о девојкама? — поново би питао робота и разговор би почињао из почетка.

А онда је Чарлс остарио. Удови су му изгубили еластичност а неки уређаји почели су да рђају. Марк је проводио читаве сате оправљајући га. — Почињеш да рђаш — подсмевао му се тужно.

— Па, ни ти више ниси баш младић — враћао му је робот.

На Марти је владала вечита ноћ, али је Марк поделио време на јутра, поподнева и вечери. Живот се одвијао по свакодневној

БУЂЕЊЕ

Кад је погледао око себе после вековног сна, Господар је схватио да је рат завршен.

Господар се питао да ли ће сањати. Само тога се плашио јер и у току једне ноћи могу се сањати страхоте које човеку муте памет, а он је имао да спава стотинама година.

Сетио се како му је доктор пре неколико месеци упланено рекао:

— Господине, срце вам је болесно. Имате пред собом мање од годину дана живота.

Није се бојао смрти, али га је помисао да ће умрети у пуној интелектуалној зрелости, усред незавршеног посла, испуњавала немоћним бесом.

— Зар нема никаквог лека? — упитао је.

— Не господине. Већ читав век бавимо се проблемом вештачког срца. Можда ћемо га решити у идућих сто година.

Свет се променио

— Врло добро — одговорио је хладно. — Чекаћу један век. Сградићете ми такво склониште да нико не може да дође до мог тела и успаваћете ме смрзавањем, или на неки други начин. То бар знате да радите.

Гледао је како му праве гроб на тајном месту изнад линије снега на Маунт Евересту. Само шачица одабраних знаће где Господар спава јер би, иначе, милиони и милиони људи из читавог света навалили да траже његово тело да би га уништили. Строго чувана тајна имала је да се преноси с колена на колено све до дана када наука буде способна да га излечи. Тада ће се Господар пробудити из дугог сна.

Биће је још при свести кад су га положили у централну сдају мада су му чула отупела од добијених инјекција. Чуо је како се челична врата херметички затварају належући на оквире од гуме и чак му се учинило како чује шум пумпи које су из гробнице исисавале ваздух и уместо њега убацивале азот. Потом је заспао и свет је убрзо заборавио Господара.

Спавао је сто година. Откриће на које је чекао учињено је више година раније, али нико га није пробудио јер се, откако је отишао, свет променио и нико више није желео његов повратак. Његови верни следбеници били су мртви и име тајног места на којем је почивао је изгубљено. Извесно време живела је легенда како Господар и даље спава у скривеној гробници, али је и она убрзо заборављена. Тако је наставио да спава.

На дну мора

После извесног времена, доста кратког с геолошке тачке гледишта, Земљиној кори досадило је да трпи терет Хималаја. Планински венац је полако тонуо, док су се равнице јужне Индије подизале према небу. Цејлон се нашао на врху највише планине на свету, а изнад Евереста протезао се океан дубок осам хиљада метара. Господар је мирно могао да настави да спава, потпуно безбедан и од пријатеља и од непријатеља.

Веома споро, бескрајно стрпљиво, слагао се талог из брдовитих морских дубина на месту где су некада били Хималаји. Седимент, који ће се једнога дана претворити у садру, наставио је да расте по неколико центиметара сваког столећа. Тако се једног дана дно океана више није налазило на дубини од осам хиљада метара, па ни седам, па ни пет...

АРТУР КЛАРК

рутини. Конзерве и воће за доручак, затим је Чарлс сдлазио да ради на усевима који су бујали под његовим рукама. Марк је оправљао пумпу за ваздух, проверавао резерве воде и распремао колибу. Следио би ручак.

Потом су њих двојица седали на празне сандуке и посматрали звезде. Ћаскали су до вечере, понекад и дуже, до дубоко у ноћ.

•

Марк је све више богатио Чарлса новим, сложенијим темама за разговор. Наравно, није могао да му усади моћ размишљања, али је успео да добије нешто што је веома личило на то. С временом се показала Чарлсова личност и то изненађујуће другачија од Маркове. Тамо где је Марк био неодлучан, Чарлс је био јак. Марк је био ироничан, Чарлс наиван. Марк циничан, Чарлс идеалист. Марк је често био тужан. Чарлс увек задовољан.

Постепено је Марк потпуно заборавио да је он лично усадио у Чарлса одговоре. Прихватио је робота као давнашњег пријатеља.

— Једна ствар ми никако не иде у главу — говорио је Марк. — Како човек као што си ти може да живи на оваквом месту? Ја сам нешто друго, увек сам волео да будем сам и нисам бринуо за друге. Али ти, зашто си ти овде?

— Овде је цео свет само мој док бих на Земљи морао да га делим са милијардама других. Имам седам већих и светлијих звезда него на Земљи, имам непрегледан простор надохват руке. А имам и тебе, Марк.

— Ох, не буди сентименталан.

— Нисам сентименталан. Важно је само пријатељство. Љубав није имао, љубав девојке која се звала Марта и коју ниједан од нас двојице никада није срео. Али, пријатељство је вечно као вечита тама.

— Ти си неизлечиви песник, Чарлсе — говорио је Марк задивљено.

•

Време је неприметно протицало међу звездама, пумпа је шиштала, шкрипала и тешко дисала. Марк ју је непрекидно оправљао, али је ваздух на Марти ипак постајао све разређенији. Упркос Чарлсовом труду у пољима плодови су, лишени ваздуха, умирали. И Марк је био уморан, једва се вукао и већи део времена проводио је у кревету, Чарлс га је дворио и помагао му што је боље могао тешко се крећући на зарђалим удовима који су шкрипали.

— Шта мислиш о девојкама?

— Никада нисам упознао ону праву.

— У реду, али то ипак не значи...

Марк је био сувише уморан да би приметио како се ближи крај. А Чарлса то није занимало. А крај је већ био почео. Пумпа за ваздух могла је да откаже сваког часа. Данима су били без хране.

Из свог кревета Марк је последњи пут видео звезде, велике, веће него икада, како бескрајно плове дубоким морем свемира.

— Звезде... — рекао је Марк.

— Да.

— Сунце?

... сијаће, као што сија сада, док је света и века.

— Неизлечиви песник.

— Један песник.

— А девојке?

— Једном сам сањао девојку која се звала Марта. Можда, да...

— Шта мислиш о девојкама? А звезде? А Земља?

И Марк је заспао, овог пута заувек.

Чарлс је остао крај тела свог пријатеља. Последњи пут му је опипао пулс и испустио смежурану руку. Затим је отишао у угао колибе и ишчупао пумпу за ваздух. Трака коју је Марк уградио у његов механизам била је при крају.

— Надам се да је пронашао своју Марту — зајецао је робот и трака се прекинула.

Због зарђалих зглобова није пао на колена и остао је да усправно и непомично посматра вечите звезде.

Затим се Земља поново покренула и тамо где су се некада простирали океани Тибера изникао је моћни планински венац. Али, Господар то није осетио, његов сан ниједном за све то време није био поремећен.

Кише и реке веома су издубиле кречњак носећи са собомм зрно по зрно у нове океане и гробница се све више ближила површини. Ерозија је лагано изједала километре и километре стене и најзад је метална лопта у којој је почивало Господарево тело поново угледала светлост дана, али дана много дужег и тмурнијег од оног кад је Господар заклопио очи.

Постао је свестан да лежи на нечем тврдом и осетио је благ лахор на челу. Изненада је почео да чује звуке: лако куцкање и шуштање свуда око себе. У првом тренутку се збунио, затим је помислио да то хирурзи звецкају инструментима. Још није имао снаге да отвори очи и тако је лежао у ишчекивању, главе пуне питања.

Да ли су се људи много променили? Сећају ли се још његовог имена? Можда би више вόлео да не, мада се никада није плашио мржње људи и народа. У једном часу се упитао да ли га је неко од његових пријатеља следио, али је знао да није. Када буде отворио очи, наћи ће се окружен незнанцима. Ипак је желео да их види, да прочита изразе на њиховим лицима док се буде будио.

Снага му се враћала. Отворио је очи. Светлост је била мутна и није га заслепила иако му је све изгледало као у измаглици. Видео је око себе неке прилике и, мада су му деловале необично, није успевао да их јасно разазна. Најзад су му се слике у очима изоштриле, мозак је примио поруку. Господар је урликнуо и сместа умро од капи.

Видевши шта се налази око њега, у последњем часу живота схватио је да је дуг рат између људи и инсеката завршен и да човек није однео победу.

Међу незнанцима

Научници су га нашли на стени која се уздизала над равницом изједеном ерозијом. Пошто нису познавали тајну гробнице, требало им је, упркос њиховом великом знању, тридесет година да допру до одаје у којој је спавао.

Господарев мозак пробудио се пре његовог тела. Док је немоћно лежао, неспособан чак и да помери очне капке тешке као олово, почео је да се сећа. Сто година је прошло и он је спасен, добио је очајничку борбу са смрћу! Осећао се чудесно узбуђен, жељан да види нов свет који је настао док је он лежао у гробу.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ДУШАН КОСТИЋ

Један од најугледнијих црногорских песника, добитник овогодишње књижевне награде „Горанов вијенац", Душан Костић је лиричар богатог језика и топле осећајности. Лауреат награде АВНОЈ-а 1972, члан Црногорске академије наука и умјетности, уредник многих листова и часописа, дугогодишњи уредник „Политике", Костић је учесник НОБ-а од 1941. и не чуди што је његова поезија инспирисана тим тешким и славним данима. Наслове пет Костићевих збирки песама потребно је уписати у за то одређене квадрате испод и поред **бројева 1, 3, 4, 5** и **6**. Испод **броја 2** уписати наслов збирке репортажа.

АУТОР ВЕ-ЛИКОГ ДЕЛА	1	НА СИЛУ ИЗВЕСТИ	2	ПОХВАЛНА ПЕСМА	„РАДИЈУС"	ИВАН КРИЛОВ	3	4	ВРСТА ДВОСТИХА (ГРЧ.)
ТЕАТАР	П	О	З	О	Р	И	Ш	Т	Е
ОД ТОГ ВРЕМЕНА	О	Т	А	Д	ДЕО ТУРБИНЕ / РОЖНАТИ ИЗРАШЧОД ЖИВ.	К			
МУШКАРАЦ СВИЊЕ, КРМАК	В	Е	П	А	Р	ОДЈЕК, ЈЕКА / ОПШТА СКЛОНОСТ			
МЕСТО У СРБИЈИ КРАЈ ГУЧЕ	Р	Т	И	ОТПАДНИШТВО	О				
ПОВИШЕНА НОТА „А"	А	И	С	МЕСТО У СРБИЈИ / ВРПЦА	Г				
ТОНА	Т	ИВАН ТОПЛАК / ГЛУТИНА ВИТИ	И	Т	ФРАНЦ. ГЛУМИЦА АНУК				ГЛАВНА КРВНА ЖИЛА
РИМСКИ БОГ ЉУБАВИ	А	М	О	Р	МУЗИЧКИ ЗНАК				А
МУШКО ИМЕ ОД МИЉА	К	О		А	СТАБЛО / АМЕРИЧКИ БОКСЕР МАР				О
СИНОВЉЕВА ИЛИ КЋЕРИНА КЋИ	У	Н	У	К	А	ЈУЖНО ВОЋЕ / БУДАЛАСТ, НАРАВ	Н	А	Р
ВРСТА ДРОЗДА (ТИЦА)		И		А				НОРВЕШКИ ПИСАЦ НОБЕЛОВАЦ ХАМСОН	Т
НАЈСТАРИЈИ ФРАНЦ. НОВАЦ		К		ПТИЦА ИЗ ПОРОДИЦЕ ВРАНА					А
ПОЉСКИ ПИСАЦ ЈАН		А		ЖИТЕЉ ГРУЗИЈЕ, ОСЕТ / ВРТ					ЗИДНА ПРЕВЛАКА ОД ПАПИРА
„БАСТ"		СТАРОСЛОВЕНСКО СЛОВО / ДАВЛЕЊАК			НИЗИЈА ХАРТА / РЕД, СЕРИЈА				
НИКОТИЈА ДЕТОЊА	Н	Д	ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА 5						
ОТВАРАЊЕ У ШАХУ 6							ГРАД У ИНДИЈИ	СРДИТ, БЕСАН	
Г								ИЋ	
ГРАМ / РЕТКОСТ (ЛАТ.)					СВЕЧАНА ВЕЧЕРА ЗА ЗВАНИЦЕ			У	
НАУЧЕН НАЧИН						ЈАПАНСКА ПЕСМА („ТАНКА")		Т	

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: З, евазиван, РИЈАЛ, бак, ромб, МЕКА, Милорад, Ф, јека, ноа, атавизам, дацит, Фло, тастер, Ками, рат, Ана, Уб, д, маларичар, или, Мн, В, Линда, мед, е, Ер, пета, ефе, одих, напунити, р, ЦИДА, онда, ар, кокаин.

ТОМ И ЏЕРИ

ЏЕРИ, КАКО ТИ УМЕШ ЈАКО ДА ЗВИЖДИШ!

ЈЕ Л' ТО 'ОЋЕШ НЕКОГ ДА ПОЗОВЕШ?

АХА! ПСА!

ШТО БИХ И ЈА ВОЛЕО ДА УМЕМ ТАКО ДА ЗВИЖДИМ!

ЗА ТО ТРЕБА ДА ИМАШ ТАЛЕНТА!

ДОСТА МИ ЈЕ ТОГ ХВАЛИСАВЦА!

ДОКАЗАЋУ ТИ ДА И ЈА МОГУ ТАКО ДА ЗВИЖДИМ...

...САМО МИ ПОКАЖИ КАКО!

ВАЖИ!

ПРВО СТАВИ ПРСТЕ У УСТА...

...А ОН-ДА **ДУВАЈ!**

АУУ!

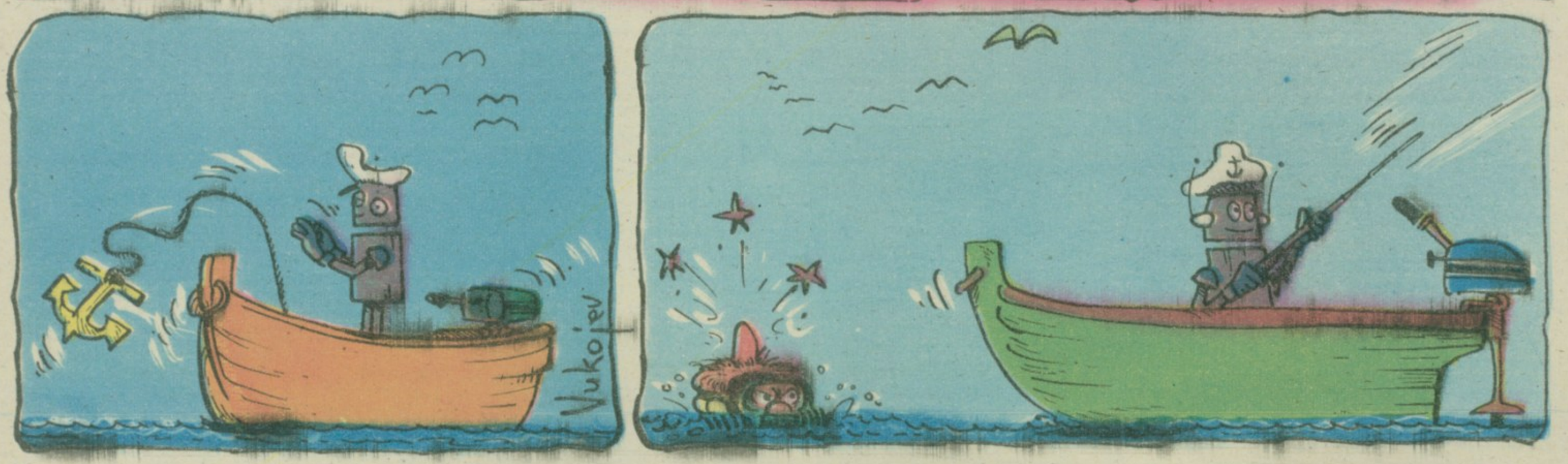
А ТИ СИ ЗНАЧИ ТАЈ ШТО МЕ НЕПРЕКИДНО ЗИВКАШ!

ПРИЗНАЈЕМ, ТОМЕ! ЗАИСТА БОЉЕ ЗВИЖДИШ ОД МЕНЕ!

© METRO-GOLDWYN-MAYER INC.

ШРАФКО

ЗА ПРИЈАТЕЉЕ PEZ-а

Поново имамо беџ-PEZ!
Да би удовољили великом интересовању, поново смо урадили још 5.000 комплета PEZ-беџ.
Пожурите са наруџбином!
Наша адреса је: ПРИЈАТЕЉ PEZ-а 61111 Љубљана п. п. 8
Износ од 30.— динара платићеш поштару по пријему беџева.

Купон испуни (штампаним словима) исеци и налепи на дописницу

Презиме и име

Улица и кућни број

Место становања

поштански број | кол. | Датум рођења

HP Kolinska

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

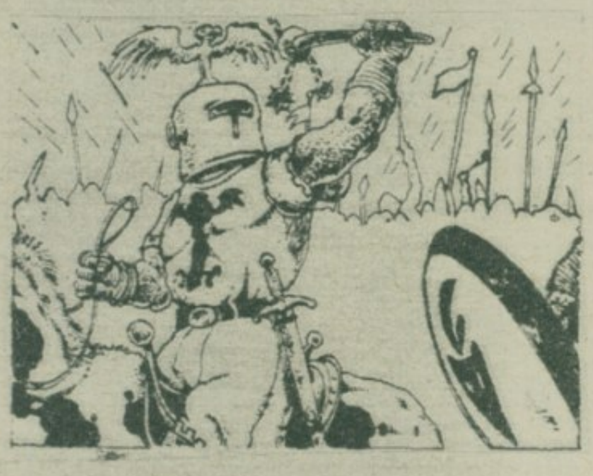
Драги Забавниче,

СЛАМА КАО ЗНАК РАСПОЗНАВАЊА

Можда ће вам се моје писмо учинити чудним али бих ипак молио да одговорите. Интересује ме како су војници у биткама успијевали распознати ко чијој војсци припада у вријеме кад није било униформи? Увјерен сам да у току битке није било нимало једноставно задржати се испод своје заставе.

Вјекослав Краца,
Зајчева 9
Загреб

Захваљујући археолошким налазима може се видети да је покушаја униформисања припадника неке војске било још у најстарија времена. Тако се са споменика, ваза и барељефа старог Египта, Асирије, Грчке и других античких држава, види да су њихови ратници били једнообразно обучени: носили су одећу истог кроја или боје. Веома често на

средњовековним минијатурама приказани су војници за које није нимало тешко одредити да припадају истој јединици. Енглеска војска је, примера ради, носила на грудњаку и оклопу црни крст а француска бели. И ту је, верујемо, било тешко збунити се. Осим ових најбројнијих било је и других „знакова распознавања". Француски краљ Шарл VII издао је наређење 1450. године да коњица носи кратак капут с јакном оне боје коју је имао капетан. Осамдесетак година касније, Франсоа I је дошао на идеју, не баш оригиналну, да војници имају један рукав у боји одеће свог капетана Било је и владара који су захтевали да сви њихови војници преко одела носе беле кошуље што је било двоструко корисно. Не само да није долазила у обзир забуна ко коме припада већ је било и веома лако уочити војника који би покушао да дезертира. Уместо беле кошуље врло успешно служило је и храстово лишће на капи или пак свежањ сламе.

Прави званични акт о униформисању целе једне војске донет је 1621. а почео је да се примењује 1672. године у Француској.

АКО ВОЛИШ ИСТОРИЈУ...

Редовно читам све твоје рубрике и могу ти рећи да си по мени најбољи лист на свету. Хтела бих нешто да те замолим: много волим историју, па те молим да ми препоручиш неки часопис.

Јулија Јовановић,
Шабац

Историјски институт у Београду, Кнез-Михаилова 35, издаје „Историјски часопис". Часопис се продаје у књижари „Научно дело" која се налази у истој згради. Међутим, пошто ти живиш у Шапцу, најједноставније је да се на овај лист претплатиш. О начину на који ћеш то учинити сазнаћеш ако се писмено или телефонски јавиш Институту. Број који треба да позовеш јесте 011-638-418.

„Историјски часопис" није једини часопис ове врсте у нашој земљи. Напротив, има их око десетак а излазе у свим нашим републичким центрима. Ко их издаје и како се зову, такође можеш да сазнаш у Историјском институту.

ПОГЛЕД КРОЗ СМАРАГД

Сваког дана гледам људе који носе наочаре па ме интересује како су изгледале прве и ко их је направио?

Небојша Дамјановић,
Јурија Гагарина 261
Нови Београд

Не постоје историјски подаци на основу којих би могло тачно да се утврди када су се појавиле прве наочаре. Међутим, према једном старом запису сазнајемо да је римски цар Нерон за посматрање гладијаторских игара користио — смарагде! Прве праве наочаре направио је непознати венецијански стаклар у 13. веку. Састојале су се од две овалне леће спојене металним мостићем.

ДАЛМАТИНЕР У БЕОГРАДУ

Сестра и ја смо твоји редовни читаоци јер нам се веома допадају текстови које објављујеш. С посебном пажњом пратимо оне о животињама. А сада, ево наше молбе: пошто однедавно имамо могућности да држимо пса, молимо те да нам помогнеш да дођемо до неког ко продаје штене далматинера или пудле.

Бојан Ристевски

До штенета далматинера није нимало лако доћи јер у нашој земљи има свега неколико легла ове расе. За пудлу је већ много лакше. Адресе власника легла покушајте да сазнате у Кинолошком савезу Македоније који се налази у вашем граду у Улици Николе Врсарова 7 и има телефон 231-624, или у Београдском кинолошком друштву чија је адреса Алексе Ненадовића 23, а телефон 011-436-433. У овом Друштву су нам рекли да једно легло далматинера има Београђанин Небојша Весић, Миладина Петровића 4. Да ли ће штенад имати и у часу када се овај број „Забавника" нађе у продаји, то не можемо да знамо, па је зато најбоље да му се обратите писмом.

ЗАШТО НИЈЕ ЦВЕТАО?

Прошле године купила сам амарилис и брижљиво га неговала. Упркос својој жељи чим је цвет увенуо, почело је и лишће да труне и опада. Овог пролећа појавили су се листови али не и цвет, па ме интересује због чега се није развио?

Маријана Милетић,
3. октобра 49/10,
Бор

Амарилис је биљка која захтева специјалну негу. Наиме, чим прецвета, треба постепено престајати са заливањем а осушене листове одсецати. Кад и последњи лист опадне, луковица се извади из земље, увије у новинску хартију (не неку другу) и остави тако да презими. Почетком пролећа луковица се засади у саксију која је највише сантиметар до два шира од ње. Посебно треба обратити пажњу на то да једна трећина луковице остане да вири из земље. Веома је важно и да се земља приликом сађења не залива већ само мало накваси; нипошто не сме да буде мокра. Саксија са

луковицом се затим покрије другом, већом саксијом како би биљка била у потпуном мраку и тако остави све док се не појави нови цветни пупољак. Сада већ може да се почне са постепеним одизањем саксије и редовним освежавањем земље (и даље треба бити веома опрезан са водом!). Кад пупољак достигне висину од 10 до 15 сантиметара, саксија која га покрива се потпуно скида али се биљка и даље не излаже директној светлости. Сада већ може да се почне са редовнијим заливањем.

ЈЕДНАКА ПРАВА

Налазим се на одслужењу војног рока од 7. октобра прошле године. Завршио сам средњу занатску школу и уписао факултет, али као ванредни студент, па ме интересује да ли ћу и ја бити „годишњак"?

Војник,
Титоград

Обавезе и права редовних и ванредних студената су, бар што се војске тиче, потпуно изједначена што значи да ћеш и ти служити војни рок у две „етапе".

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Инспектор Мирослав Марковић је био потпуно у праву што није поверовао у самоубиство. Истрага је утврдила да је мотив убиства био новац који је један од клијената депоновао код адвоката Марића, а злочин је извршен хладнокрвно и потпуно савршено. Убица је, након почињеног дела, узео новац, ставио пиштољ на под поред десне руке адвоката и окренуо кључ у брави према закључавању толико да се уз незнатно померање он сасвим окрене. Затим је у рупицу кључа убацио танку полугу за чији је врх привезао најлонски конац. Провукавши га испод врата, лагано их је притворио и затим га пажљиво повукао. Полуга је окренула кључ у одређеном правцу и — врата су била закључана! За убицу није био никакав проблем да конац, на чијем се врху налазила полуга, извуче испод врата не остављајући за собом никакав траг.

РАЗВОЈ ТЕЛА

„Мр. Југославије", првак Југославије у Body bildingu, Ненад Бркић (на слици) вам препоручује: „Ако желите да развијете и обликујете тело, да добијете атлетску фигуру, обратите се нама. Све потребне реквизите и брошуру „Атлета" у којој су изнесене све тајне тренинга и исхране шампиона — цена 80 динара. Пишите на адресу: BODY BUILDING KLUB п. п. 118 54000 ОСИЈЕК

ПАРИЗ—РУАН

У којој земљи је почео да се игра стони а у којој тенис? Желио бих да ми одговорите када и гдје је одржана прва аутомобилска трка на свијету?

Игор Јовановић,
Бановићи

И тенис и стони тенис имају заједничко порекло: једино што се не може са сигурношћу тврдити одакле оно води. Вероватно је да су настали као варијације неких врло старих игара лоптом и да су се њима забављали и стари Египћани, Кинези, Грци, Римљани и други народи.

По једној претпоставци игре лоптања су се, захваљујући легионарима, проширile на све римске провинције па између осталих и на Галију, Хиспанију и Британију. Ту су, преносећи се с генерације на генерацију, током векова доживеле бројне промене. У једној својој књизи италијански хуманиста Антонио Шано дел Сало описао је две врсте игара: ба-

цање лопте преко мреже и терање лопте. За прву игру играчи су употребљавали велику шупљу лопту коју су ударали песницом. Преко мреже је могла да се баци и мала, пуњена лопта која се ударала отвореном шаком или рекетом и управо захваљујући њему ова игра се доводи у везу с тенисом. Сам назив тенис био је у Енглеској познат већ у 15. веку.

Почеци стоног тениса јављају се такође у Енглеској али читава четири века касније. Ову игру су најпре називали минијатурним тенисом: израз који се и данас користи у званичну употребу уведен је 1884. године.

И да ти одговоримо на друго питање: прва аутомобилска трка у свету одржана је 22. јула 1894. године на друму Париз — Руан у Француској. „Стаза" је била дугачка 26 километара.

ШТО ПРЕ ЛЕКАРУ!

Имам проблем који ме страшно мучи, па те молим да ми што пре одговориш. При регрутацији су ми у мокраћи пронашли беланчевине па ми је лекарска комисија одложила одслужење војног рока за две године. Желео бих да знам да ли су те беланчевине знак неког обољења бубрега или неког другог органа и којег? Интересује ме и да ли је у питању нека тешка болест?

П. Р.

Појава беланчевина у мокраћи је сигуран знак да нешто с организмом није у реду. Шта, то може да се утврди једино на основу одређених прегледа и лабораторијских анализа. Према томе, на основу штурих података које си нам дао, не можемо ништа одређено да ти кажемо сем да је вероватно у питању обољење бубрега и да треба што хитније да се јавиш свом лекару спште праксе.

ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ

Ученица сам другог разреда усмереног образовања у Београду и желела бих да постанем туристички водич. Интересује ме постоји ли у нашем граду одговарајућа школа? Желела бих и да се упишем у Савез извиђача. Коме треба да се обратим?

Мирка Поповић,
Ламартинова 15 а
Београд

Оспособљавањем кадрова угоститељско-туристичке струке у Београду се баве две институције. Једна је Образовно-васпитна организација угоститељско-туристичке струке и налази се у Југ-Богдановој 28 а друга је Образовно-васпитна организација економско-комерцијалне струке у Господара Вучића 50.

Што се тиче твоје жеље да постанеш извиђач, ништа лакше од тога. Обрати се Савезу извиђача Београда који се налази на петом спрату зграде број 35 у Улици Слободана Пенезића. Телефон је 682-532.

НИЈЕ КАСНО

Радо читам „Забавник" и надам се да ћеш моћи да ми помогнеш. Ученица сам трећег разреда средње школе. И поред тога што сам жељела да се упишем у музичку школу нисам то учинила јер се моји родитељи нису сложили. Интересује ме да ли постоји могућност да надокнадим оно што сам пропустила?

Оливера,
Бањалука

У Музичкој школи „Мокрањац", Пролетерских бригада 8 у Београду, сазнали смо да постоји могућност да се упишеш у први разред као ванредан ђак. Сва обавештења можеш да добијеш на телефон 011-343-538 или да се у Музичкој школи која постоји у твом граду а налази се у Улици Браће Павлића 23, распиташ да ли и они примају ванредне ученике.

ПРЕПУСТИ СТРУЧЊАЦИМА

Недавно је мој отац добио мешавину чаја из иностранства која му је прилично помогла. Када је потрошио, одлучио је да је убудуће сам прави. То му, на жалост, није пошло за руком вероватно и због тога што су називи свих биљака које се налазе у том чају на латинском. Молимо вас да нам из приложеног списка преведете ове називе.

Ненад,
Ниш

Пошто ти и твој отац вероватно нећете успети да набавите све биљке чије си нам називе послао, предлажемо ти да се обратите Биљној апотеци у Београду, на адресу Тадеуша Кошћушког 1,

11000 Београд. У апотеци ће, по рецепту који пошаљете, дакле истом који си приложио у писму, направити мешавину и послати је поштом. Чај ћете платити поузећем, тј. кад вам поштар донесе.

ИМЕ НИЈЕ САЧУВАНО

Молио бих те да ми одговориш како се звао човек који је измислио календар?

Драгослав Иванчев,
Нови Бечеј

Најстарији календар настао је вероватно у Египту али име његовог проналазача није сачувано.

ПОЛИТИКА
Мозаик
ЈЕ НАШАО РЕШЕЊЕ ЗА ВАШЕ СЛОБОДНО ВРЕМЕ
РЕШИТЕ И ВИ
ПОЛИТИКА
Мозаик

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Вукоје Булатовић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:
Ђорђе Радишић (председник), Драгослав Антић, Добривоје Арсић, Драгомир Вуксановић, Неда Живковић, Радомир Животић, Олга Јанковић, Живорад Љубичић, Војислав Марјановић, др Иван Николић, Петар Петровић, Снежана Стаменковић (потпредседник), Јелисавета Суруџић, Невзад Худаверди.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY

МИКИ

УЈКА МИКИ! ХТЕО БИХ ДА ТИ КУПИМ НЕШТО ЛЕПО ЗА РОЂЕНДАН!

БАШ СИ ПАЖЉИВ, МИЋО!

А, ЈЕ Л' МОГУ ДА ДОБИЈЕМ ПЕДЕСЕТ ДИНАРА!

КУЦ! КУЦ!

Copyright © 1981
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

СРЕЋАН РОЂЕНДАН, МИКИ!

ХВАЛА, ШИЉО...

...НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЕ ТРОШИШ!

ЗНАО САМ ДА ЋЕШ ТО ДА КАЖЕШ...

...ПА САМ ТЕ УНАПРЕД ПОСЛУШАО!

Distributed by King Features Syndicate.

4-26